2016

Załącznik nr 2 do Uchwały nr ……..……..…./2016
Rady Gminy Rzezawa
z dnia ……..……..…… 2016

DELIMITACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH W PRZESTRZENI GMINY RZEZAWA

ETAP I

GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminy Rzezawa na lata 2015 – 2022

RZEZAWA 2016

PODSTAWA FORMALNA OPRACOWANIA

Podstawą opracowania jest umowa zawarta w dniu 30.09.2015 r.

pomiędzy gminą Rzezawa z siedzibą:

ul. Długa 21

32 – 765 Rzezawa

tel. (14) 68-58-600

fax (14) 68-58-601

e-mail: gmina@rzezawa.pl

http://www.rzezawa.pl/

a:

GRANT FINANCE PROJECT

Os. Piastów 1b/17

31-623 Kraków

Tel. 575 291 506

e-mail: grantfinanceproject@gmail.com

http://www.gfproject.com.pl/

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie 4
1.1 Forma Prawna Gminnego Programu Rewitalizacji 5
1.2 Struktura opracowania 6
1.3 Dotychczasowe programy związane z rozwojem i odnową wdrażane w gminie 7
2. Delimitacja obszarów zdegradowanych 9
2.1 Charakterystyka metody 10
2.2 Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa 11
2.3 Podział gminy na jednostki urbanistyczne 20
2.4 Zestawienie przyjętych mierników 31
2.5 Analiza mierników w poszczególnych sferach 33
2.5.1 Analiza mierników w sferze społecznej 33
2.5.2 Analiza mierników w sferze funkcjonalno-przestrzennej 46
2.5.3 Analiza mierników w sferze technicznej 57
2.5.4 Analiza mierników w sferze środowiskowej 63
2.5.5 Analiza mierników w sferze gospodarczej 69
2.6 Podsumowanie 72
3. Wyniki delimitacji – wyznaczenie obszarów 80
3.1 Obszar zdegradowany 80
3.2 Obszar rewitalizacji 83
Spis tabel 88
Spis rycin 88

1. Wprowadzenie

Przemiany społeczno-gospodarcze, z jakimi mamy do czynienia na przestrzeni ostatnich dwudziestu pięciu lat, wywołane dostosowywaniem się gospodarki do warunków wolnorynkowych uwydatniły szereg niekorzystnych zjawisk. Wyludnianie się obszarów wiejskich, niekontrolowana rozproszona zabudowa, a przy tym brak odpowiedniej infrastruktury i degradacja już istniejącej oraz zubożenie stosunków społecznych wymuszają zdecydowane i kompleksowe przeciwdziałanie tym niekorzystnym zjawiskom. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych jest skutecznym mechanizmem rozwiązywania tych problemów. Nabiera ona znaczenia i staje się bardzo ważnym i powszechnym mechanizmem stymulującym rozwój i poprawę warunków życia, stosowanym przez samorządy.

Przedmiotem poniższego opracowania jest przeprowadzenie diagnozy obszaru gminy, celem opracowania dokumentu o nazwie „Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Rzezawa na lata 2015-2022". Ponadto głównym zadaniem jest przygotowanie programu, mającego na celu wyprowadzenie zdegradowanego obszaru z sytuacji kryzysowej oraz stworzenie warunków do jego dynamicznego rozwoju.

Pierwszym etapem tego programu jest sporządzenie dokumentu: „Delimitacja Obszarów Zdegradowanych w Przestrzeni Gminy Rzezawa", który ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Dokument przygotowany został w oparciu o założenia "Narodowego Planu Rewitalizacji 2022" oraz ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., która weszła w życie w dniu 18 listopada 2015 r. Ustawa określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, a w szczególności sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Aby obszar mógł zostać uznany jako zdegradowany musi na nim występować koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto na obszarze zdegradowanym musi wystąpić także co najmniej jeden z następujących negatywnych wskaźników:

• gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

• środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
• przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
• technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Celem nadrzędnym niniejszego dokumentu jest rozpoznanie terenu gminy Rzezawa, dokonanie diagnozy problemów społecznych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych, gospodarczych oraz środowiskowych. Następnie zdefiniowanie i wyznaczenie obszaru wymagającego rewitalizacji przy współpracy ze społecznością terenów zdegradowanych oraz z zaangażowaniem wszystkich interesariuszy tych obszarów.

1.1 Forma Prawna Gminnego Programu Rewitalizacji

Sporządzenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez gminę Rzezawa wynika z wymogów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego (RPOWM) i daje możliwość realizacji działań rewitalizacyjnych przy wsparciu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program sporządzony został zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale 1.5.4 Umowy Partnerstwa[1], zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej w dniu 23 maja 2014 roku oraz ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., która weszła w życie w dniu 18 listopada 2015 r. W programie uwzględniono również przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1303/2013 z dnia 17.12.2013 roku[1], w zakresie zapisów dotyczących rewitalizacji.

[1] Umowa Partnerstwa, Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23.05.2014.

1.2 Struktura opracowania

Delimitacja obszarów zdegradowanych gminy Rzezawa została przygotowana w oparciu o analizę najbardziej istotnych czynników z punktu widzenia rozwoju gminy opierających się na wytycznych zawartych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zawiera ona porównywalne dane pozwalające na obiektywną i wnikliwą analizę obszarów wymagających kompleksowego wsparcia.

W toku przeprowadzonej analizy oraz przeprowadzonych konsultacji z przedstawicielami samorządu lokalnego wytypowano następujące czynności, będące jednocześnie częściami poniższego opracowania:

- analizę wskaźnikową gminy na tle powiatu i województwa;
- analizę struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- analizę dokumentów planistycznych – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Rzezawa;
- podział obszaru gminy Rzezawa na poszczególne sołectwa;
- analizę miernikową poszczególnych sołectw w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej;
- delimitację obszarów zdegradowanych gminy;

Założony etap opracowywania dokumentu jakim jest Gminny Program Rewitalizacji, to ważny dokument strategiczny, który wyznacza cele działań skupionych na ograniczaniu negatywnych skutków, niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych na terenie gminy Rzezawa. Program rewitalizacji jest także potrzebny władzom samorządowym, instytucjom gminnym, organizacjom pozarządowym, ale także przedsiębiorcom, osobom prawnym i związkom wyznaniowym do skutecznego ubiegania się o środki unijne w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

1.3 Dotychczasowe programy związane z rozwojem i odnową wdrażane w gminie

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stanęły przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem było wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich. Dotychczas w województwie małopolskim nie było wymogów tworzenia i wdrażania programów rewitalizacyjnych dla gmin wiejskich, jednak stosowano inne programy, których najważniejszym celem był rozwój oraz poprawa warunków pracy i życia mieszkańców. Jednym z takich dokumentów jest Plan Odnowy Miejscowości, którego sporządzenie i uchwalenie stanowiło niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013" działanie „Odnowa i rozwój wsi". Celem działania „Odnowa i rozwój wsi" była poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwiało rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich odnosząc się do wzrostu ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Dotychczasowe programy prowadzone w gminie Rzezawa dotyczyły wszystkich dziedzin związanych z rozwojem, odnową i rewitalizacją. Wdrażane programy dotyczyły przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków, infrastruktury technicznej i drogowej, podniesienia jakości przestrzeni publicznych w gminie, prac związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i związanego z nim ruchu turystycznego, a także działania dotyczące sfery społecznej. Gmina korzystając jeszcze ze środków przedakcesyjnych rozpoczęła prace związane z kanalizowaniem i wodociągowaniem gminy, których kontynuacja trwa po dzień dzisiejszy, gdyż są to programy wieloetapowe.

WYBRANE DZIAŁANIA W SFERZE SPOŁECZNEJ:

• W latach 2008-2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował programy aktywizacji. Projekty te miały na celu podniesienie poziomu aktywizacji zawodowej uczestników projektu, a tym samym wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności w zakresie zmiany postawy dotychczas utrudniającej znalezienie pracy, a także zwiększenie motywacji do samodzielnego działania celem poprawienia sytuacji życiowej i zawodowej;

• W latach 2008-2015 gmina Rzezawa wraz ze szkołami i przedszkolami realizowała szereg programów oświatowych w ramach POKL. Również Stowarzyszenia i Organizacje Pozarządowe korzystały zarówno ze środków krajowych jak i unijnych.

WYBRANE PROJEKTY INWESTYCYJNO-BUDOWLANE:

• W ramach inwestycji oświatowych oprócz licznych remontów budynków szkół i przedszkoli w 2011 roku zakończono projekt „Budowa budynku przedszkola w Rzezawie" przy ul. Szkolnej. Szacunkowy koszt tej inwestycji to prawie 2,5 mln złotych, a 70 % tej kwoty stanowiły środki z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego;

• W latach 2009-2010 zrealizowano projekt „Odnowa centrum wsi Rzezawa – etap I", w ramach którego wykonano remont budynku wiejskiego, zagospodarowano plac w centrum wsi na park wraz z placem zabaw, parking, scenę oraz wykonano remont chodnika;

• W ramach PROW na lata 2007-2013 odnowiono budynki użyteczności publicznej tj. Ośrodek zdrowia w Bratucicach oraz budynek społeczno-kulturalny w Jodłówce;

• Jednym z ostatnich projektów w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w 2015 roku zakończył się Remont Budynku Komunalnego w Łazach, który obecnie pełni funkcje społeczno-kulturalne. Dodatkowo w celu usprawnienia (skrócenia czasu) wyjazdu samochodem pożarniczym strażakom Ochotniczej Straży Pożarnej w Łazach biorących udział w działaniach ratowniczych, zamontowana została nowoczesna w pełni zautomatyzowana brama garażowa. Oprócz prac remontowo-budowlanych budynek został wyposażony w nowoczesny sprzęt audiowizualny;

• Na przestrzeni lat gmina wraz z powiatem wykonała wiele prac związanych z odnową dróg. Jednym z ostatnich projektów (w roku 2015 r.) były prace drogowe prowadzone przy współfinansowaniu gminy Rzezawa z powiatem bocheńskim. Wartość robót na terenie gminy Rzezawa wyniosła ok. 2,5 mln zł, z czego wkład finansowy gminy wyniósł ok 530 tys. zł;

• Na przestrzeni lat gmina wykonała wiele inwestycji w zakresie sportu i aktywnego wypoczynku. W roku 2011 zakończono budowę terenu sportowo-rekreacyjnego w Bratucicach. Wybudowano również plac zabaw w Buczkowie (2014 r.) i ogólnodostępną strefę rekreacji dziecięcej w Krzeczowie (2013 r.);

• Systematycznie już od wielu lat wykonywana jest kanalizacja poszczególnych miejscowości. W 2015 r. został oddany do użytkowania kolejny odcinek kanalizacji sanitarnej Buczków-Dębina. Koszt inwestycji wyniósł 1 241 972,65 zł. Inne odcinki kanalizacji: Jodłówka-Łazy – realizacja 2011, Bratucice-Okulice wraz z oczyszczalnią – realizacja 2013, Buczków-Dębina etap I – realizacja 2014-2015;

• W zakresie wodociągowania gminy w 2015 r. dokonano odbioru końcowego zadania pn. „Budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Rzezawa w m. Borek, Dąbrówka – etap I" i zadania pn. „Budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Rzezawa w m. Dąbrówka" – etap II.

2. Delimitacja obszarów zdegradowanych

Podczas opracowywania dokumentu dokonano delimitacji obszarów kwalifikujących się do objęcia Gminnym Programem Rewitalizacji. W ramach przeprowadzonych badań wzięto pod uwagę oddolne inicjatywy mieszkańców. Jednocześnie identyfikacja obszarów problemowych została oparta o weryfikowalne kryteria, które w dłuższej perspektywie pozwolą na monitorowanie postępu procesu rewitalizacji. W niniejszej diagnozie zawarto również opis potencjalnych obszarów zdegradowanych w odniesieniu do otoczenia.

Kwantyfikowalne i weryfikowalne dane pozwalające zdiagnozować obszary problemowe w gminie pozyskano z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy w Rzezawie (ewidencje ludności, podmiotów gospodarczych, gruntów i budynków), Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i innych. Uzyskanie danych ilościowych pozwoliło na wyodrębnienie obszarów charakteryzujących się koncentracją problemów, które w dalszym etapie prac powinny stać się przedmiotem dogłębnej analizy w oparciu o inne niż statystyczne metody. Jednocześnie pozyskano informacje od lokalnych podmiotów oraz społeczeństwa, zgodnie z horyzontalną zasadą partycypacji.

Analiza zjawisk kryzysowych została przeprowadzona z uwzględnieniem następujących sfer:

1. Sfera społeczna;
2. Sfera funkcjonalno-przestrzenna;
3. Sfera techniczna;
4. Sfera gospodarcza;
5. Sfera środowiskowa;

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają wyniki analizy oraz mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju. Pozwalają one określić zasięg terytorialny obszarów zdegradowanych, w których występuje największa koncentracja problemów.

2.1 Charakterystyka metody

Pierwszym etapem prac nad Delimitacją obszarów zdegradowanych w przestrzeni Gminy Rzezawa było wykonanie analizy porównawczej całej gminy w odniesieniu do powiatu oraz województwa. Wybrano podstawowe elementy sfery społecznej oraz dodatkowo wybrane elementy sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, a następnie zdiagnozowano główne problemy, z jakimi boryka się gmina Rzezawa.

W następnym etapie dokonano identyfikacji zróżnicowania wewnątrzgminnego oraz podzielono gminę na jednostki urbanistyczne – sołectwa.

Jednym z ważniejszych etapów prac było pozyskanie danych statystycznych oraz innych informacji niezbędnych przy tworzeniu dokumentu. Dane zostały pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy w Rzezawie (ewidencje ludności, podmiotów gospodarczych, gruntów i budynków), Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz innych instytucji i podmiotów działających na terenie gminy. Z uwagi na charakter i cel opracowania, jakim jest analiza i ocena sytuacji wewnątrzgminnej, dobór wskaźników oparto o wydzielone jednostki urbanistyczne. W toku prac napotkano na szereg problemów, związanych głównie z brakiem lub niemożnością uzyskania konkretnych danych dla poziomu analizy wewnątrzgminnej, a także w odniesieniu do województwa. W związku z powyższym w niektórych przypadkach posłużono się danymi szacunkowymi.

Kolejnym etapem było, przy uwzględnieniu podziału na jednostki urbanistyczne jakimi w tym wypadku są sołectwa, zanalizowanie danych statystycznych oraz informacji uzyskanych w poszczególnych sferach. W celu jaśniejszego zobrazowania problemów zaistniałych w gminie posłużono się planszami graficznymi. Otrzymane mierniki w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zestawiono w tabele podsumowujące każdą ze sfer. W większości badanych mierników otrzymana wartość dodatnia świadczy o sytuacji gorszej niż średnia w gminie, jednak w niektórych przyjętych wskaźnikach wartość dodatnia świadczy o sytuacji lepszej niż średnia, zatem w tych przypadkach za odchylenie od normy uznawane były wartości poniżej średniej. Każdy z analizowanych wskaźników w którym występują nieprawidłowości, zaznaczono kolorem szarym. W celu obliczenia wyniku końcowego zestawiono wszystkie dane w zbiorczej tabeli wynikowej dla sfery społecznej oraz zbiorczej tabeli wynikowej dla pozostałych sfer. Następnie dokonano klasyfikacji mierników świadczących o odchyleniach od normy, polegającej na nadaniu punktacji w skali od „1” do

„4", gdzie punkt „1" – „poniżej normy" – nadano jednostkom o niewielkich anomaliach, zaś punkt „4" – „najgorszy" – został przyznany jednostkom, w których odchylenia od normy są bardzo duże. Dla wartości świadczących o lepszej sytuacji niż średnia dla gminy przyjęto wartość „0". Otrzymaną punktację podsumowano i podzielono przez ilość analizowanych mierników dzięki czemu uzyskano średnią arytmetyczną.

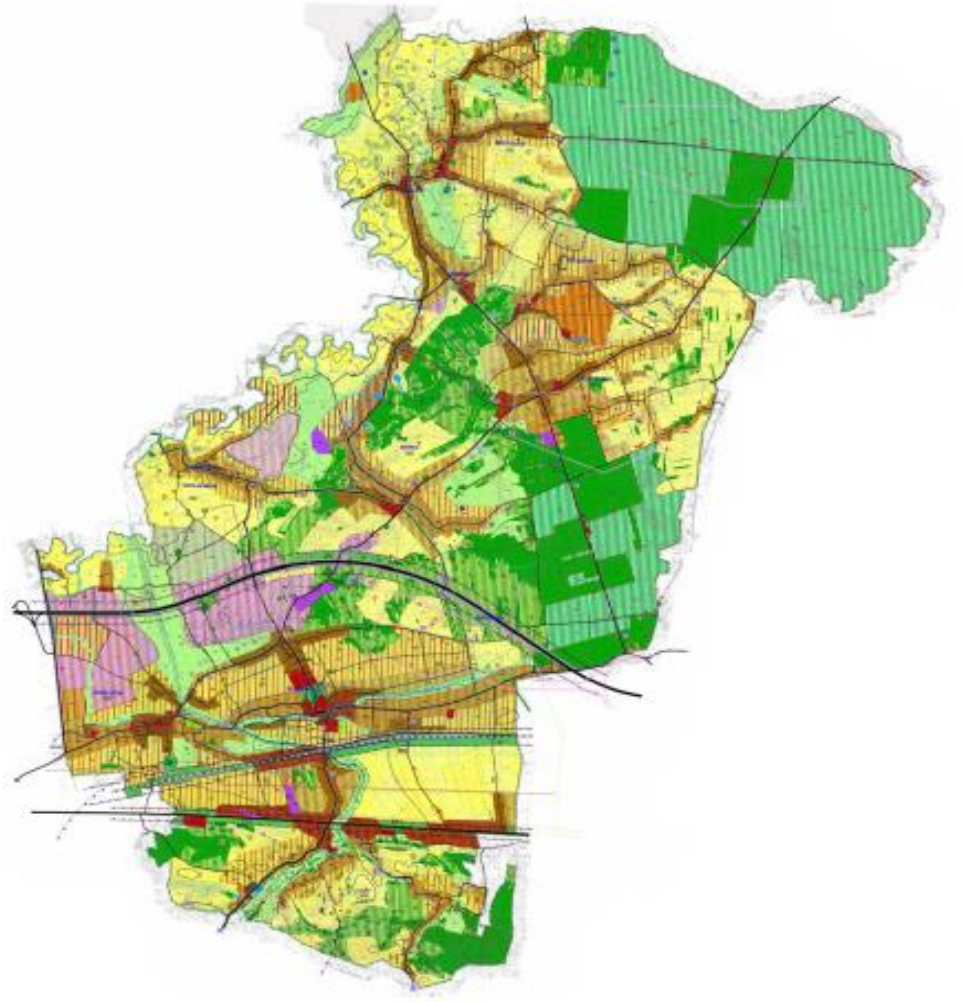
2.2 Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa

Rzezawa to gmina wiejska położona w województwie małopolskim. Należy do zespołu gmin powiatu bocheńskiego. Od zachodu graniczy z gminą i miastem Bochnia, od wschodu z gminą Brzesko, a od północy z gminą Szczurowa. Siedzibą Urzędu Gminy jest miejscowość Rzezawa, położona w południowej części gminy. Całościowo gmina zajmuje obszar 86 km², co stanowi 13% całej powierzchni powiatu. W jej skład wchodzą wsie: Borek, Bratucice, Buczków, Dąbrówka, Dębina, Jodłówka, Krzeczów, Łazy, Okulice, Ostrów Królewski i Rzezawa.

W granicach powiatu bocheńskiego gmina Rzezawa jest trzecią gminą pod względem powierzchni oraz liczby ludności. Ludność w liczbie 11063 osób stanowi 10% ogółu ludności powiatu bocheńskiego i 0,3% ludności województwa małopolskiego.

O strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Rzezawa decyduje szereg czynników: m.in. położenie w obszarze województwa małopolskiego, jak i zespół warunków naturalnych samego obszaru gminy. Istotnym elementem uwarunkowania rozwoju sieci osadniczej jest ukształtowanie terenu i przydatność gruntu pod zabudowę (Ryc.1). Obszar w północnej i środkowej części gminy o mało zróżnicowanej rzeźbie terenu sprzyja rozwojowi układów osadniczych, pozwalając również na rozproszenie zabudowy. Ograniczeniem dla osadnictwa jest tu jednak występowanie znacznych powierzchni terenów podmokłych. Spośród wsi największa koncentracja zabudowy występuje w sołectwie Rzezawa. Na rozwój tej jednostki ma wpływ bliskość m.in. Miasta Bochni oraz usytuowanie przy ważnej dla regionu trasie komunikacyjnej – drodze krajowej Bochnia – Brzesko (DK4). Sołectwo Rzezawa przechodzi swoim układem osadniczym do zespołów zabudowy sołectw Jodłówka na wschodzie i Krzeczów na zachodzie, tworząc tym samym pasmowy układ osadniczy. W północnej równinnej części gminy tworzą się bardziej rozłożyste układy osadnicze z zabudową przysiółkową i rozproszoną.

Rycina 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Rzezawa

Źródło: Urząd Gminy Rzezawa

Struktura użytkowania gruntów wskazuje na rolniczo – leśny charakter gminy. Użytki rolne zajmują 65% powierzchni gminy. Lasy i zadrzewienia zajmują 28% powierzchni gminy. Istniejąca w gminie Rzezawa struktura własności gruntów jest dość niekorzystna, bowiem 63% powierzchni gminy stanowią tereny własności prywatnej, pozostałe 37% to tereny będące własnością Gminy i Skarbu Państwa, z czego około 21% stanowią lasy.

Struktura ludności napływającej do gminy w roku 2014 to ludność ze wsi – 30,00%, z miast – 68,22% i z zagranicy – 1,78%. Z obszaru gminy odpływ ludności kierował się na tereny miejskie – 54,87%, na tereny wiejskie – 27,43% oraz zagranicę – 17,70%. Saldo migracji dla powiatu oraz województwa kształtuje się na poziomie dodatnim. Jednakże, dla każdego obszaru w 2014 roku saldo migracji zagranicznych na 1000 osób ma wartość ujemną. Oznacza to tendencję odpływu ludności za granicę w poszukiwaniu lepszych pespektyw rozwoju, pracy i życia. Wynika zatem po raz kolejny potrzeba stworzenia odpowiednich warunków do osiedlania się, życia oraz zakładania rodziny.

Infrastruktura techniczna gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na tym terenie ludności. Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną w sensie jej struktury, lokalizacji, jakości i dostępności ma silny wpływ na rozwój jednostki samorządu oraz stanowi jeden z podstawowych czynników kształtujących jej atrakcyjność i konkurencyjność. Podsumowując w sieć kanalizacyjną wyposażonych jest jedynie 6 sołectw (południowa część gminy Rzezawa). Z urządzeń i sieci kanalizacyjnej korzysta około 67,5% ludności gminy. W związku z tym konieczne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę sieci kanalizacyjnej dla miejscowości usytuowanych w północnej części gminy. Na terenie gminy znajduje się sprawnie działająca sieć wodociągowa zaopatrująca w wodę ludność i zakłady produkcyjne. Woda doprowadzana jest z ujęcia na rzece Raba w Bochni przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.. Właścicielem wodociągu na terenie Rzezawy jest Gmina. Z sieci wodociągowej korzysta obecnie ok. 8000 mieszkańców, a także budynki użyteczności publicznej, jednostki gospodarcze, obiekty rekreacyjne i sportowe. W związku ze wzrostem infrastruktury mieszkaniowej konieczna jest rozbudowa sieci wodociągowej. Dostarczenie wody indywidualnym użytkownikom jest jednym z priorytetowych do spełnienia celów gminy. W celu przeciwdziałania barierom rozwojowym związanym z niedostatecznym poziomem dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, jak również w celu wzmocnienia poziomu atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej oraz konkurencyjności obszaru gminy, rozbudowa istniejącego systemu wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków jak również przebudowa rozbudowa i remont istniejącej oczyszczalni ścieków w Borku, budowa nowej oczyszczalni ścieków wydaje się być jednym z najważniejszych i kontynuowanych zadań samorządu gminy w kolejnych latach.

System zaopatrzenia gminy w gaz należy uznać za wystarczający. Wymagana jest modernizacja i niewielka rozbudowa. Gazociągi wysokiego ciśnienia stwarzają ograniczenia urbanistyczne. Wzdłuż gazociągów wysokiego ciśnienia oraz wokół stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej w Rzezawie i Dąbrówce wyznaczone są strefy techniczne, w których obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu.

Analiza porównawcza gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu bocheńskiego i województwa małopolskiego wykazuje duże nawarstwienie problemów społecznych, gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych**.** Poniższe tabele przedstawiają uśrednione mierniki porównawcze, które wyznaczono na podstawie danych za rok 2014 zebranych w Urzędzie Gminy Rzezawa, Powiatowej Komendzie Policji oraz z opublikowanych zestawień z Głównego Urzędu Statystycznego.

1. SFERA SPOŁECZNA:

Tabela 1. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera społeczna

Wskaźnik	Udział osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem [%]	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku [%]	Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych [%]	Liczba przestępstw i wykroczeń ogółem na 1000 osób
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	6,4	6,5	56,7	21,7
POWIAT BOCHEŃSKI	7,2	5,6	45,4	15,9
GMINA RZEZAWA	6,2	6,8	57,6	10,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Rzezawa jest zdecydowanie niższy niż w powiece bocheńskim ale na zbliżonym poziomie do średniej województwa małopolskiego (Tab.1). Znacznie niższe są również mierniki dotyczące liczby przestępstw oraz liczby wykroczeń na każde 1000 osób. Natomiast udział bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Rzezawa kształtuje się zdecydowanie na wyższym poziomie niż w powiecie bocheńskim i nieco wyższym niż w całym województwie małopolskim. Również udział osób długotrwale bezrobotnych w gminie Rzezawa w odniesieniu do powiatu bocheńskiego jest bardzo wysoki. Dysproporcję dotyczącą osób długotrwale bezrobotnych należy postrzegać jako największe zagrożenie w sferze społecznej z uwagi na konsekwencje psychologiczne dla osób dotkniętych trwałym bezrobociem. Negatywne skutki widoczne są nie tylko w kontekście złej sytuacji finansowej bezrobotnych, ale także kumulacji problemów i patologii społecznych.

2. SFERA GOSPODARCZA:

Tabela 2. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera gospodarcza

Wskaźnik	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na każde 1000 osób	Odsetek gospodarstw rolnych w ogólnej liczbie gospodarstw domowych [%]
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	18,15	115,71	48,12
POWIAT BOCHEŃSKI	16,14	81,20	59,63
GMINA RZEZAWA	14,79	38,10	63,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

W gminie Rzezawa odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogólnej liczby ludności jest wyraźnie niższy niż średnia dla powiatu bocheńskiego województwa małopolskiego (Tab.2). Znacznie niższe są także mierniki dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na każde 1000 osób. Na tę liczbę składają się w większości małe, jedno i kilkuosobowe firmy nie dające potencjału znacznego zwiększenia ogólnej liczby miejsc pracy w gminie. Również odsetek gospodarstw rolnych w gminie Rzezawa jest najwyższy co wskazuje na rolniczy charakter gminy.

3. SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA:

Tabela 3. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wskaźnik	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę [m²]	Odsetek gruntów we własności gminy, powiatu, województwa [%]	Lesistość [%]
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	46	25,7	Brak danych	28,7
POWIAT BOCHEŃSKI	47	26,1	6,3	28,5
GMINA RZEZAWA	35	25,9	2,5	25,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

Bardzo niekorzystne dla gminy Rzezawa są dane dotyczące sfery funkcjonalno-przestrzennej (Tab.3). Znacznie niższe niż w powiecie bocheńskim i województwie małopolskim jest udział budynków oddanych do użytkowania, a także przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na 1 mieszkańca. Należy przyjąć, że zasoby mieszkaniowe w gminie są bardzo małe. Z kolei odsetek zalesienia gminy także jest najniższy. Istniejąca w gminie Rzezawa struktura własności gruntów jest dość niekorzystna zwłaszcza dla procesów rewitalizacyjnych, bowiem zaledwie 2,5% powierzchni gminy stanowią tereny będące jej własnością.

4. SFERA TECHNICZNA:

Tabela 4. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera techniczna

Wskaźnik	Odsetek ogółu ludności korzystającej z instalacji wodociągowej [%]	Odsetek ogółu ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej [%]	Odsetek ogółu ludności korzystającej z instalacji gazowej [%]
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	77,1	65,2	72,6
POWIAT BOCHEŃSKI	75,4	55,6	81,2
GMINA RZEZAWA	68,1	67,5	70,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

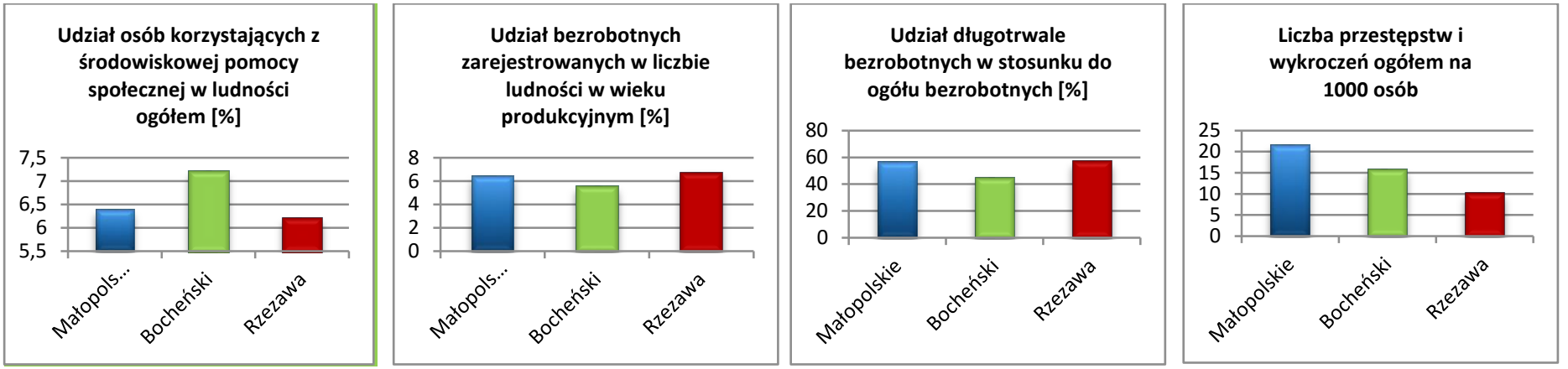
Mierniki dotyczące sfery technicznej (Tab.4) wskazują, że w gminie Rzezawa występuje zdecydowanie niższy od powiatu bocheńskiego i województwa małopolskiego odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej i gazowej. Natomiast odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej w gminie Rzezawa kształtuje się na wyższym poziomie niż w powiecie bocheńskim i nieco wyższym niż w całym województwie małopolskim.

Analiza porównawcza gminy Rzezawa na tle powiatu bocheńskiego i województwa małopolskiego zgodnie z założeniami, które mają na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, poprzez przeprowadzenie delimitacji, potwierdza kwalifikację gminy jako obszaru wymagającego wsparcia w naborach odnoszących się do działań rewitalizacyjnych według RPO WM na lata 2014-2020. Zbiorcze zestawienie mierników porównawczych gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu i województwa przedstawiają Ryc.2 i Ryc.3.

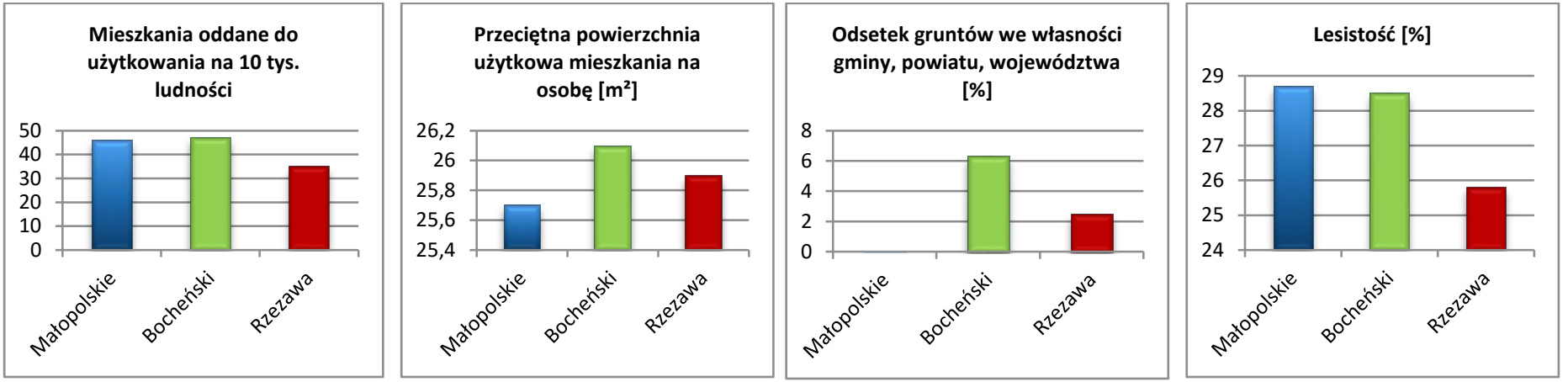
Jako główne problemy gminy Rzezawa wskazać należy wysoki udział osób bezrobotnych, wynikający często z niskich kwalifikacji zawodowych. Szczególnie bezrobocie generuje szereg problemów społecznych, w tym zwiększoną liczbę przestępstw i patologii, ubóstwo mieszkańców, a w konsekwencji konieczność wsparcia pomocą socjalną dużej grupy społeczeństwa. Przekłada się to również na niekorzystną sytuację mieszkaniową – brak jest środków finansowych na zwiększenie socjalnych zasobów mieszkaniowych oraz pokrycie kosztów remontów istniejących budynków w złym stanie technicznym. Tereny należące do osób prywatnych, stanowią niesprzyjające uwarunkowania przy zagospodarowaniu obszaru. Tereny tego typu, nie pozwolą na bezkonfliktowe wykorzystanie ich pod zagospodarowanie na cele publiczne. Odnosząc się do wskaźnika wyrażającego lesistość obszaru należy podkreślić, że jest on relatywnie niższy o prawie 3 % od mierników przedstawiających powiat bocheński i województwo małopolskie.

Rycina 2. Mierniki porównawcze Gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu i województwa

SFERA SPOŁECZNA

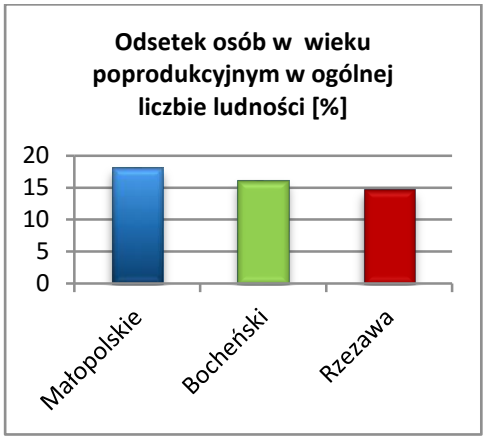
SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

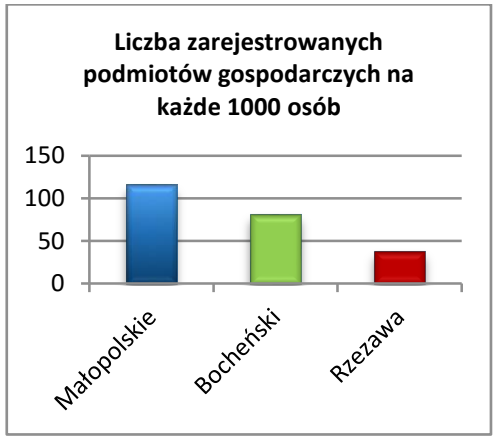

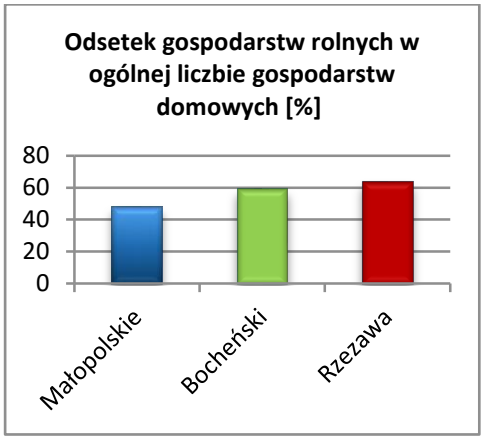
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

Rycina 3. Mierniki porównawcze Gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu i województwa

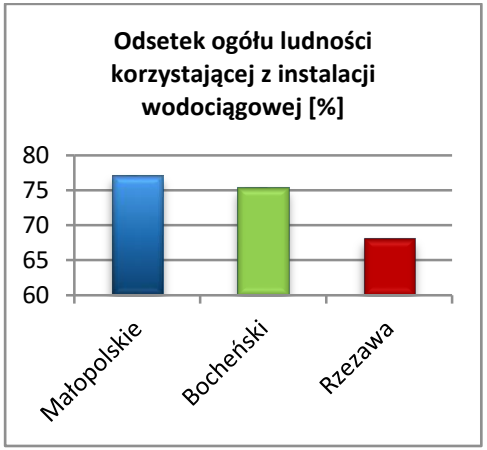
SFERA GOSPODARCZA

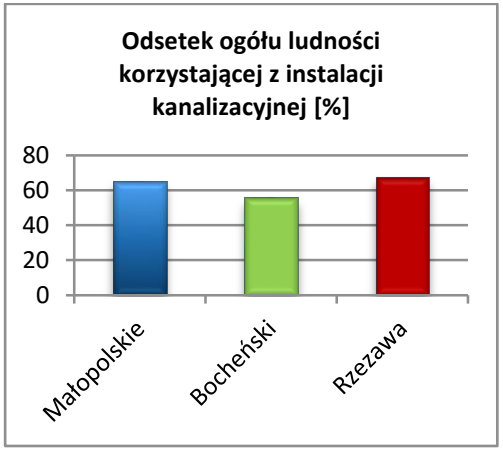

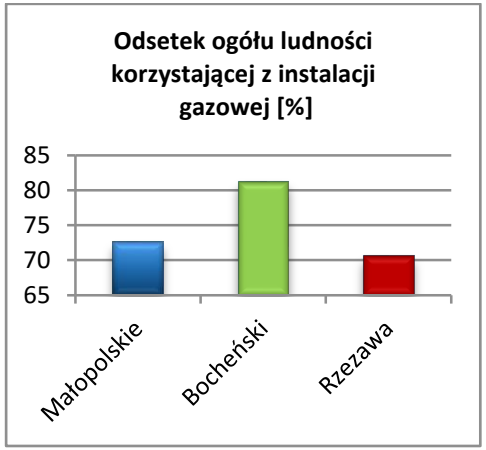

SFERA TECHNICZNA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

2.3 Podział gminy na jednostki urbanistyczne

Gmina Rzezawa jest gminą wiejską, podzieloną na 11 jednostek urbanistycznych jakimi są sołectwa. Krótką charakterystykę każdej z 11 jednostek urbanistycznych omówiono w Tabeli nr 5. Każde sołectwo w gminie obejmuje jedną miejscowość i jest jednostką pomocniczą utworzoną przez radę gminy w drodze uchwały, dlatego do analiz przyjęto sołectwa jako wydzielone jednostki urbanistyczne opisane numerami porządkowymi od 1 do 11 (Ryc.4).

Głębia analizy kształtująca wszystkie jednostki urbanistyczne zwane sołectwami rysuje się wobec liczby ludności obszarów gminy (Ryc.5), gęstości zaludnienia (Ryc.6) oraz z uwagi na strukturę demograficzną osób w wieku przedprodukcyjnym (Ryc.7), produkcyjnym (Ryc.8) i poprodukcyjnym (Ryc.9).

Z uwagi na istotny czynnik liczby ludności wyrażony na planszy graficznej (Ryc.5), ujmuje największe zaludnienie w sołectwach znajdujących się w pobliżu linii komunikacyjnych – kolejowych i drogowych oraz pobliskich stref rozwojowych, ujętych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. Na liczne zamieszkanie osób w sołectwach oznaczonych numerami 9 (Rzezawa), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 10 (Krzeczów) ma wpływ bliskość m.in. Miasta Bochni oraz usytuowanie przy ważnej dla regionu trasie komunikacyjnej – drodze krajowej Bochnia – Brzesko.

Podobna sytuacja jest w przypadku oznaczenia gęstości zaludnienia (Ryc.6), gdzie największe skupiska mieszkańców odnotowujemy w sołectwach oznaczonych numerami 9 (Rzezawa) i 10 (Krzeczów), co potwierdza koncentrację osadniczą przy dobrych przestrzeniach komunikacyjnych. Skala osadnictwa świadczy przede wszystkim o atrakcyjności danego obszaru do osiedlania się na jego terenie. W przypadku gmin położonych blisko ośrodków miejskich decydujące znaczenie ma odległość od stref miejskich, szczegółowe warunki fizycznogeograficzne danej gminy oraz wartość gruntu, która po przekroczeniu pewnej akceptowalnej wartości, jest czynnikiem w największym stopniu wpływającym na tereny urbanizujące się.

Koleją istotną przesłanką do przedstawienia jednostek urbanistycznych jest wyszczególniona na planszach graficznych (Ryc.7), (Ryc.8) i (Ryc.9) struktura demograficzna w poszczególnych sołectwach gminy. Przedstawiają one odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Wyraźne zagęszczenie ujęte na rycinach oraz zapis wskaźnikowy przedstawiony w

legendach wskazuje obszar nr 8, jako obszar najbardziej wyróżniający się w tej części analizy. Nieco mniejszy wskaźnik struktury demograficznej mają jednostki o numerach 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 9 (Rzezawa) i 10 (Krzeczów).

Wyraźne zagęszczenie osób w wieku przedprodukcyjnym ujęte na planszy graficznej (Ryc.7) oraz zapis wskaźnikowy przedstawiony w legendach wskazuje jednostkę nr 8, jako obszar najbardziej wyróżniający się w tej części analizy. Jednostki o nr 5 (Dąbrówka), 7 (Borek), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy) położone w południowo zachodnich obrzeżach gminy mają nieco mniejszy wskaźnik struktury demograficznej w wieku przedprodukcyjnym. Wskaźnik wieku produkcyjnego ujęty na planszy graficznej (Ryc.8), to znowu dominacja jednostki o nr 8 oraz wyróżniające się kolejne jednostki położone w centralno-północnej części gminy o numerach 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 7 (Borek), 9 (Rzezawa). Z kolei w wieku poprodukcyjnym (Ryc.9), poza wymienioną już jednostka nr 8, dominuje północno – wschodnia część gminy z jednostkami o nr 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 3 (Dębina) i 6 (Jodłówka).

Krótki opis uzyskanych wyników wysondowano poprzez przeprowadzone badania dotyczące zmian rozkładu przestrzennego zaludnienia obszarów gminy, ich kierunków, mechanizmów oraz konsekwencji dla lokalnych struktur demograficznych, gospodarczych i społecznych, który również przeprowadzono w agregacji ze służbami gminy oraz dodatkowo przebadano tendencje zmian zaludnienia wewnątrzgminnego.

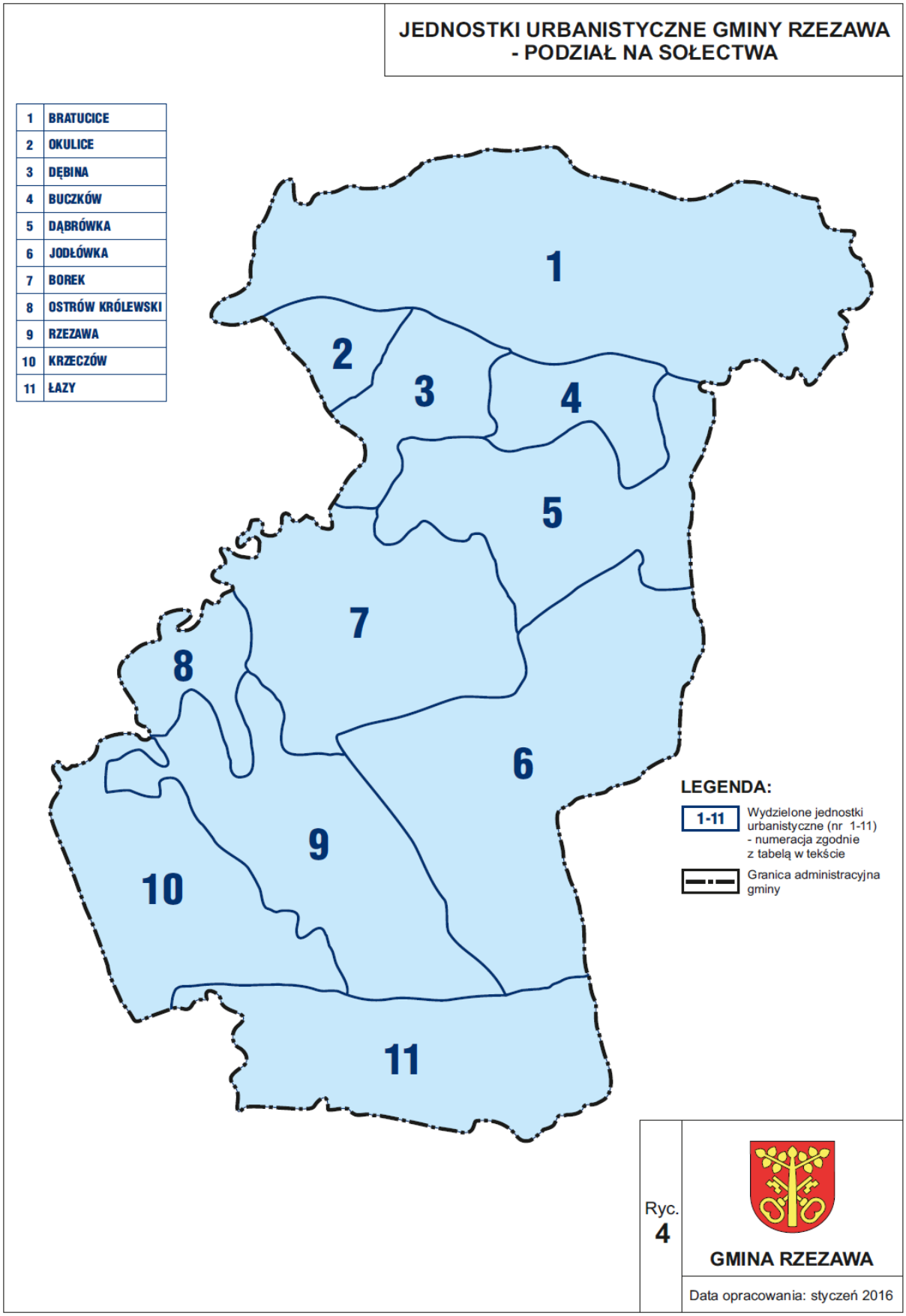
Tabela 5. Charakterystyka wydzielonych jednostek urbanistycznych gminy Rzezawa.

Jednostka urbanistyczna		Liczba ludności / Odsetek ludności gminy	Powierzchnia [km²] / Procent powierzchni gminy	CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTKI
Lp.	Nazwa			
1	**BOREK**	1333 / 12,04%	9,52 km² / 10,67%	Miejscowość ta położona jest w środkowo-zachodniej części gminy. Od północnego zachodu graniczy z gminą Bochnia i stanowi granicę gminy. Sąsiaduje z sołectwami: Dąbrówka – od północnego wschodu, Dębina – od północy, Jodłówka – od południowego wschodu, Ostrów Królewski – od zachodu. Przez miejscowość przebiega odcinek autostrady A4. Wieś posiada sieć kanalizacyjną. Charakteryzuje się krajobrazem rolniczym. W Borku działa szkoła i przedszkole. Od 1958 roku działa klub sportowy z sekcją piłki nożnej. We wsi znajduje się boisko trawiaste, na którym trenuje ludowy klub sportowy, zaś boisko znajdujące się przy szkole wymaga modernizacji. Od 1914 we wsi stacjonuje jednostka ochotniczej straży pożarnej.
2	**BRATUCICE**	734 / 6,63%	18,92 km² / 21,94%	To największa pod względem obszaru i najbardziej na północ wysunięta część gminy. Od zachodu graniczy z gminą Bochnia, od północy z gminą Szczurowa, a od wschodu z gminą Brzesko. W swojej gminie sąsiadują od południa z sołectwami: Buczków, Dąbrówka, Dębina i Okulice. Na terenie miejscowości znajduje się cmentarz wojenny z I wojny światowej wpisany do rejestru zabytków nieruchomych. Wieś leży na terenie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W Bratucicach znajduje się Wiejski Ośrodek Zdrowia, Przedszkole, Ochotnicza Straż Pożarna Bratucice, a także kompleks boisk i plac zabaw. W 2008 otwarto w Bratucicach Izbę Pamięci generała Leopolda Okulickiego.
3	**BUCZKÓW**	379 / 3,42%	3,80 km² / 4,40%	Miejscowość ta położona jest w północnej części gminy. Sąsiaduje z sołectwami: Bratucice – od północy, Dąbrówka – od wschodu i południa, Dębina – od zachodu. Leży na terenie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. We wsi jest dom ludowy, w którym mieści się świetlica i filia biblioteki, a przy budynku plac zabaw.
4	**DĄBRÓWKA**	856 / 7,73%	7,06 km² / 8,19%	Miejscowość położona jest w środkowo–zachodniej części gminy. Od wschodu graniczy z gminą Brzesko i stanowi granicę gminy. Sąsiaduje z sołectwami: Borek – od południa, Buczków – od północy, Dębina – od północy i zachodu, Jodłówka – od południa. W Dąbrówce znajdują się 3 placówki oświatowe: Publiczna szkoła podstawowa, gimnazjum i przedszkole. W 2004 zakończono budowę sali gimnastycznej. We wsi działa świetlica wiejska.

5	**DĘBINA**	370 / 3,34%	3,11 km² / 3,60%	Miejscowość położona jest w północnej części gminy. Od południowego zachodu graniczy z gminą Bochnia. W swojej gminie sąsiaduje z sołectwami: Borek – od południa, Bratucice – od północy, Buczków – od wschodu, Dąbrówka – od południowego wschodu. Miejscowość leży na terenie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
6	**JODŁÓWKA**	1389 / 12,55%	13,41 km² / 15,55%	Miejscowość położona jest we wschodniej części gminy. Od wschodu graniczy z gminą Brzesko i stanowi granicę gminy. W swojej gminie sąsiaduje z sołectwami: Borek – od północnego zachodu, Dąbrówka – od północy, Łazy – od południa, Rzezawa – od zachodu. W Jodłówce działa Publiczna Szkoła Podstawowa oraz Publiczne Przedszkole. Szkoła nie posiada wystarczającej infrastruktury sportowej. Nie ma sali gimnastycznej (dzieci ćwiczą w salce wyodrębnionej z korytarza szkolnego, a boisko sportowe asfaltowe wymaga szybkiego remontu i przebudowy). Działa tu Ochotnicza Straż pożarna oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Novi/Rzezawianka, który posiada sekcję piłki nożnej. W miejscowości tej planuje się budowę sali gimnastycznej i remont boiska, które posłuży również dzieciom uczęszczającym na świetlicę. Świetlica mieści się w budynku społeczno-kulturalnym, w którym siedzibę ma również OSP.
7	**KRZECZÓW**	1508 / 13,63%	7,17 km² / 8,31%	Krzeczów jest najbardziej na zachód wysuniętym sołectwem gminy i stanowi jej granicę z miastem Bochnia. Sąsiaduje z miejscowościami: Rzezawa – od wschodu, Łazy – od południa, Gorzków – od południa, Bochnia – od zachodu, Słomka – od północy, Ostrów Szlachecki – od północy. Znajduje się tu cmentarz wojenny nr 315 z I wojny światowej wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego. We wsi jest budynek społeczno-kulturalny w którym mieści się siedziba OSP, świetlica wiejska i filia biblioteki. Wieś posiada również boisko trawiaste oraz ogólnodostępną strefę rekreacji dziecięcej tj. boiska sportowe, plac zabaw, zieloną siłownię, górkę saneczkową oraz infrastrukturę towarzyszącą.
8	**ŁAZY**	1055 / 9,53%	8,17 km² / 9,47%	Miejscowość położona jest w południowej części gminy. Od północy sąsiaduje z sołectwami: Rzezawa, Krzeczów i Jodłówka. W centrum wsi obok szkoły znajduje się wyremontowany budynek integracji wiejskiej w którym siedzibę ma OSP i świetlica wiejska. We wsi znajduje się zespół szkół (gimnazjum, szkoła podstawowa i przedszkole). Znajduje się tu także Rolniczy Zakład Doświadczalny UJ, a w jego ramach doświadczalna winnica „Nad dworskim potokiem" założona w 2004, oraz stacja naukowa Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ.

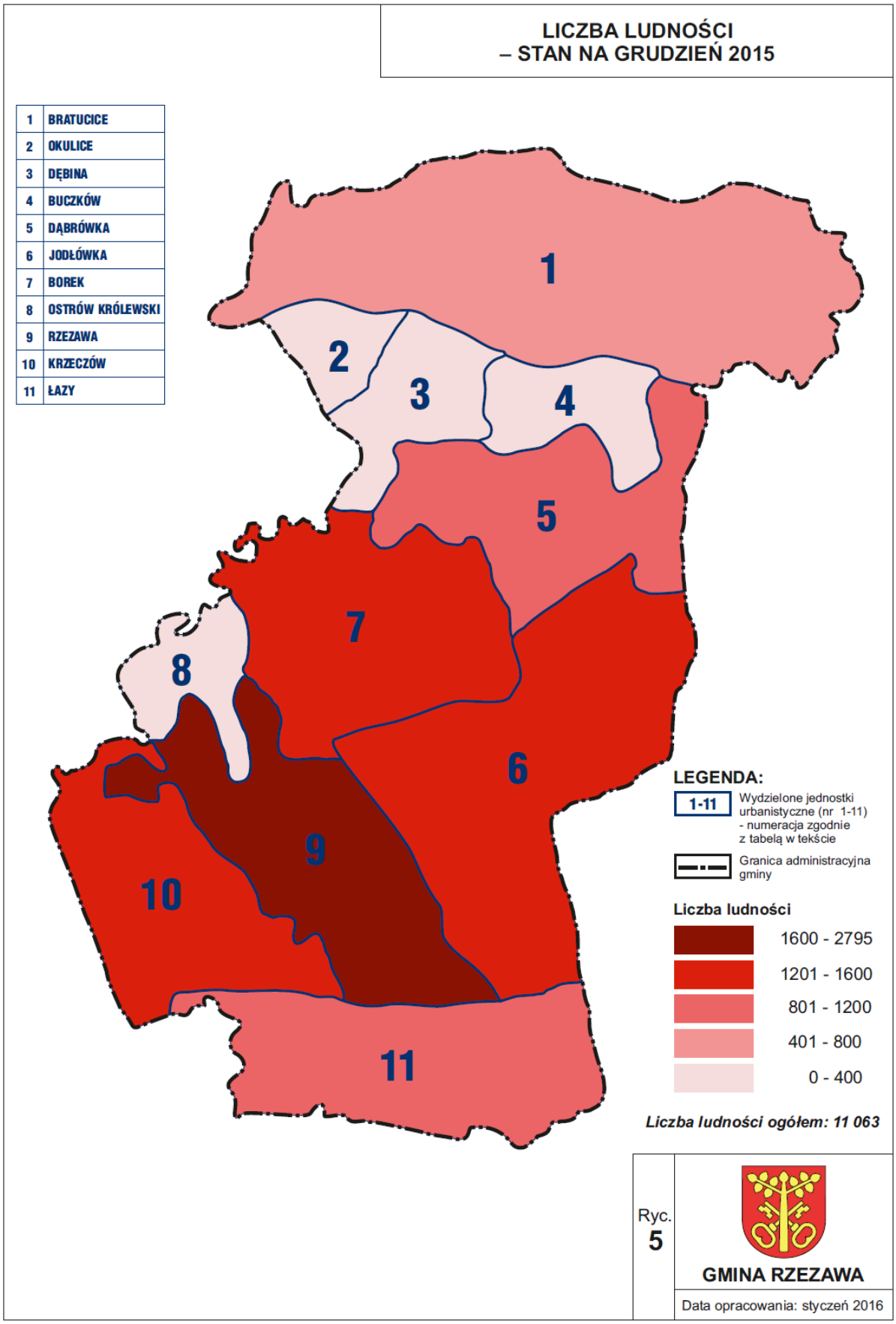
9	**OKULICE**	278 / 2,51%	2,40 km² / 2,78%	Okulice położone są w północno-zachodniej części gminy. Od zachodu graniczą z gminą Bochnia. W swojej gminie sąsiadują z sołectwami: Bratucice – od północy, Dębina – od wschodu. Wieś leży na terenie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W Okulicach znajduje się Sanktuarium Maryjne z cudownym obrazem Matki Bożej Okulickiej, a przy Sanktuarium Sala Maryjna z bogatą kolekcją rzeźb maryjnych z całego świata. Znajduje się tu drewniana dzwonnica kościelna wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego. W Okulicach działa Publiczna Szkoła Podstawowa. Tutejsze siostry zakonne prowadzą ochronkę. Działa tutaj Orkiestra Dęta Okulice, a także jednostka OSP. W budynku wiejskim mieści się świetlica wiejska i remiza OSP. Budynek wymaga remontu i rozbudowy o poddasze użytkowe dla celów szkolenia orkiestrantów Orkiestry Dętej Okulice oraz podtrzymywania wieloletniej ponad 80 letniej tradycji wspólnego muzykowania. Działa też Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Strzelec” w Okulicach.
10	**OSTRÓW KRÓLEWSKI**	266 / 2,40%	3,58 km² / 4,18%	Miejscowość położona jest w zachodniej części gminy. Od zach. i płn. graniczy z gminą Bochnia i stanowi granicę gminy. Sąsiaduje z sołectwami: Borek – od wschodu, Rzezawa – od południa. W Ostrowie Królewskim działa klub sportowy LZS Ostrowianka oraz jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. We wsi jest szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym. W budynku w centrum wsi mieszczą się pomieszczenia OSP i świetlicy wiejskiej (budynek wymaga kapitalnego remontu). Wieś dysponuje potencjałem społecznym (LZS, straż pożarna, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Ostrów Królewski).
11	**RZEZAWA**	2795 / 25,26%	9,04 km² / 10,48%	Miejscowość położona jest w południowej części gminy. Sąsiaduje z sołectwami: Borek – od północy, Jodłówka – od wschodu, Krzeczów – od zachodu, Łazy – od południa, Ostrów Królewski – od północy. Znajduje się tu Kościół parafialny pw. Trójcy Przenajświętszej i św. Leopolda wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego. W Rzezawie działają 4 placówki oświatowe: Publiczna Szkoła Podstawowa, Publiczne Gimnazjum, Publiczne Przedszkole, Ochronka Świętego Józefa prowadzona przez siostry zakonne. W pobliżu szkoły znajduje się boisko wielofunkcyjne, a przy ul. Wiśniowej boisko trawiaste i treningowe wymagające remontu. W Rzezawie znajduje się przystanek kolejowy. Działają tu 3 kluby sportowe: GOSiR Novi/Rzezawianka Rzezawa i UKS Magnus i UKS Maraton. We wsi działa jednostka OSP, która należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W centrum wsi w nowo odnowionym centrum znajduje się plac zabaw i park. Wieś jest jednocześnie stolicą gminy. Wizytówką powinien być budynek Urzędu Gminy, który wymaga jednak wykonania remontu, w tym nowej elewacji i termomodernizacji.

Rycina 4. Jednostki urbanistyczne Gminy Rzezawa – podział na sołectwa

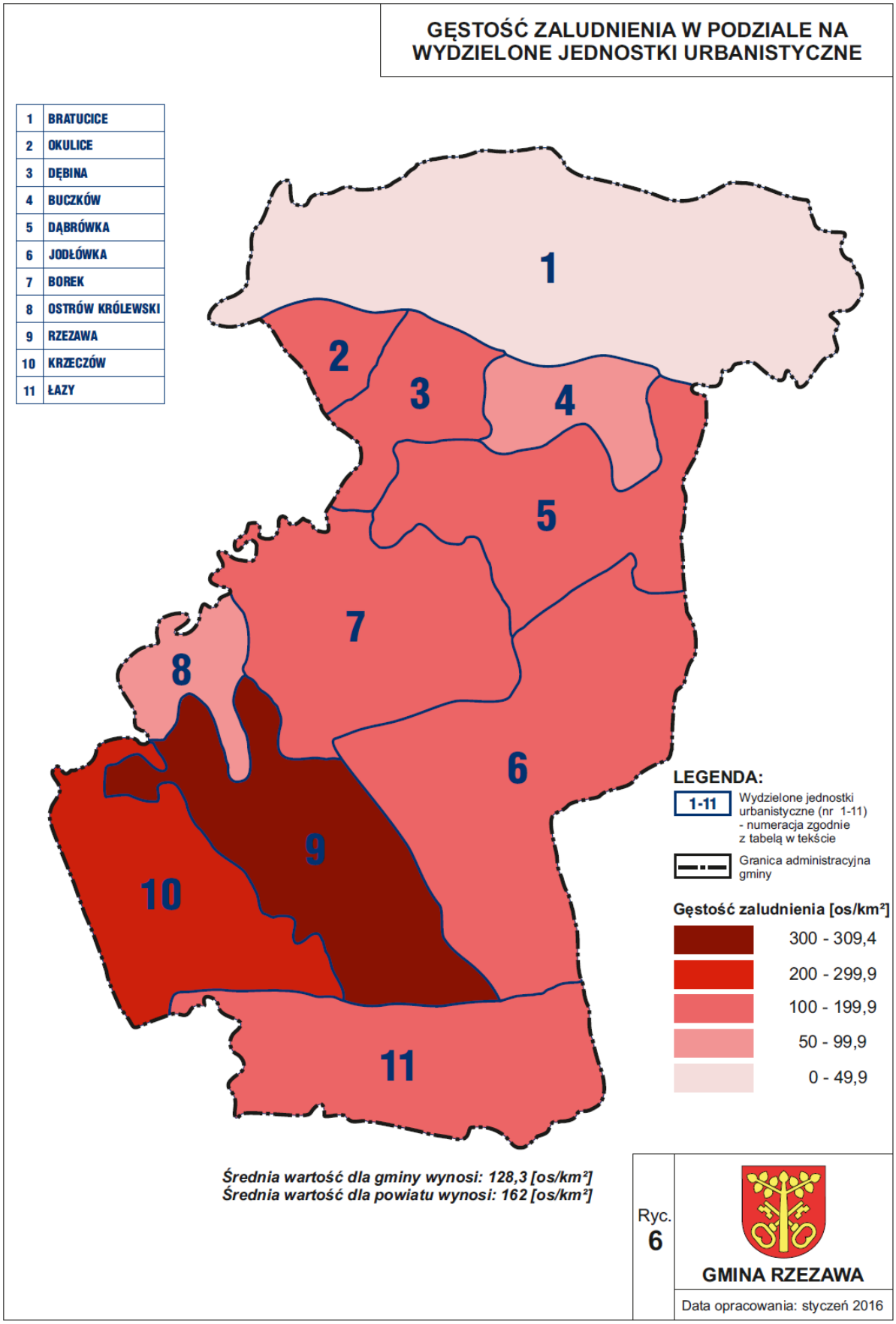
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 5. Liczba ludności – stan na grudzień 2015

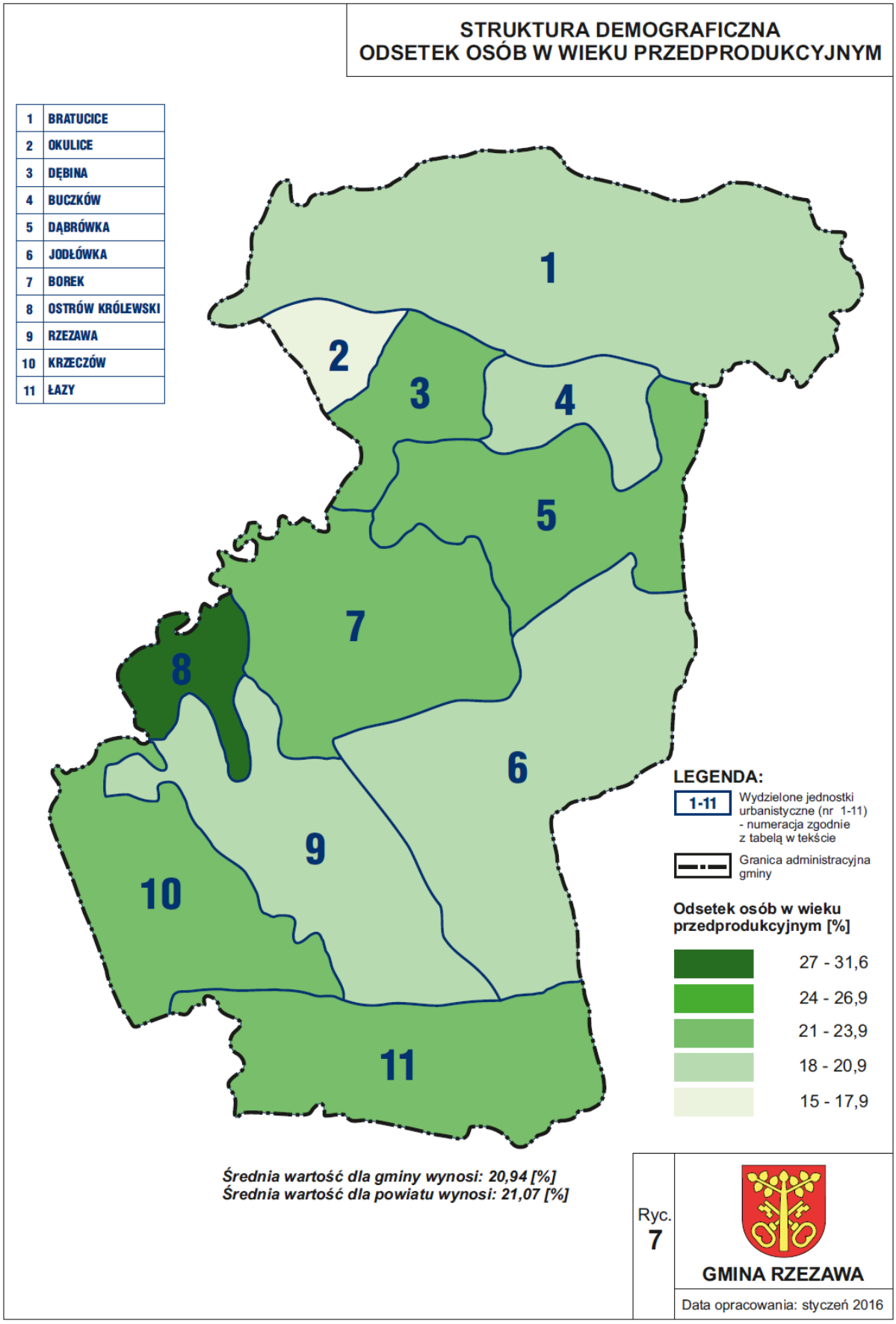
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 6. Gęstość zaludnienia w podziale na wydzielone jednostki urbanistyczne

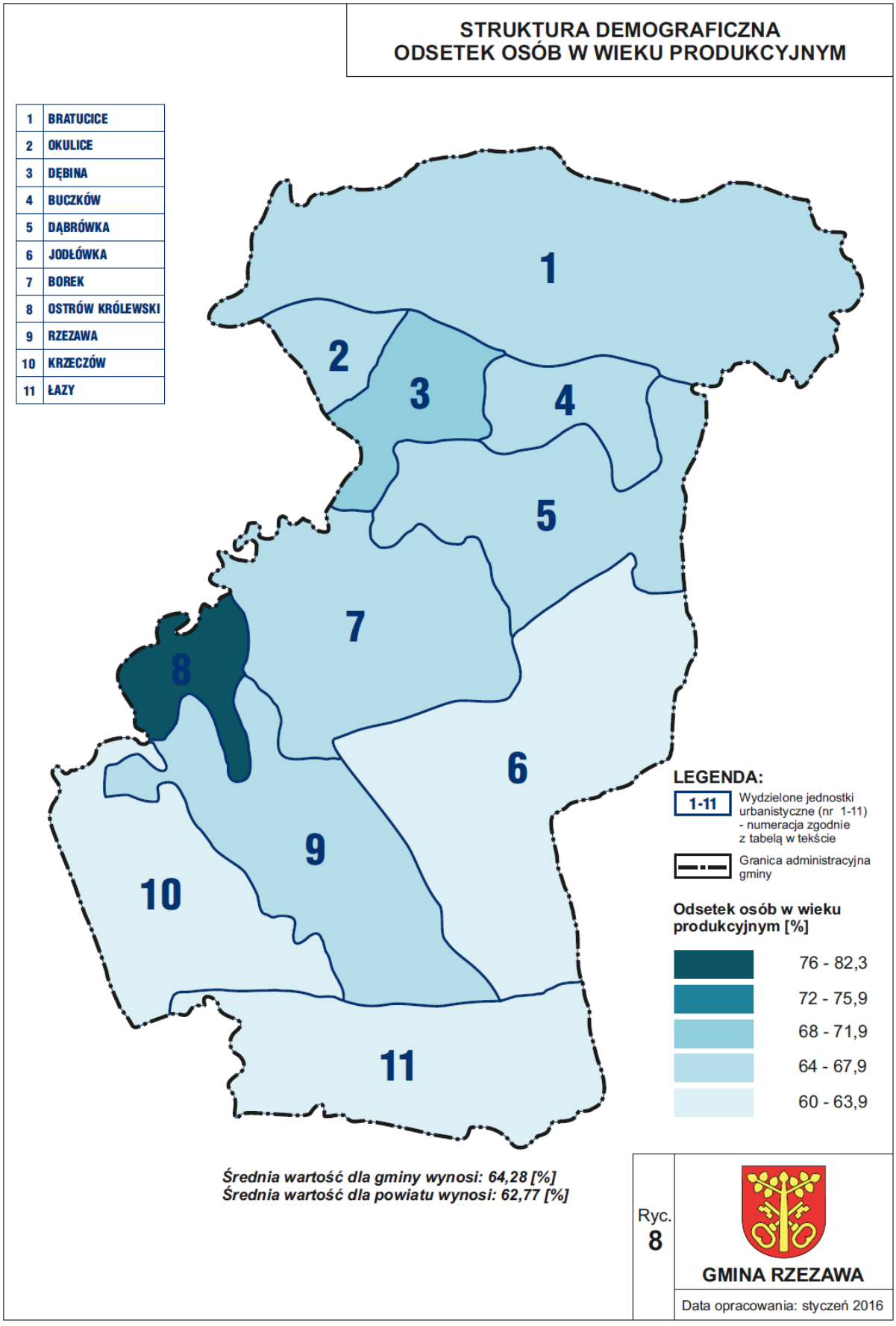
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 7. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym

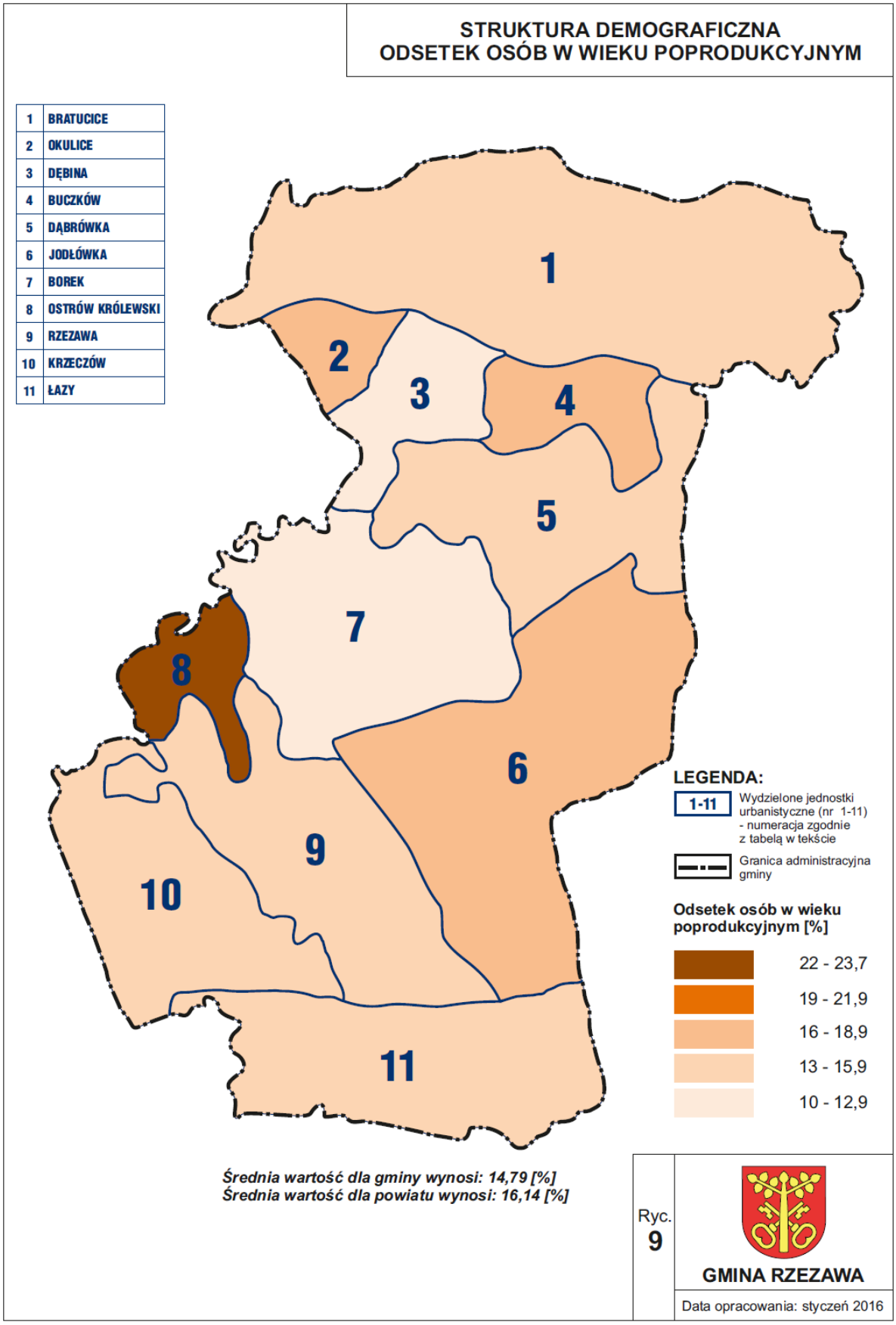
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 8. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 9. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

2.4 Zestawienie przyjętych mierników

Działając zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. ocena jednostek urbanistycznych powinna przebiegać poprzez zestawienie obiektywnych i weryfikowalnych mierników zawartych w sferze społecznej oraz wybranych miernikach przynajmniej jednej ze sfer: społecznej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz gospodarczej. Dane przyjęte do analizy zostały pozyskane od Urzędu Gminy w Rzezawie, Policji, GPOS–u oraz innych instytucji i podmiotów działających na terenie gminy. W założeniu jednostki urbanistyczne powinny być powiązane z obwodami spisowymi GUS, aby w łatwy i bezpośredni sposób można było wykorzystać dane zbierane przez GUS, jednak praktyka pokazała, że przyjęte założenie nie ma odzwierciedlenia w rzeczywistości. Wobec powyższego do analiz wykorzystano dane z ewidencji ludności Urzędu Gminy w Rzezawie, które następnie przyporządkowano poszczególnym jednostkom urbanistycznym. Podobnie na potrzeby niniejszego opracowania dane uzyskane z bazy REGON w podziale adresowym przyporządkowano do wydzielonych jednostek urbanistycznych. Dane pozyskiwane z pozostałych instytucji (m.in. GOPS, PUP, dane policyjne) uzyskano w podziale na jednostki urbanistyczne, gdyż szczegółowe dane adresowe nie mogą być udostępniane z uwagi na obligatoryjną ochronę danych osobowych. Napotkane problemy w trakcie gromadzenia danych wskazują na pilną potrzebę stworzenia ujednoliconego systemu statystyki wewnątrzgminnej w oparciu o wydzielone jednostki urbanistyczne. Narzędzie to umożliwiłoby delimitację obszarów kryzysowych, monitorowanie zmian oraz ocenę skuteczności wdrażanych działań i projektów, w tym programu rewitalizacji. Przy wyborze obiektywnych i weryfikowalnych mierników do analizy wzięto pod uwagę wspomniane zapisy zawarte w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015, (art. 4, ust 1 dotyczący opracowania diagnoz), uwarunkowania lokalne oraz możliwości pozyskania danych.

Sfera społeczna:

- Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym;
- Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym;
- Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych;
- Ogólna liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób;
- Liczba dzieci w wieku 17 lat uprawnionych zasiłku rodzinnego;
- Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe;
- Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe;
- Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem;

• Obiekty publicznej infrastruktury sportu/rekreacji/świetlice/biblioteki;

• Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na terenie gminy.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna:

• Odsetek gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni;

• Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni;

• Odsetek dróg w ogólnej powierzchni;

• Lokalizacja dróg na terenie gminy;

• Odsetek gruntów we własności gminy;

• Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo;

• Dostępność do podstawowych usług;

• Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych.

Sfera techniczna:

• Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw;

• Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw;

• Odsetek ogółu ludności korzystającej z instalacji gazowej;

• Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym.

Sfera środowiskowa:

• Odsetek budynków generujące niskie emisje;

• Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych w stosunku do ilości gospodarstw;

• Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni;

• Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych.

Sfera gospodarcza:

• Odsetek osób niepracujących (emeryci, renciści) w ludności ogółem;

• Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na każde 1000 osób;

Ponadto wykonano schematy obrazujące dostępność do podstawowych usług w zakresie kultury i oświaty, terenów sportowych i rekreacyjnych bibliotek i ich filii, a także przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych.

2.5 Analiza mierników w poszczególnych sferach

Diagnoza komponentów zebranych do analizy mierników w poszczególnych sferach wykazuje, że istnieje powszechna potrzeba posługiwania się wspólnym, ujednoliconym narzędziem, które dostarczy niezbędnych informacji umożliwiających realizację zadań z zakresu pomocy odnoszącej się do sfer określających poziom degradacji zidentyfikowanych jednostek urbanistycznych gminy Rzezawa. Efektem badań jest wskazanie na najbardziej istotne potrzeby mogące ewaluować podczas zmiany zdegradowanych obszarów. To etap analizy jednostek urbanistycznych wskazuje na obecność wielu zagrożeń, ale jednocześnie ułatwia podjęcie decyzji, których celem jest wyjście z niekorzystnego położenia

2.5.1 Analiza mierników w sferze społecznej

Analiza mierników na poziomie gminy wskazała na dużą ilość problemów społecznych. W celu przeprowadzenia oceny wydzielonych jednostek w sferze społecznej wykorzystano dane pochodzące z instytucji działających na terenie gminy.

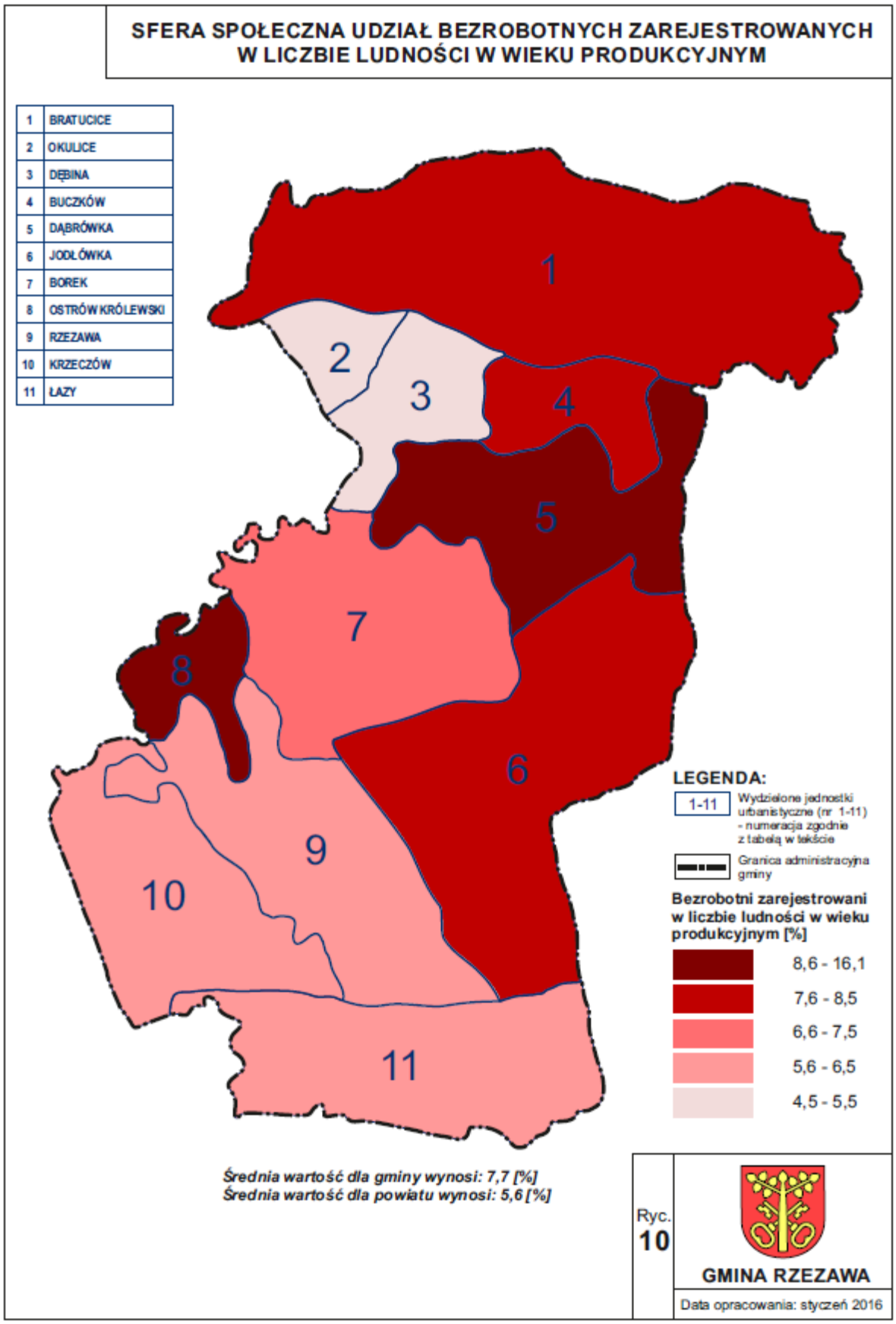
Zgodnie z danymi GOPS-u, liczba dzieci do lat 17 uprawnionych do zasiłku rodzinnego korzystających z pomocy społecznej (Ryc.14), najwyższa jest w jednostkach 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 6 (Jodłówka) i 1 (Bratucice), natomiast najniższa w jednostkach 2 (Okulice), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 7 (Borek), 8 (Ostrów Królewski) i 11 (Łazy). Następnie przy mierniku mówiącym o liczbie gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe (Ryc.15) najwięcej uprawnionych jest w jednostce 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 11 (Łazy), zaś najmniej w jednostce 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 7 (Borek) i 8 (Ostrów Królewski). Miernik przedstawiony na Rycinie 16 – liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe wskazuje najwięcej uprawnionych w jednostkach 1 (Bratucice), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów) a najmniej w jednostkach 2 (Okulice), 3 (Dębina), 7 (Borek), 8 (Ostrów Królewski) i 11 (Łazy). Porównując do średniej wartości dla gminy najmniejsze wartości uwzględnione w jednostkach gminnych są mniejsze od wspomnianej średniej wartości. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż ludność otrzymująca największe wsparcie pomocy społecznej w stosunku do ludności ogółem (Ryc.17) zamieszkuje południowe obszary gminy i jest to jednostka nr 3 (Dębina), 4 (Buczków), 8 (Ostrów Królewski), 10 (Krzeczów).

Zjawisko to, w znacznej mierze spowodowane jest wysokim poziomem bezrobocia rejestrowanego w gminie, w tym dużym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych (Ryc.10). Według danych PUP-u, udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym występuje w jednostkach 1 (Bratucice), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 8 (Ostrów Królewski), są to wartości wyższe od średniej gminy i powiatu bocheńskiego. Natomiast wartości najniższe odnotowano w jednostkach nr 2 (Okulice), 3 (Dębina), 7 (Borek), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy). Z kolei oceniając miernik – udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym (Ryc.11) najwyższą wartość dodatnią mają jednostki nr 1 (Bratucice), 4 (Buczków), 8 (Ostrów Królewski), a najniższą jednostki nr 2 (Okulice), 3 (Dębina), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy), które mają wartość niższą niż średnia gminy i powiatu. Przy mierniku – udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych (Ryc.12) najwyższa wartość dodatnia przypisana jest do jednostek 1 (Bratucice), 8 (Ostrów Królewski), 10 (Krzeczów), natomiast najmniejszą to jednostki 2 (Okulice), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 9 (Rzezawa), 11 (Łazy), które posiadają wartość niższą niż przyjęta średnia wartość dla gminy.

W ocenie sfery społecznej istotną rolę odgrywają także kwestie poziomu bezpieczeństwa w gminie. W tym celu wykorzystano możliwe do uzyskania dane, czyli liczbę przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób (Ryc.13). W skali jednostek urbanistycznych najgorsza sytuacja występuje w jednostkach nr 1 (Bratucice), 6 (Jodłówka), 8 (Ostrów Królewski) i 9 (Rzezawa), natomiast najlepsza w jednostkach nr 2 (Okulice), 3 (Debina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 7 (Borek), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy). Jednostki najgorsze według tego wskaźnika mają wagę wyższą niż średnia przyjęta wartość dla gminy.

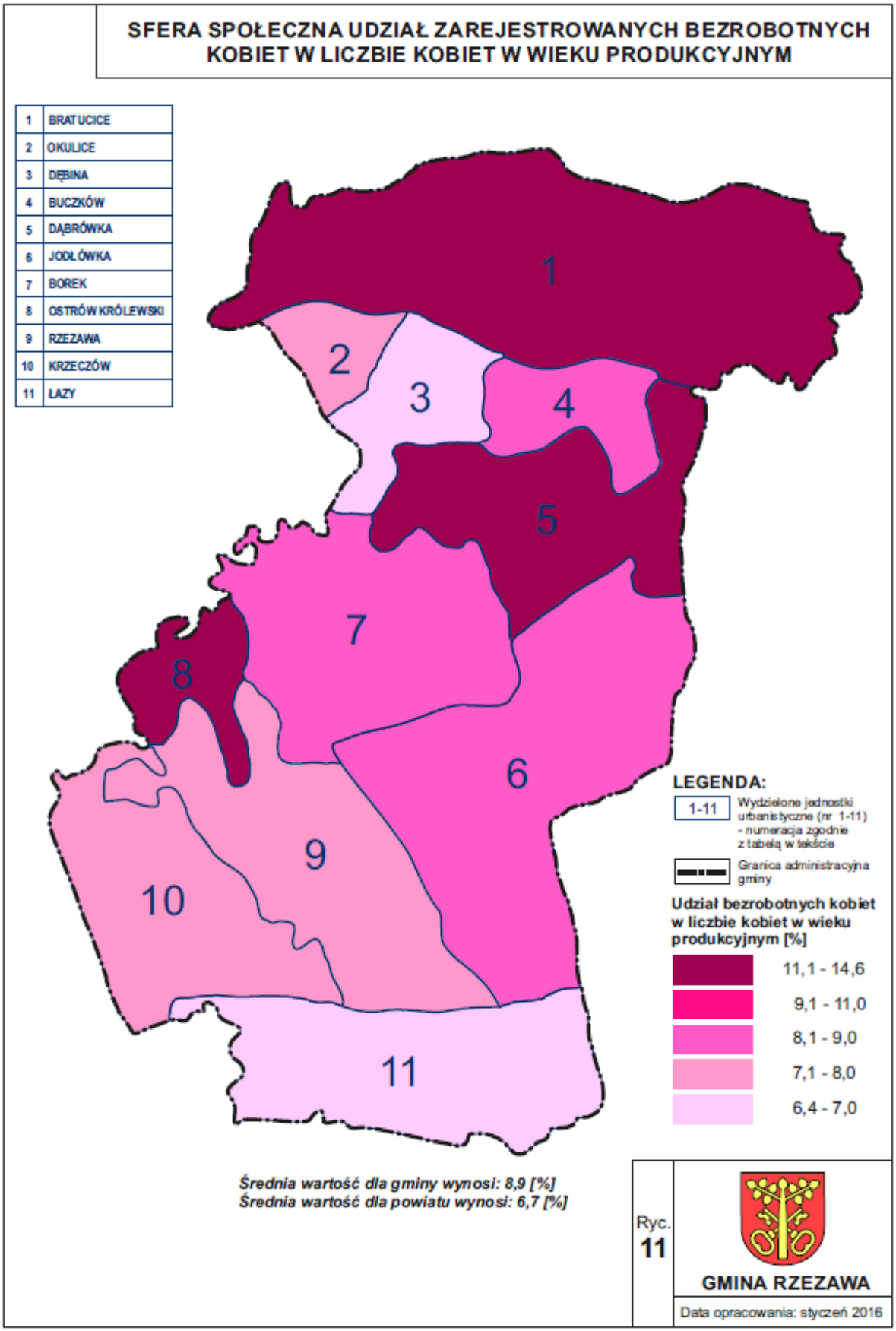
W kwestii miernika – liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających w gminie Rzezawa w jednostkach urbanistycznych (Ryc.19) kształtuje się to następująco: najwięcej jest w jednostce urbanistycznej nr 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 7 (Borek), 8 (Ostrów Królewski), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), natomiast zupełny brak tego typu organizacji, bądź zaledwie jedną odnotowano w jednostkach nr 3 (Dębina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka) i 11 (Łazy). Ponadto oceniając miernik dostępności do infrastruktury publicznej (Ryc.18) przyjmujemy według danych, że dominują jednostki nr 1 (Bratucice), 9 (Rzezawa) i 10 (Krzeczów) natomiast największe problemy i najniższy wskaźnik odnotowano w jednostkach nr 3 (Debina) i 6 (Jodłówka).

Rycina 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

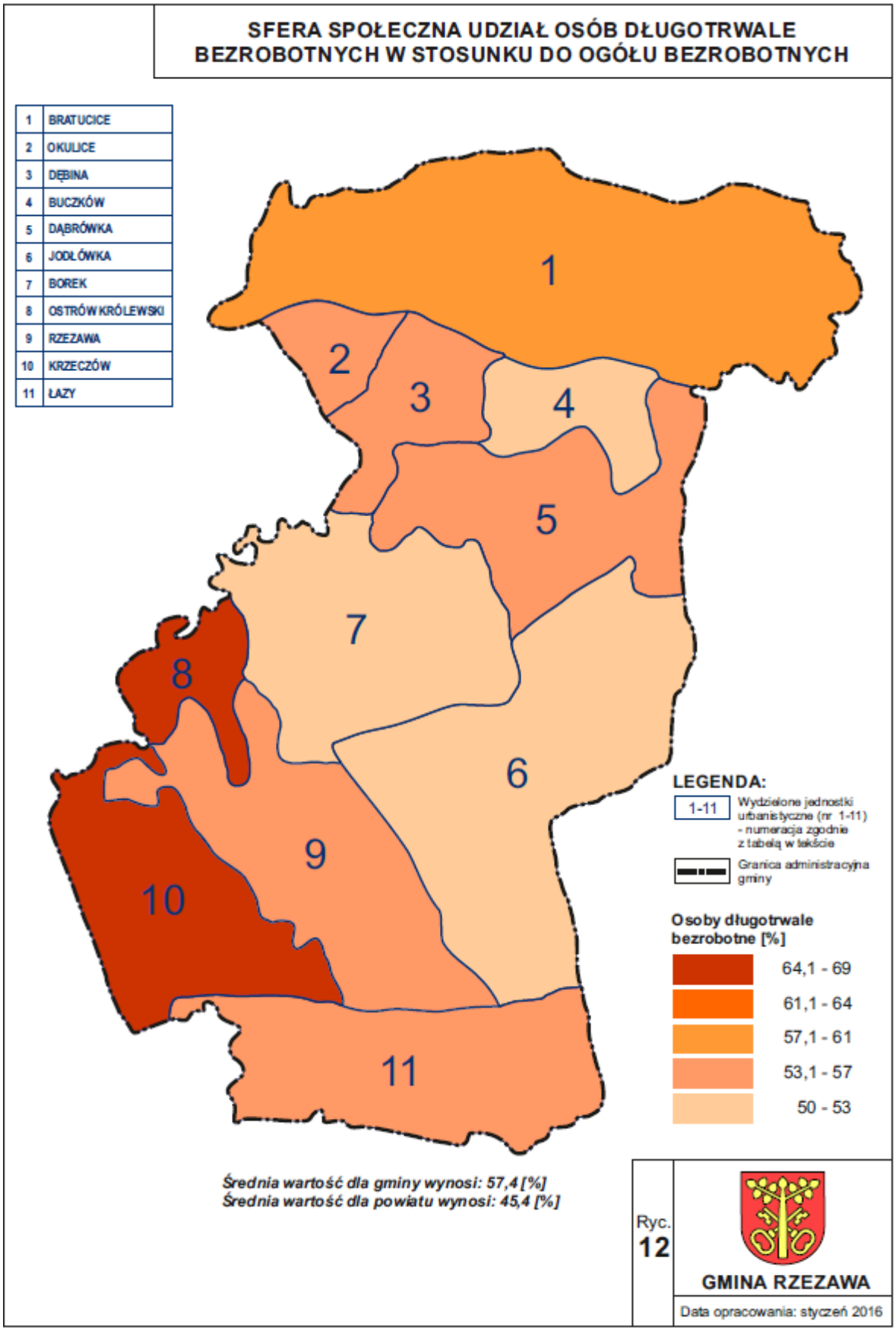
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 11. Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym

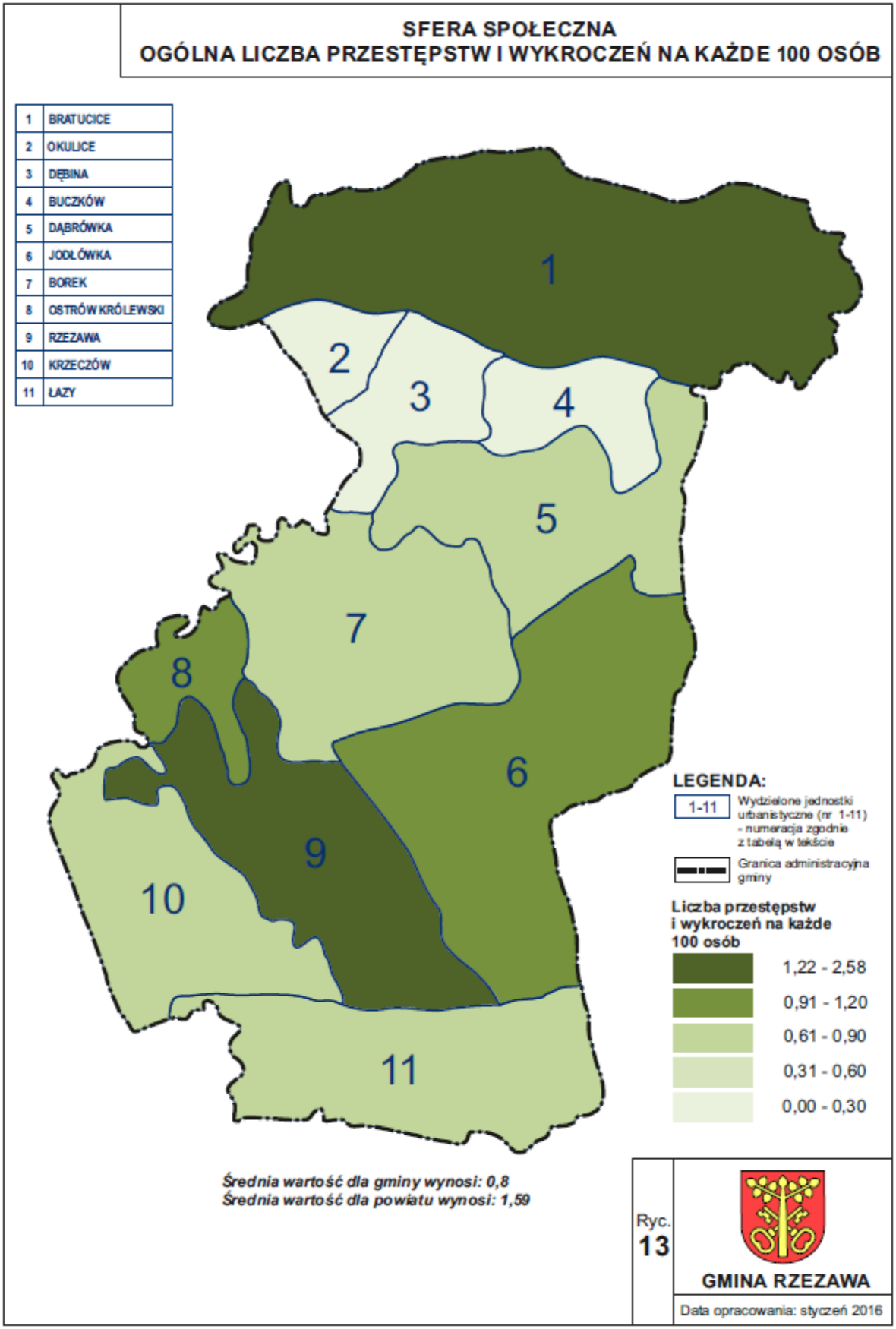
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 12. Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych

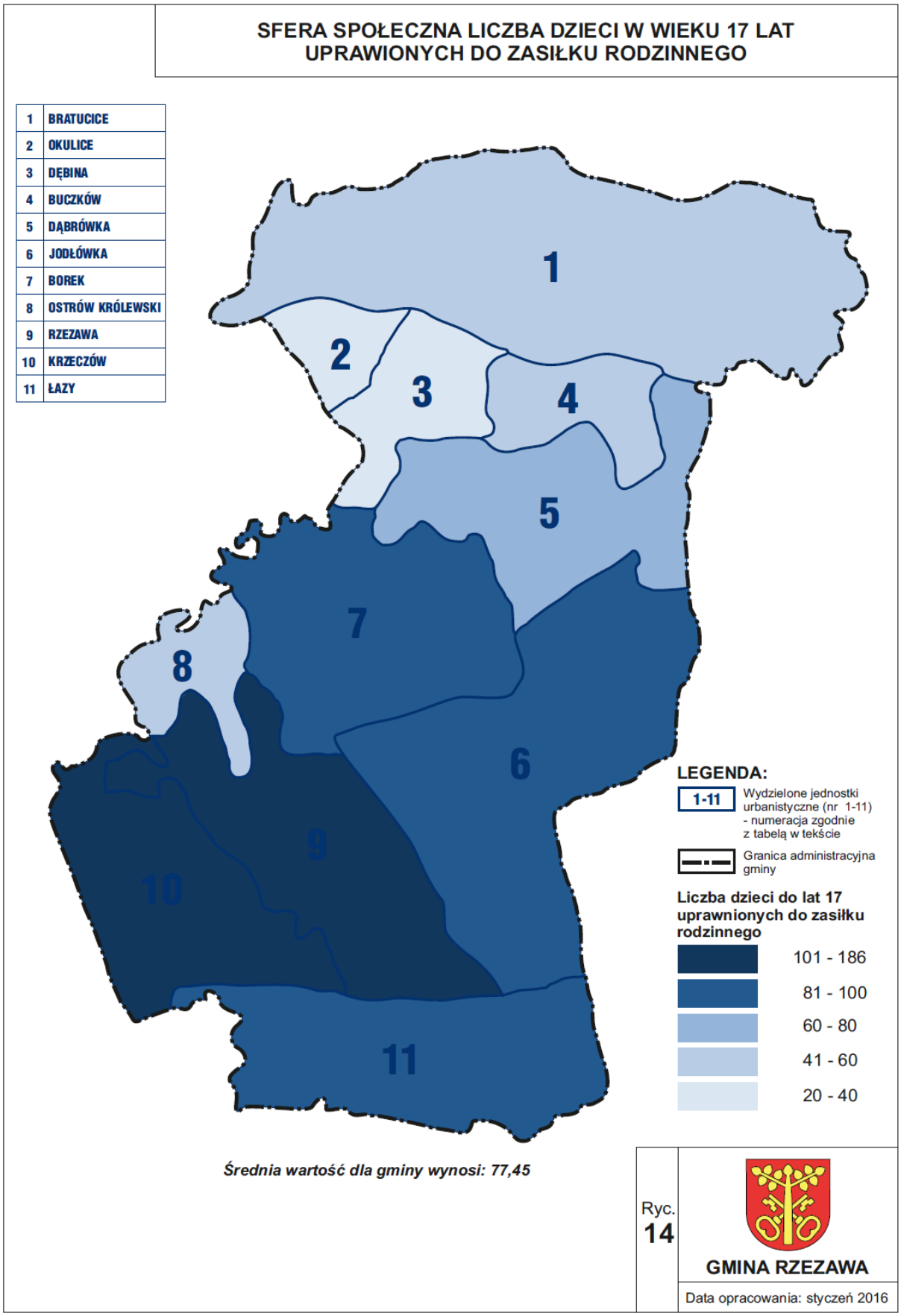
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 13. Ogólna liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób

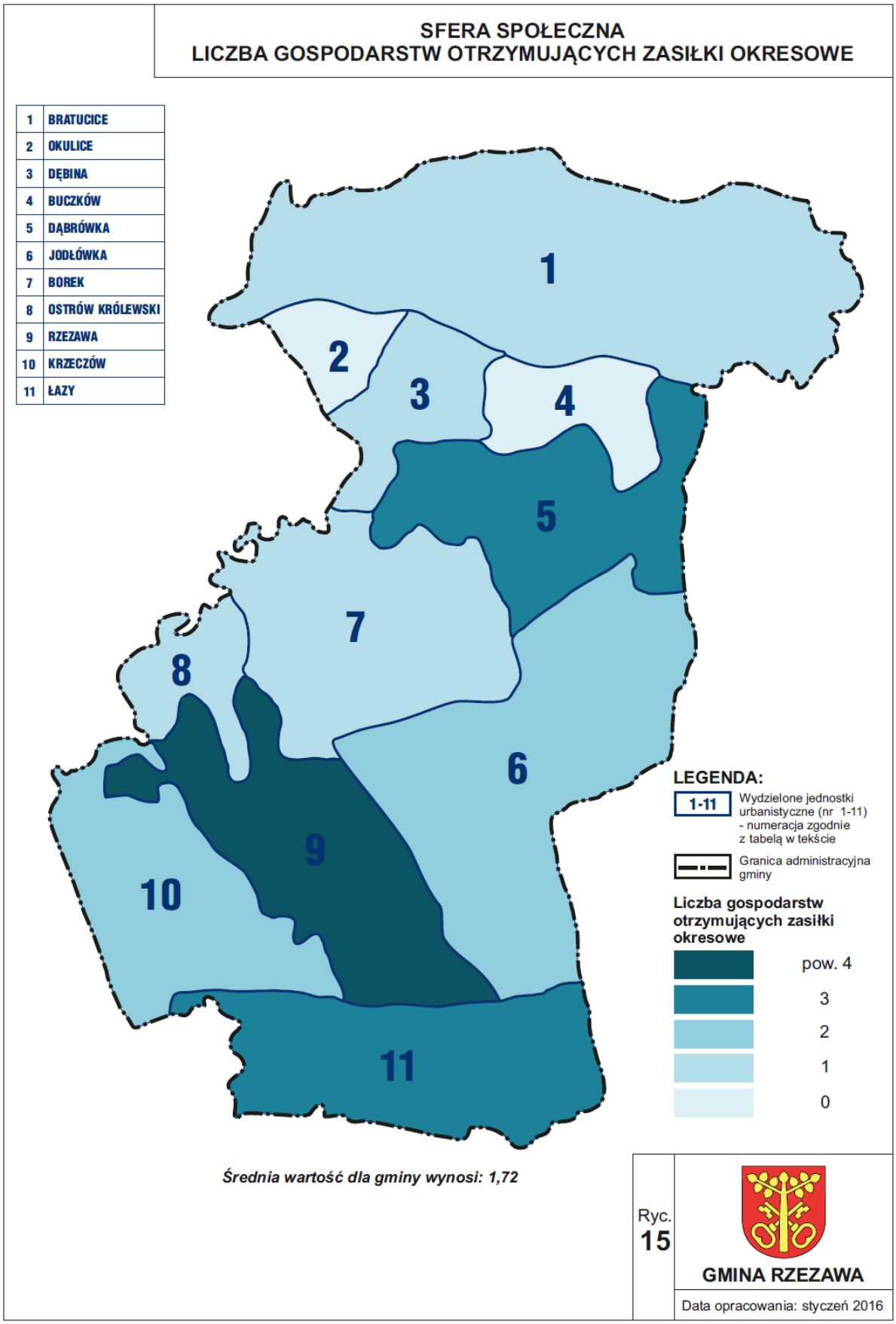
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 14. Liczba dzieci w wieku do 17 lat uprawnionych do zasiłku rodzinnego

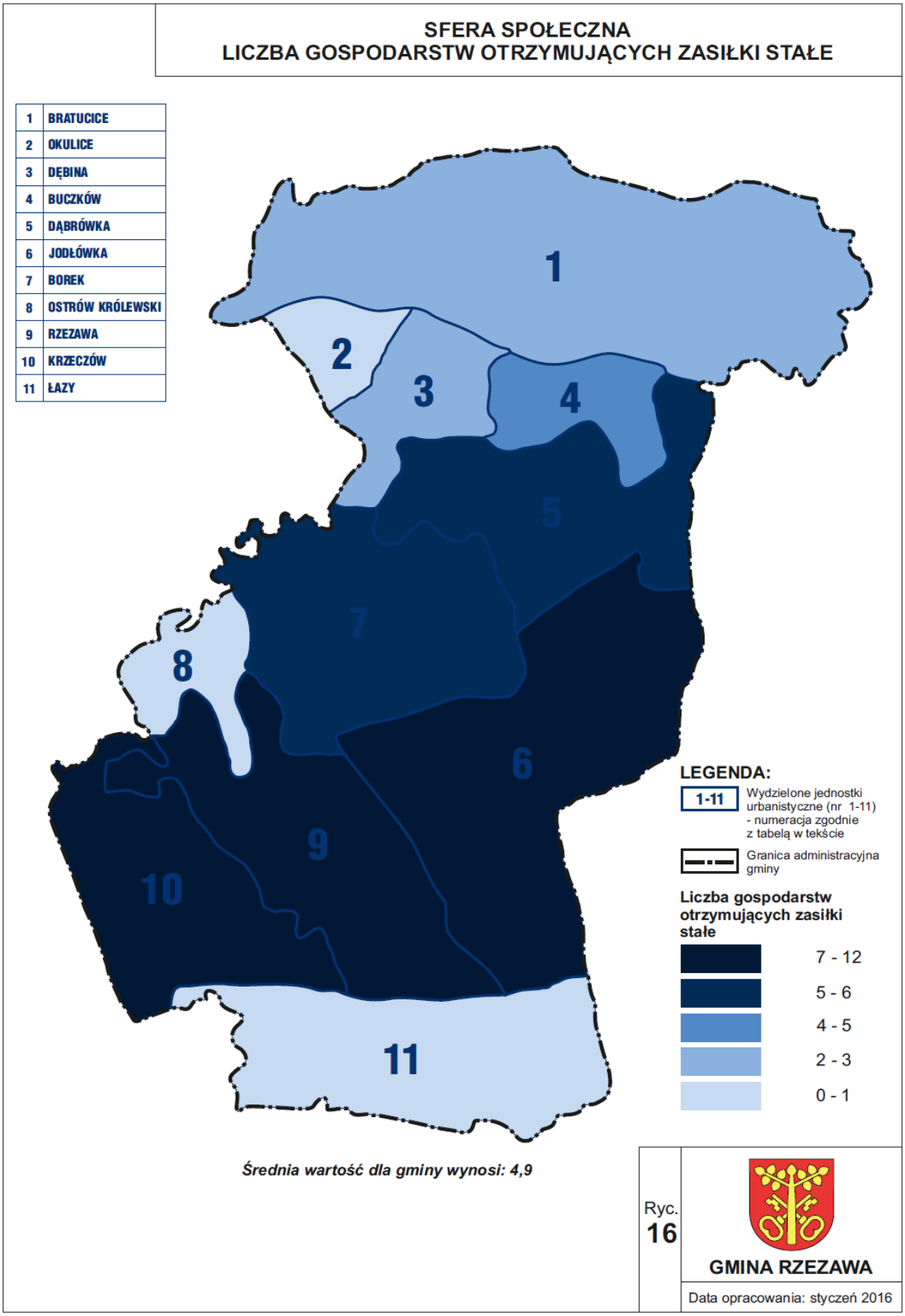
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 15. Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe

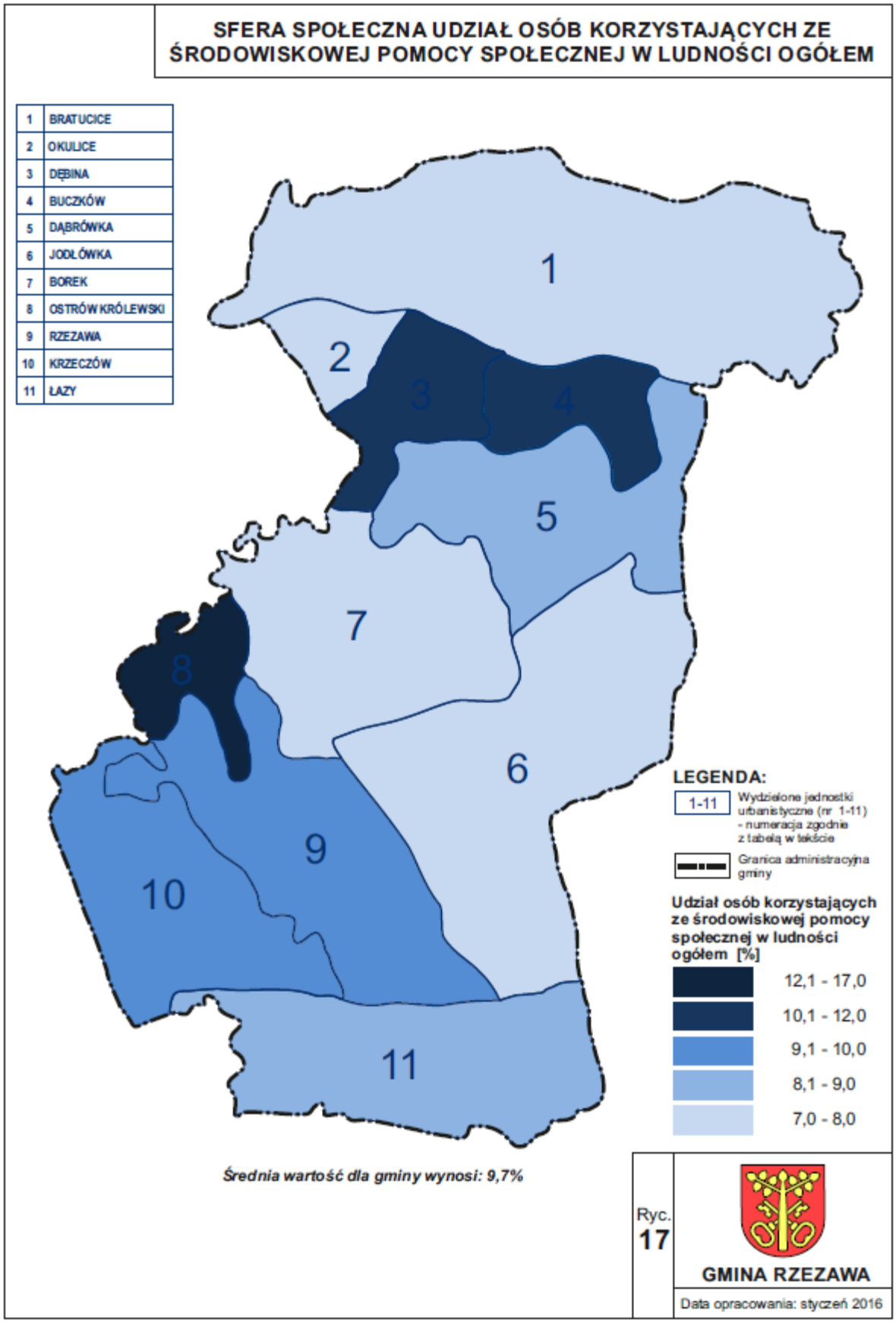
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 16. Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe

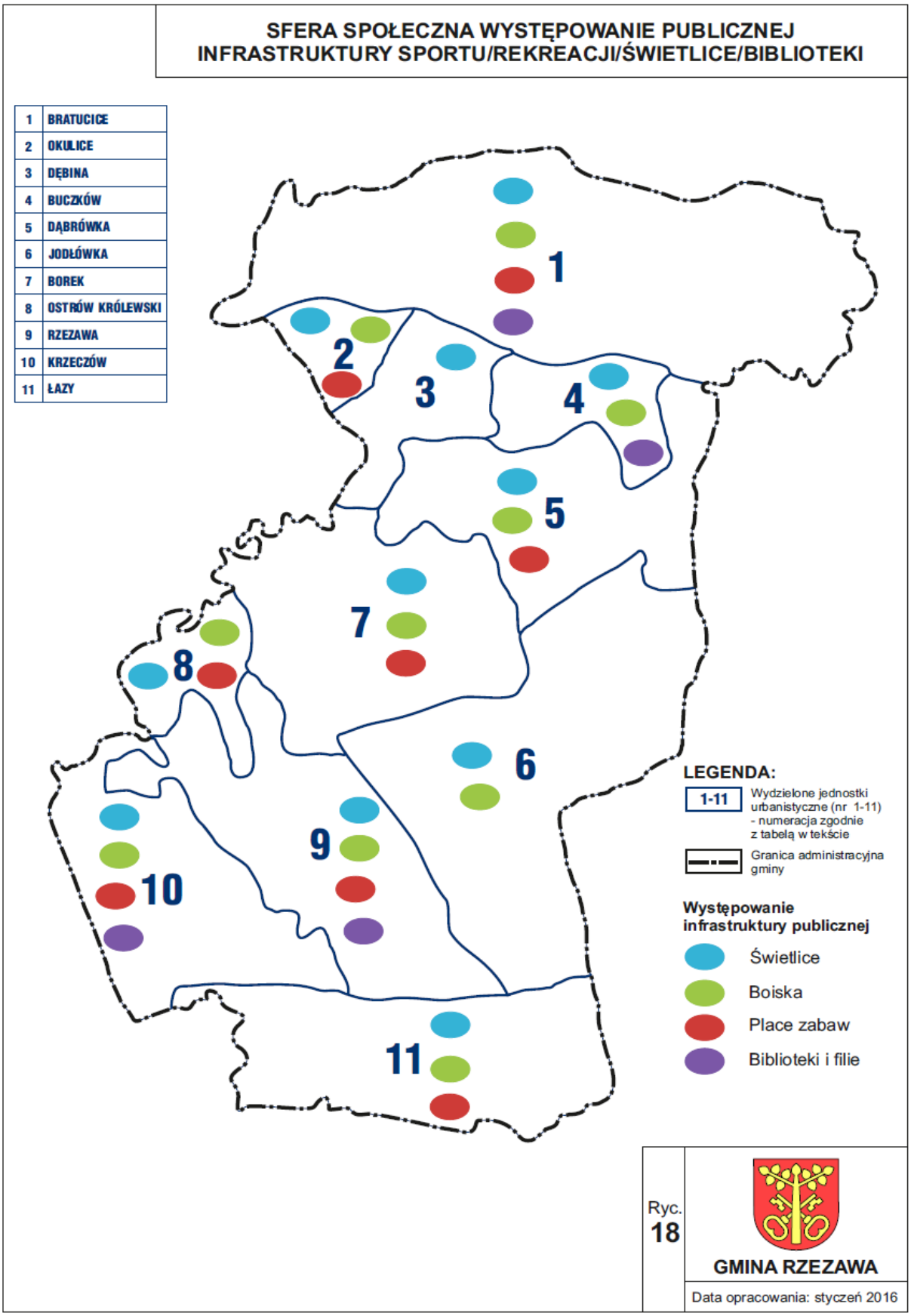
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 17. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem

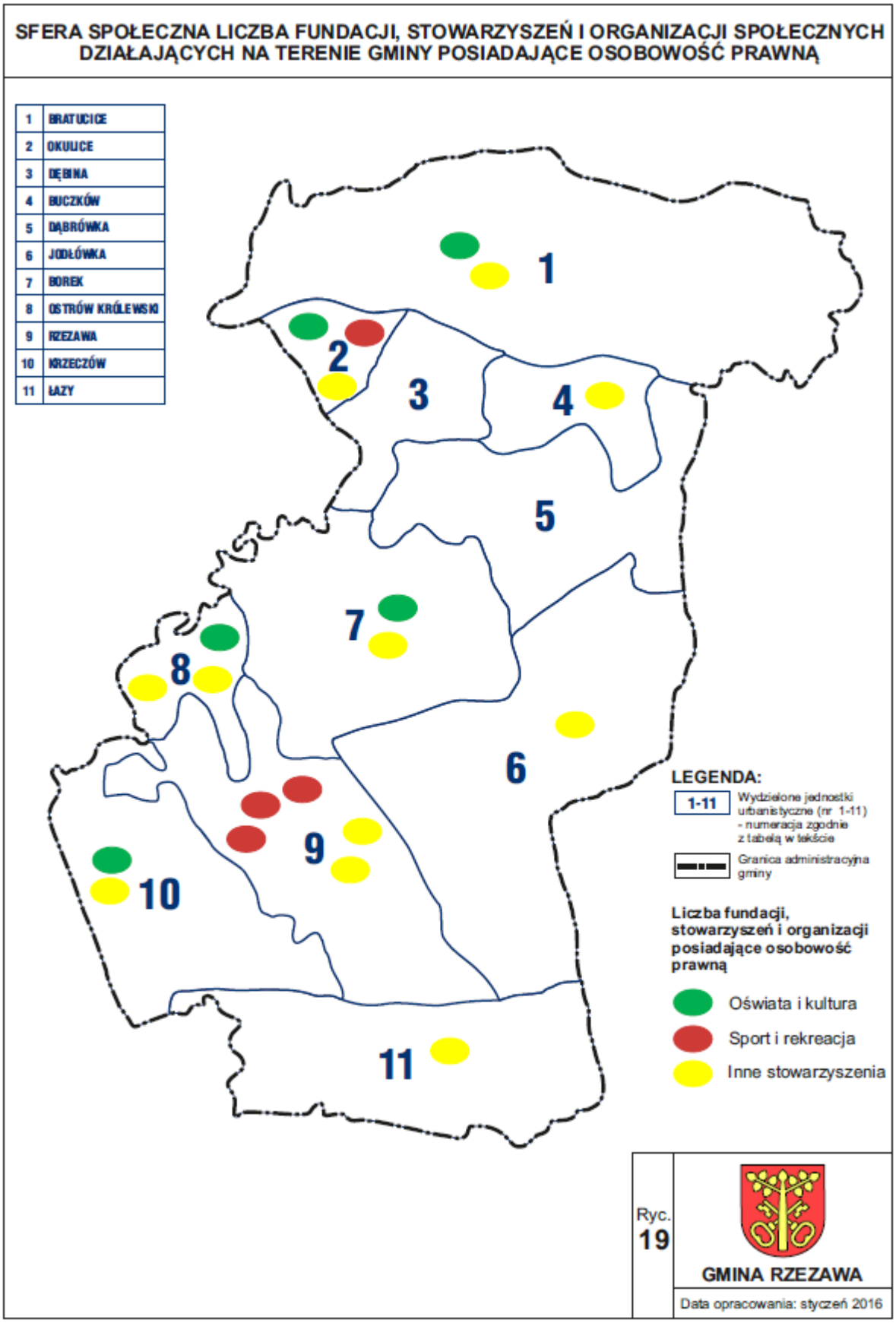
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 18. Dostępność do publicznej infrastruktury sportu, rekreacji, świetlic, bibliotek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 19. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych posiadających osobowość prawną

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Tabela 6. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze społecznej

Numer jednostki	MIERNIKI									
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym [%]	Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych [%]	Liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób	Liczba dzieci do lat 17 uprawnionych do zasiłku rodzinnego	Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe	Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem [%]	Dostępność do infrastruktury publicznej sportu, rekreacji, świetlic, bibliotek	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji posiadających osobowość prawną
1 - Bratucice	8,2	11,0	57,9	2,5	90	1	6	8,2	4	2
2 - Okulice	4,9	7,4	55,6	0,0	20	0	0	7,2	3	3
3 - Dębina	4,8	6,6	53,8	0,0	37	1	2	10,8	1	0
4 - Buczków	7,8	8,9	52,6	0,3	41	0	5	12,0	3	1
5 - Dąbrówka	16,1	14,6	56,1	0,8	67	3	6	8,9	3	0
6 - Jodłówka	8,30	8,6	57,1	1,1	93	2	7	7,3	2	1
7 - Borek	6,9	8,1	51,7	0,7	55	1	3	7,3	3	2
8 - Ostrów Królewski	8,6	11,7	68,4	1,1	43	1	1	16,9	3	3
9 - Rzezawa	6,3	7,6	55,3	1,3	186	5	12	9,6	4	5
10 - Krzeczów	6,3	7,1	67,2	0,7	135	2	11	9,8	4	2
11 - Łazy	6,1	6,6	56,1	0,8	85	3	1	8,4	3	1
średnia wartość dla gminy	7,7	8,9	57,4	0,8	77,4	1,7	4,9	9,7	3	1,8
średnia wartość dla powiatu	5,6	6,7	45,4	1,6	brak danych	brak danych	brak danych	7,2	brak danych	brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Gminy Rzezawa, Komendy Powiatowej Policji w Bochni

2.5.2 Analiza mierników w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Uwarunkowania lokalne, w tym bariery przestrzenne i specyfika gminy wskazują, że co najmniej część gminy wymaga działań poprawiających jakość standardów w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

Odsetek gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni (Ryc.20) najmniejszy jest w jednostkach nr 2 (Okulice), 10 (Krzeczów), 8 (Ostrów Królewski), natomiast największy jest w jednostkach urbanizacyjnych o nr 1 (Bratucice), 6 (Jodłówka) i 11 (Łazy). Są to głównie obszary o niewielkiej liczbie ludności, a więc zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, nie są to obszary preferowane do objęcia kompleksowymi programami rewitalizacyjnymi. Oceniając odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni (Ryc.21) najwyższe wartości przyjmuje się w jednostkach nr 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 2 (Okulice), 3 (Dębina) i 4 (Buczków). Natomiast najmniejsze w jednostkach 1 (Bratucice), 8 (Ostrów Królewski), 6 (Jodłówka), 5 (Dąbrówka) i są one niższe od średniej wartości dla gminy.

W analizie poddano również ocenie składowe, wpływające na odbiór przestrzeni w poszczególnych jednostkach urbanistycznych przez jej użytkowników. W tym przypadku odsetek dróg w ogólnej powierzchni (Ryc.22), który wyróżnia najwyższe wartością jednostki o nr 2 (Okulice), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 8 (Ostrów Królewski), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy). Z kolei najmniejsze wartości w tym temacie zawarte są w jednostkach o nr 1 (Bratucice), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), a wartości im przypisane są niższe od średniej wartości dla gminy.

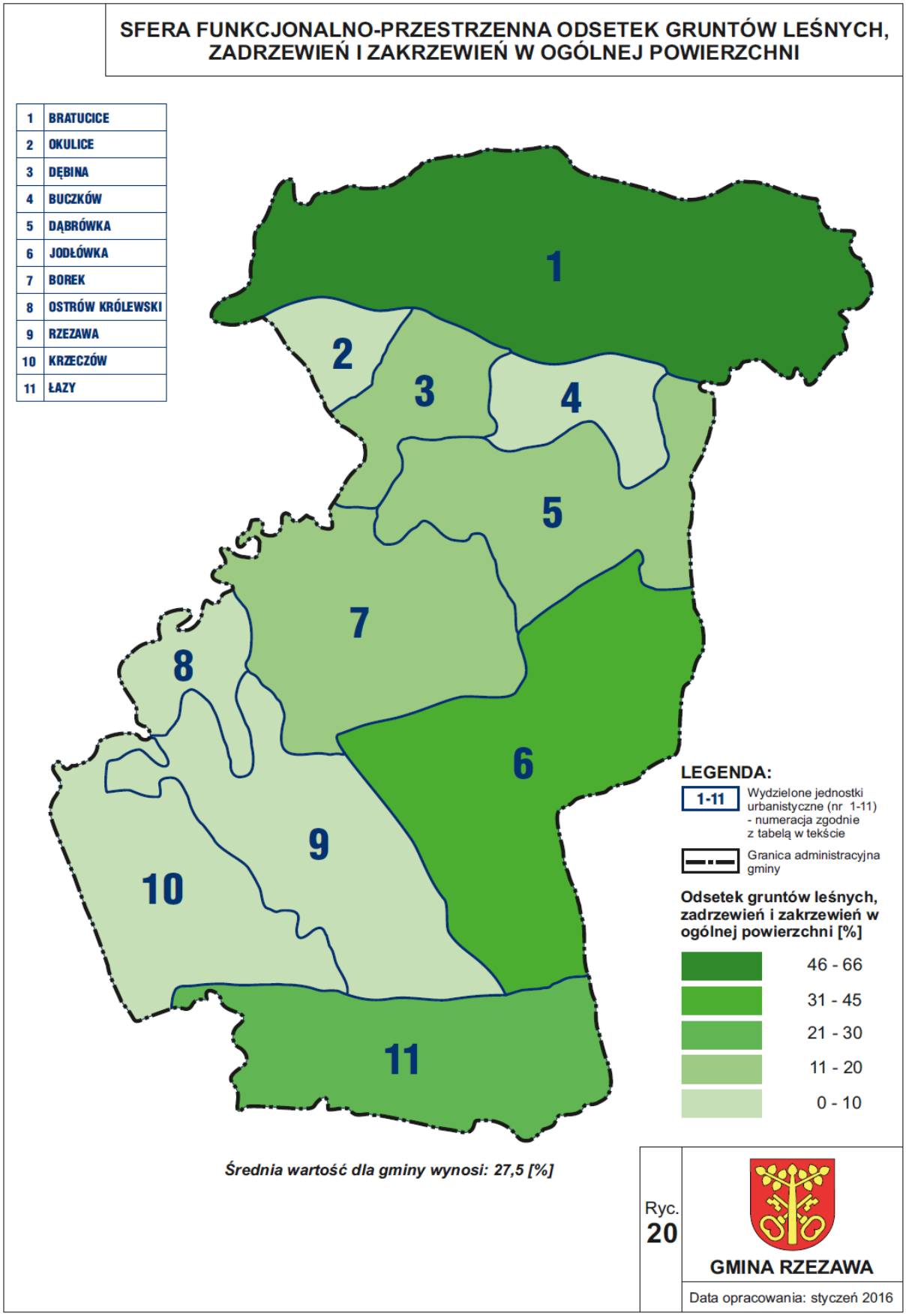
Odsetek gruntów znajdujących się we własności gminy stanowi istotny czynnik rozwoju, który przy wysokim wskaźniku dla poszczególnych jednostek daje im szansę aplikowania o środki zewnętrzne. Omawiany miernik (Ryc.24) poddany analizie wskazuje największe wartości w jednostkach o nr 9 (Rzezawa), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 2 (Okulice)i 10 (Krzeczów). Natomiast najniższe wartości mają jednostki o nr 11 (Łazy), 3 (Dębina), 8 (Ostrów Królewski), 5 (Dąbrówka) i 1 (Bratucice), co świadczy o dużej liczbie gruntów znajdujących się w posiadaniu osób prywatnych.

Miernik – Liczba mieszkańców przypadającą na jedno gospodarstwo (Ryc.25) uwzględniający przewidywania związane z rozwojem danej jednostki wskazują największe wartości w jednostkach o nr 3 (Dębina), 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 11 (Łazy), 9 (Rzezawa). Najniższa wartość jest w jednostkach o nr 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 4 (Buczków), 8 (Ostrów Królewski) i 10 (Krzeczów) i jest niższa od średniej wartości dla gminy.

Sferę funkcjonalno-przestrzenną kształtuje też wskaźnik – dostępność do podstawowych usług (Ryc.26), w którym dominuje jednostka urbanistyczna o nr 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 6 (Jodłówka) i 7 (Borek). Natomiast najniższą wartość, mniejszą od średniej wartości dla gminy, przedstawiają jednostki o nr 3 (Dębina), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 8 (Ostrów Królewski) i 11 (Łazy). W wymiarze dostępności do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych (Ryc.27) najwyższe wartości przypisane są jednostkom 9 (Rzezawa), 11 (Łazy), 5 (Dąbrówka). Natomiast najniższe, mniejsze od średniej wartości dla gminy, to jednostki o nr 3 (Dębina), 4 (Buczków), 1 (Bratucice).

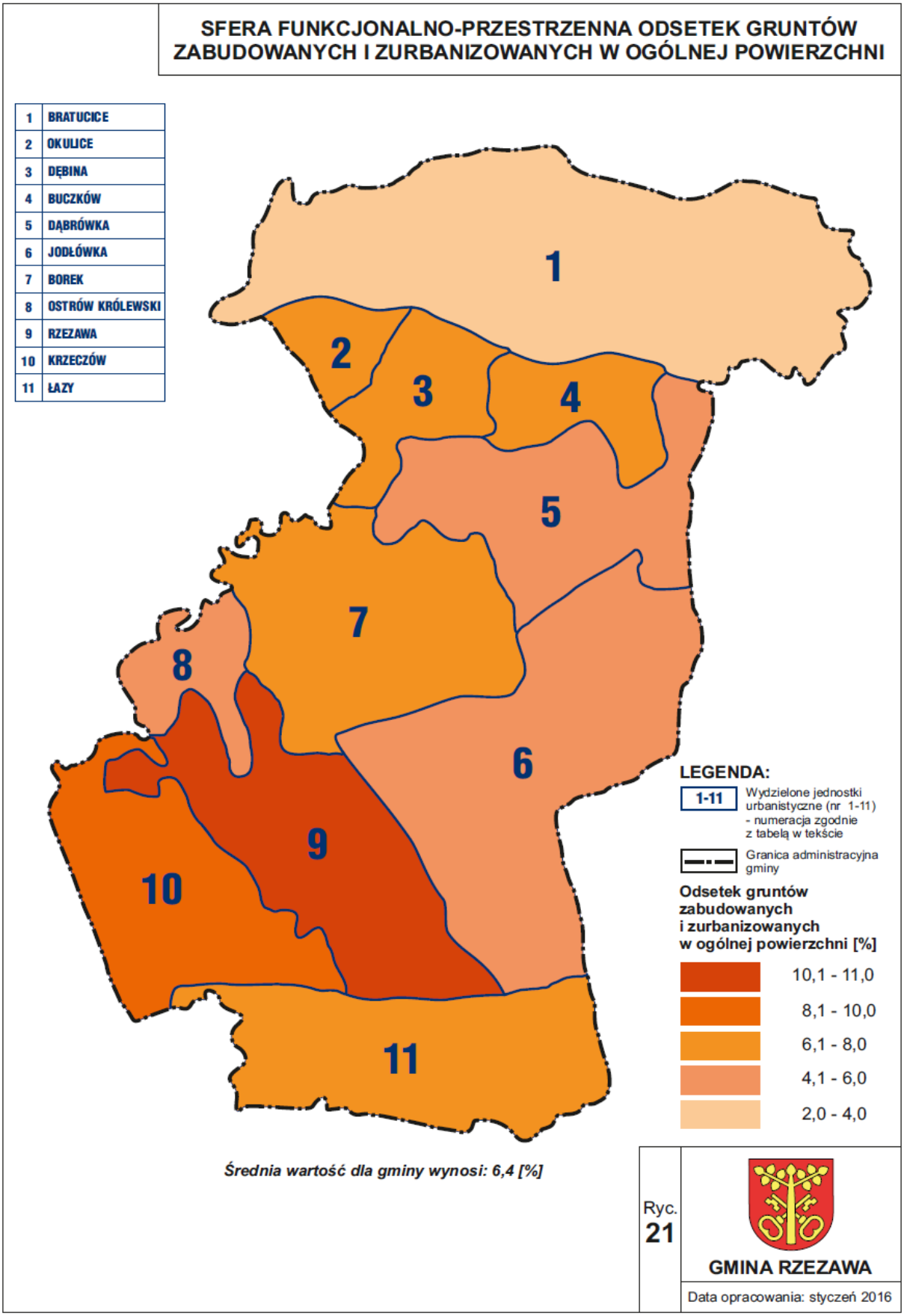
W związku z powyższym zauważamy, że w wielu jednostkach duży potencjał funkcjonalno-przestrzenny, a jednocześnie daje gminie szansę na kontrolowanie procesu rozwojowego oraz możliwość realizacji przedsięwzięć podnoszących jakość życia mieszkańców (np. stworzenie terenów publicznych).

Rycina 20. Odsetek gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni

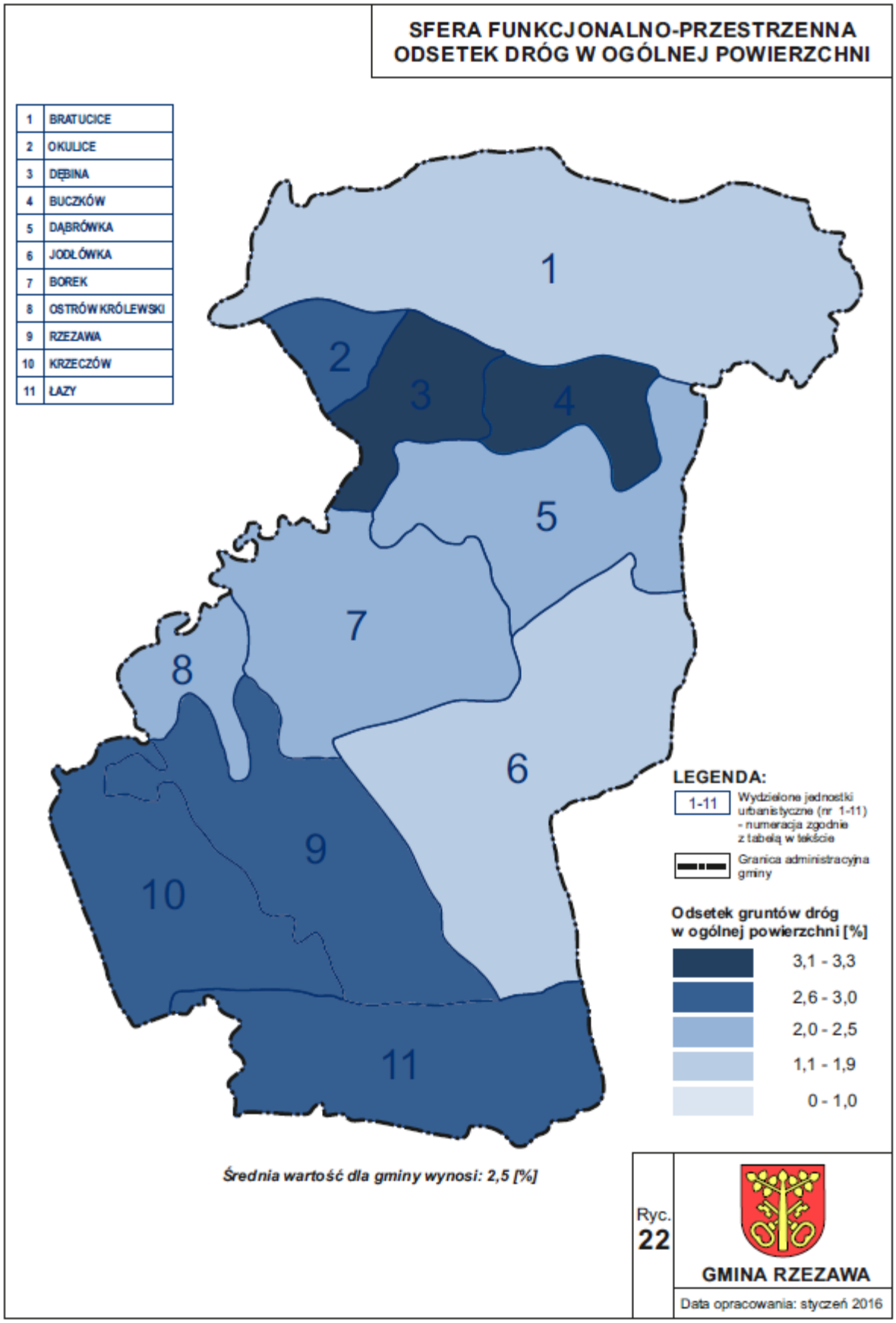
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 21. Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni

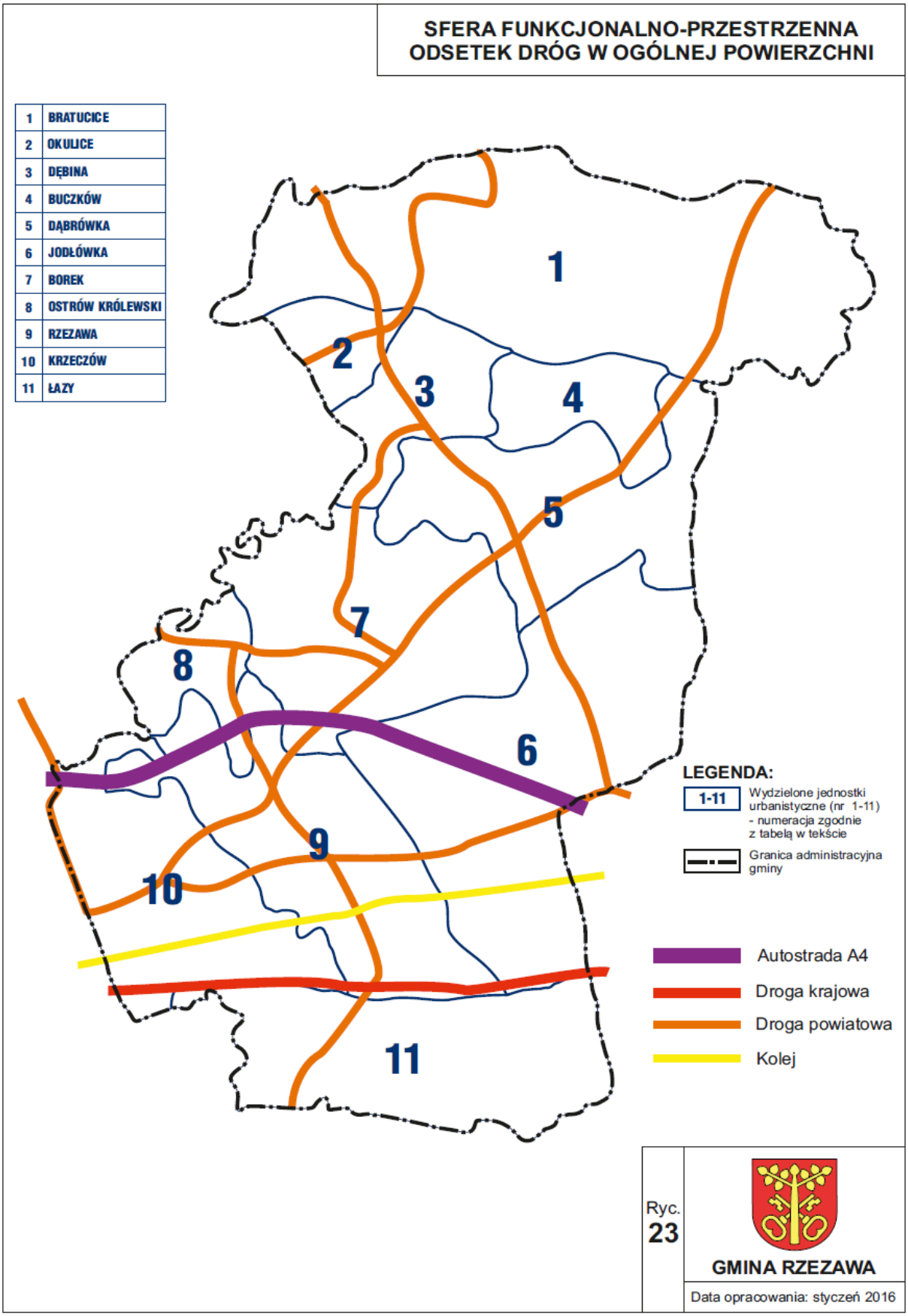
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 22. Odsetek dróg w ogólnej powierzchni

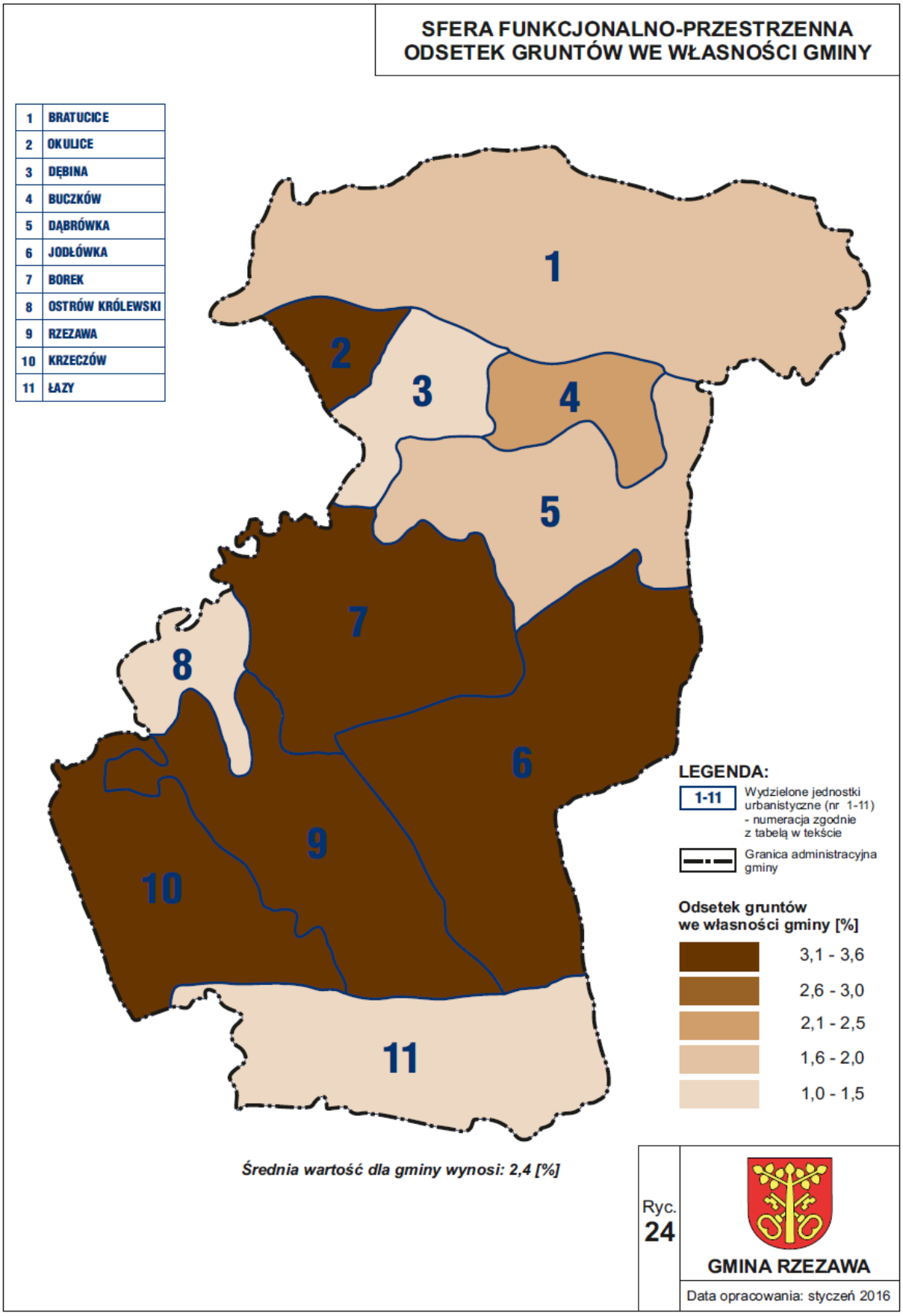
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 23. Lokalizacja dróg na terenie gminy

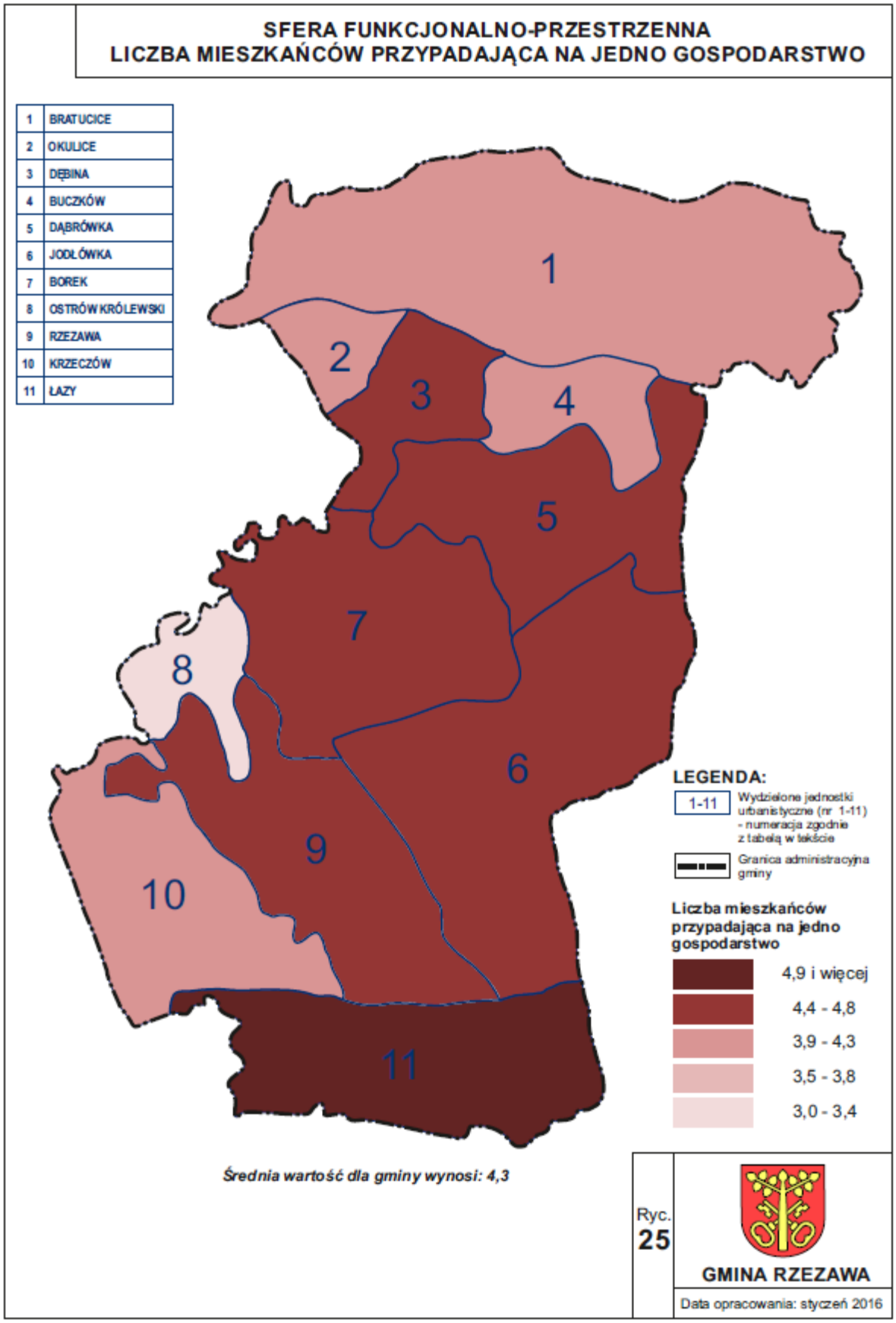
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 24. Odsetek gruntów we własności gminy

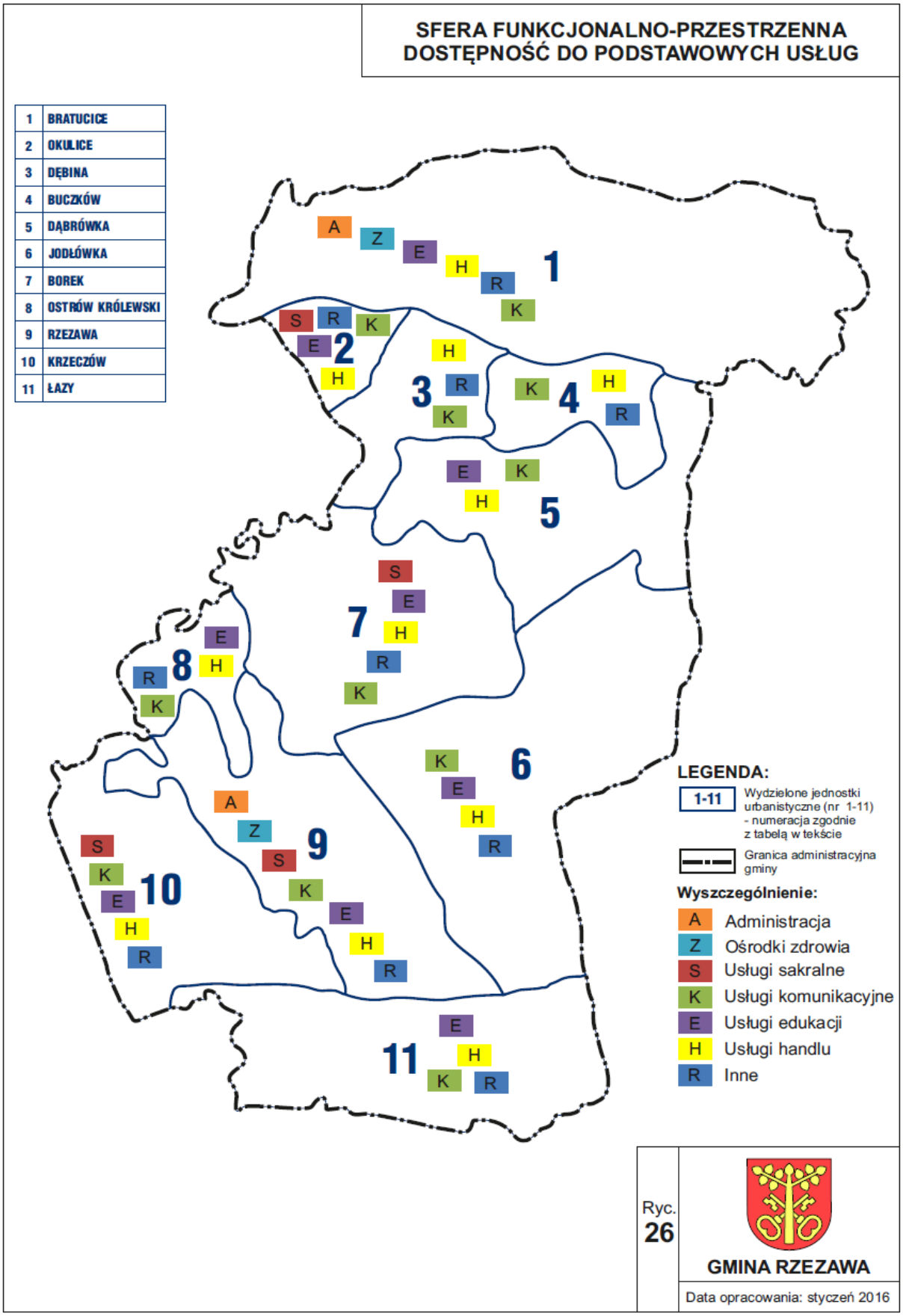
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 25. Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo

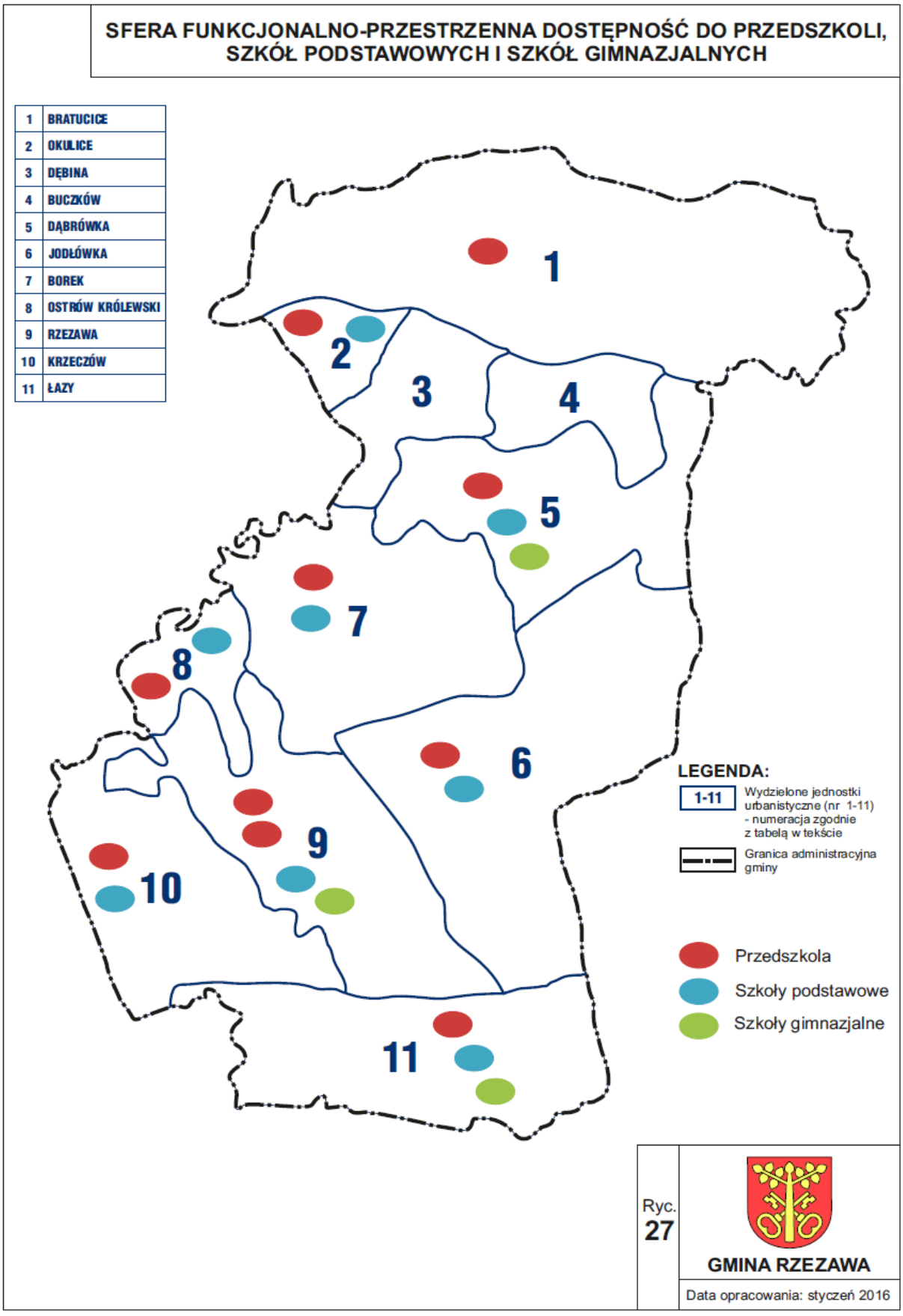
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 26. Dostępność do podstawowych usług

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 27. Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Tabela 7. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Numer jednostki	MIERNIKI						
	Odsetek gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni [%]	Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni [%]	Odsetek dróg w ogólnej powierzchni [%]	Odsetek gruntów we własności gminy [%]	Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo	Dostępność do podstawowych usług	Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych
1 - Bratucice	66,0	3,6	1,8	1,9	4,1	4	1
2 - Okulice	0,1	7,7	3,0	3,2	4,0	4	2
3 - Dębina	17,6	7,7	3,3	1,2	4,4	2	0
4 - Buczków	7,6	7,5	3,2	2,4	4,2	2	0
5 - Dąbrówka	17,0	6,0	2,1	1,9	4,4	2	3
6 - Jodłówka	40,9	5,6	1,8	3,5	4,5	4	2
7 - Borek	16,1	7,2	2,1	3,3	4,7	5	2
8 - Ostrów Królewski	0,9	5,5	2,5	1,3	3,1	3	2
9 - Rzezawa	4,2	10,7	2,9	3,6	4,6	7	4
10 - Krzeczów	0,4	8,3	2,7	3,1	4,3	5	2
11 - Łazy	21,1	6,2	2,8	1,1	4,9	3	3
średnia wartość dla gminy	27,5	6,4	2,5	2,4	4,3	3,7	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

2.5.3 Analiza mierników w sferze technicznej

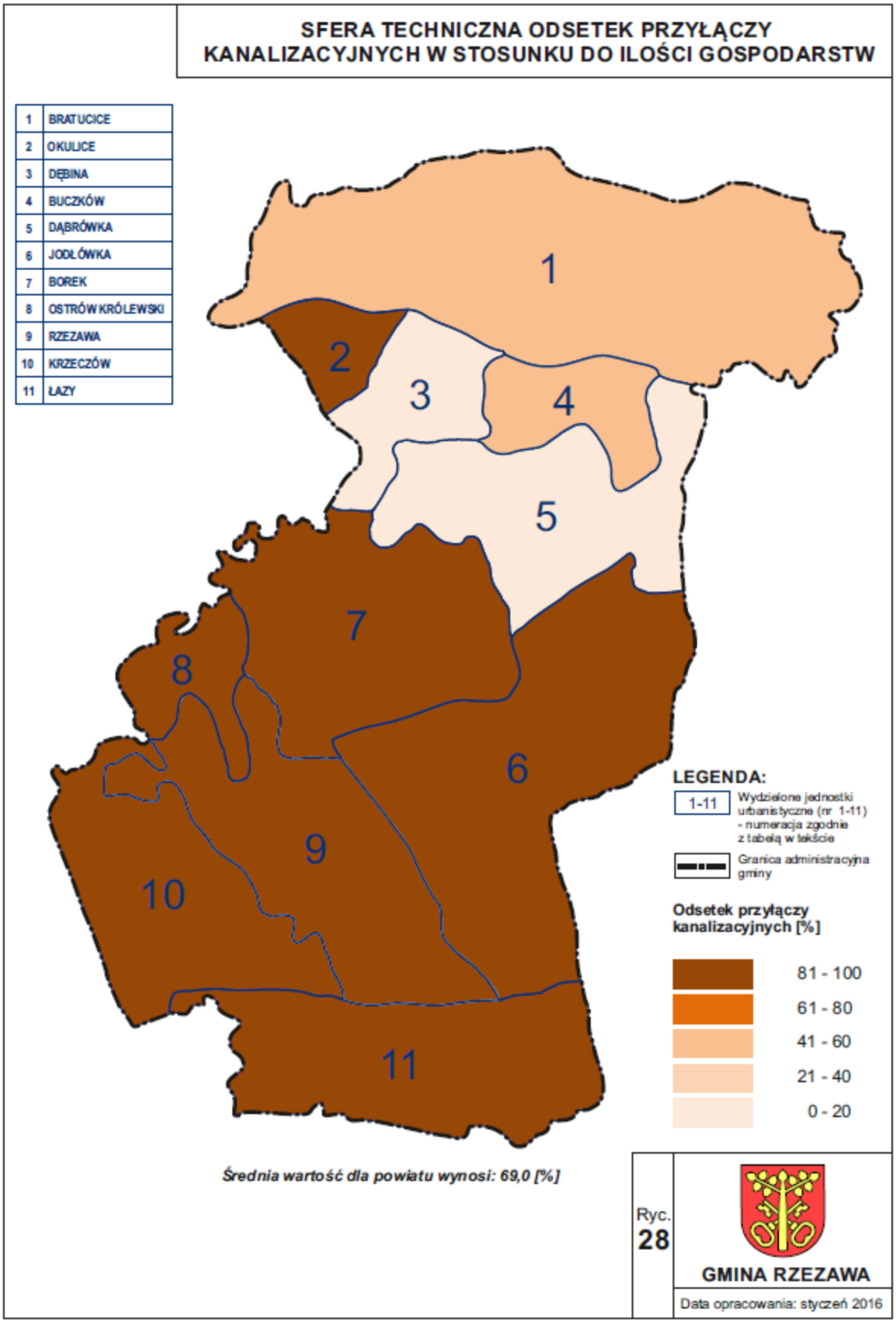
Zastosowane mierniki w sferze technicznej stanowią o dobrej infrastrukturze wielu jednostek urbanistycznych wchodzących w skład struktury gminy oraz o istniejących jednostkach, które wymagają interwencji rewitalizacyjnej w tej sferze. Przykładem może być miernik o nazwie odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw (Ryc.28), gdzie największą ilość przyłączy, a tym samym największą wartość odnotowano w jednostkach nr 11 (Łazy), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 8 (Ostrów Królewski), 7 (Borek) i 2 (Okulice). Natomiast najniższą oraz niższą od średniej wartości dla gminy odnotowuje się w nr jednostek 5 (Dąbrówka), 3 (Dębina), 1 (Bratucice) i 4 (Buczków).

Porównywalnie jest przy następnym mierniku – odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw (Ryc.29), gdzie najkorzystniej wypadają jednostki o nr 9 (Rzezawa), 11 (Łazy), 8 (Ostrów Królewski), 10 (Krzeczów), 2 (Okulice), 7 (Borek) i 6 (Jodłówka), a najsłabiej jednostki o nr 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka), 3 (Dębina), 1 (Bratucice).

Miernik dotyczący przyłączy gazu (Ryc. 30) wskazuje na najwyższy odsetek w jednostkach nr 8 (Ostrów Królewski), 4 (Buczków), 11 (Łazy), zaś najniższą wartość – niższą od średniej wartości dla gminy – odnotowuje się w jednostkach o numerach 1 (Bratucice), 6 (Jodłówka), 10 (Krzeczów), 5 (Dąbrówka) oraz 2 (Okulice).

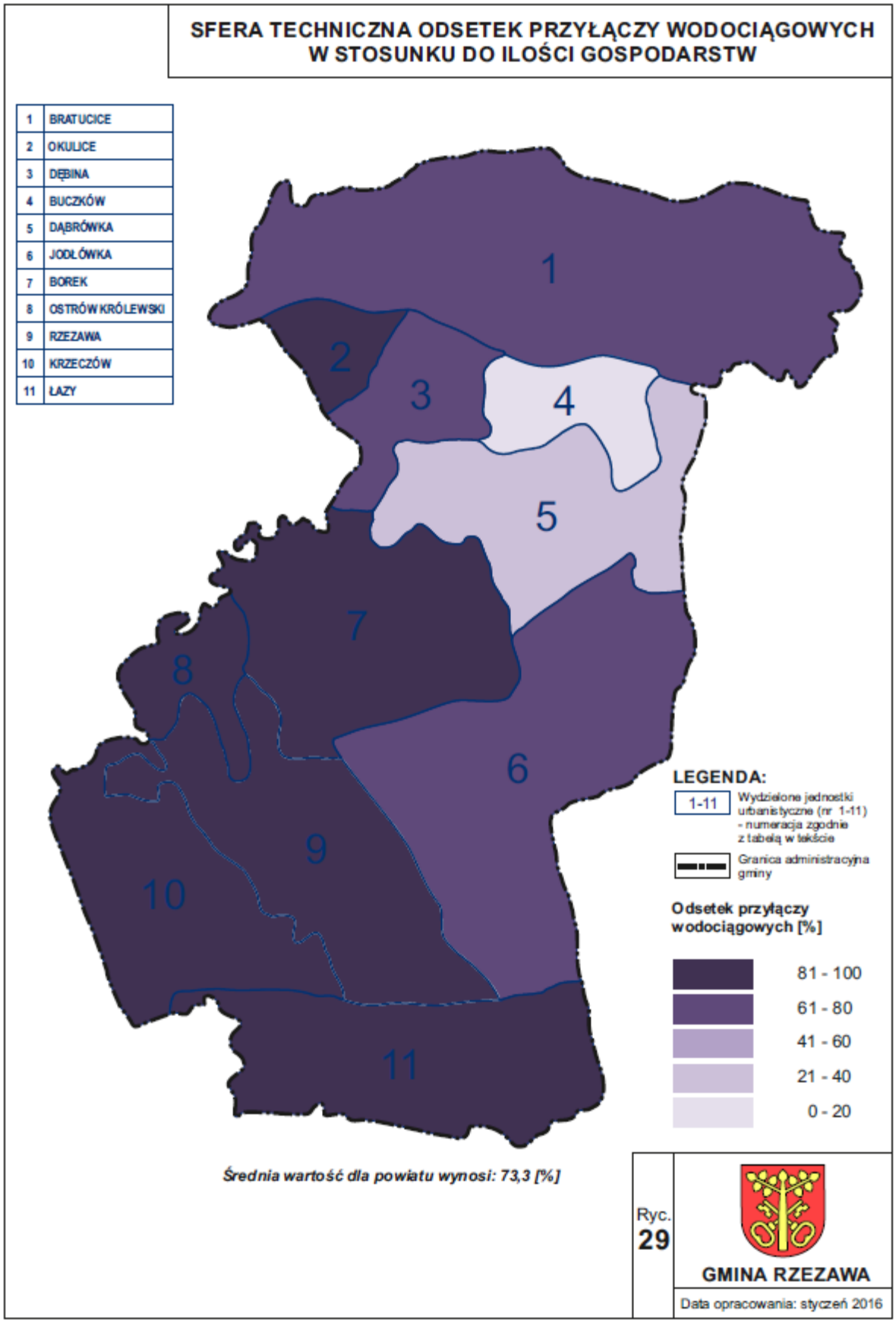
Oceniając jednostki pod względem sfery technicznej nie sposób nie przedstawić miernika pn. odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym (Ryc.31). Jednostki 3 (Dębina), 5 (Dąbrówka) i 11 (Łazy) posiadają najniższe wartości w tym zakresie, co oznacza, że obiekty na tych obszarach są w zadowalającym stanie. Niestety jednostki o nr 6 (Jodłówka), 7 (Borek), 2 (Okulice), 8 (Ostrów Królewski) i 9 (Rzezawa) posiadają wartość wyższą niż średnia wartość gminy i to właśnie na tych obszarach występują największe potrzeby remontowe.

Rycina 28. Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw

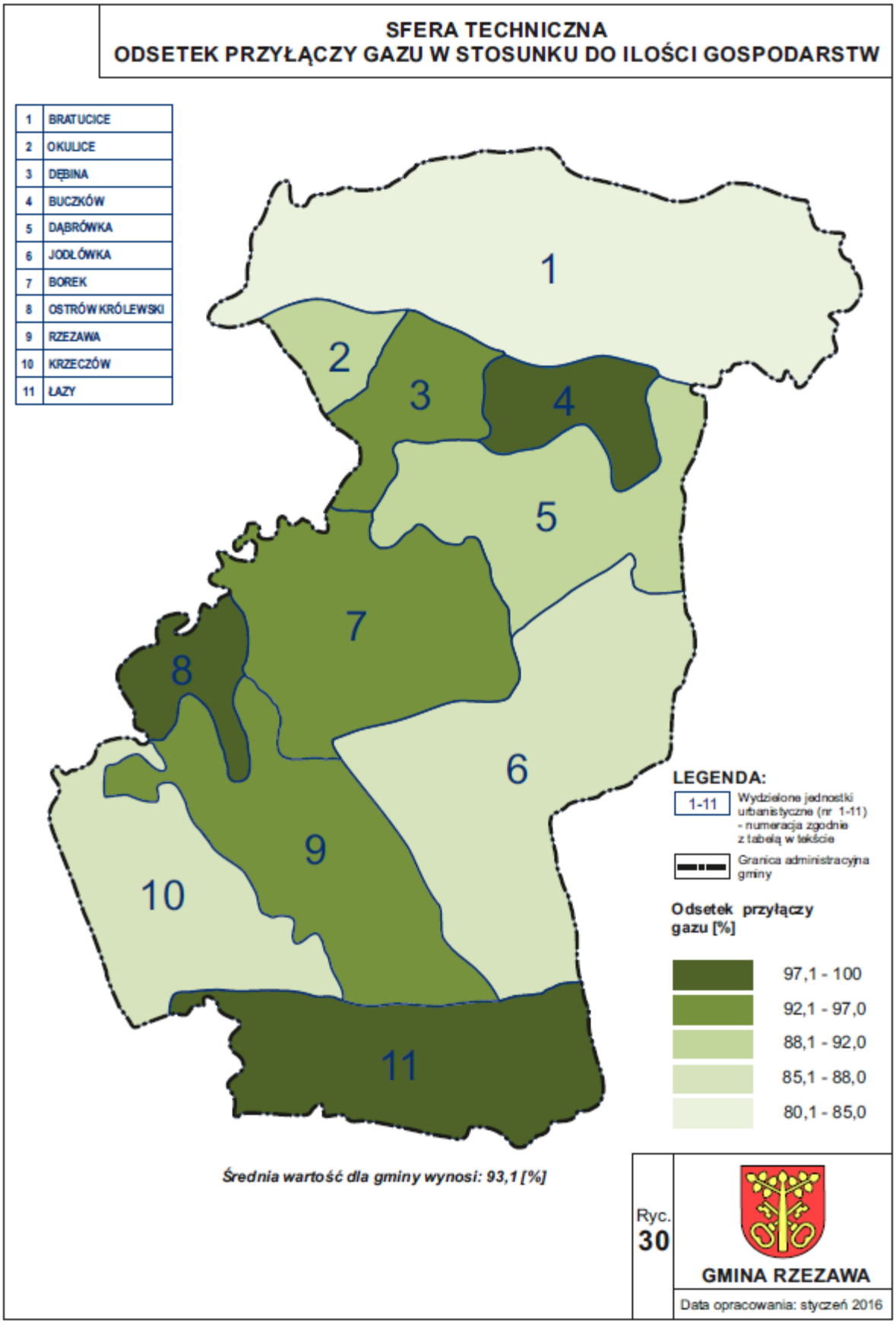
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 29. Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw

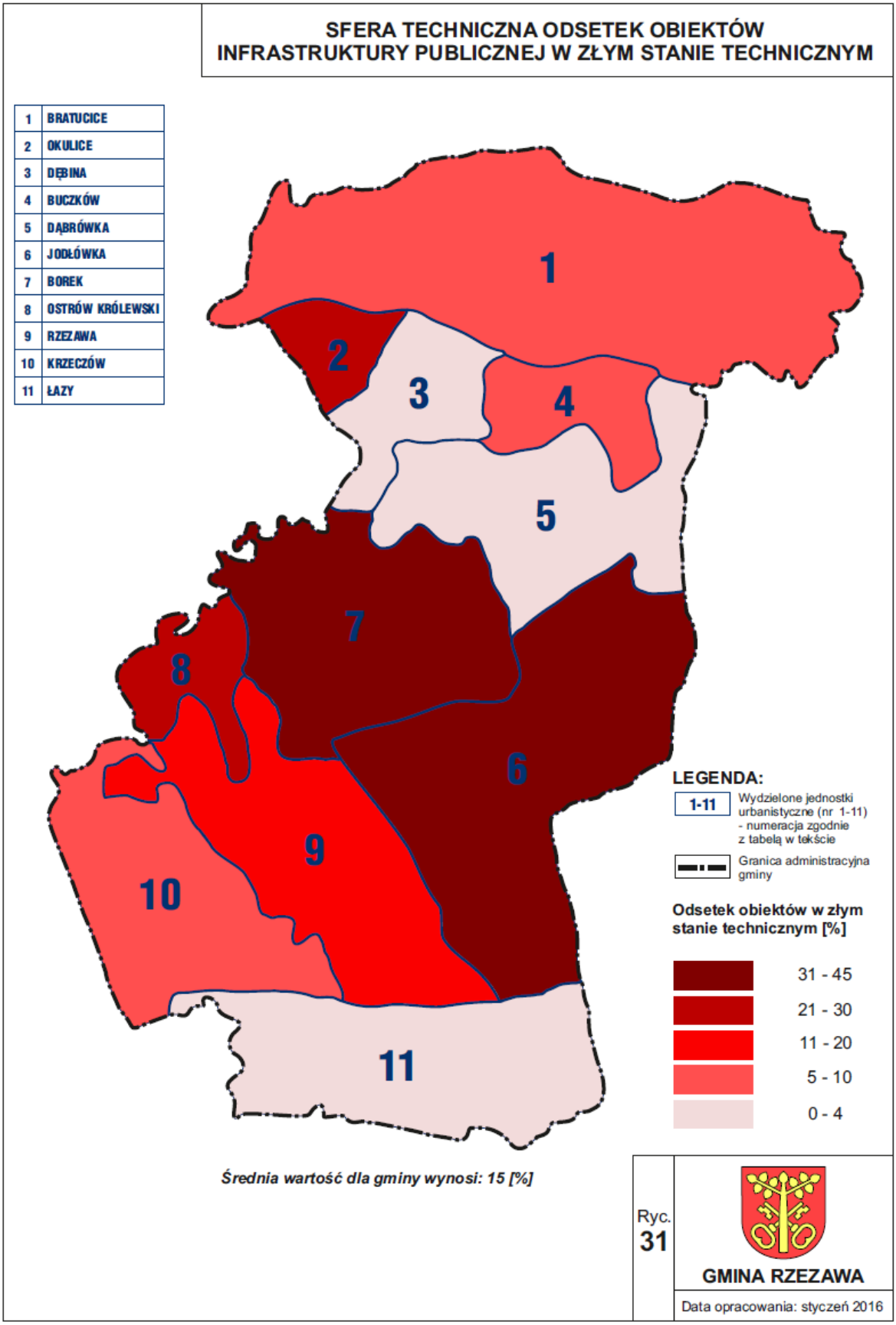
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 30. Odsetek przyłączy gazu w stosunku do ilości gospodarstw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 31. Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Tabela 8. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze technicznej

Numer jednostki	MIERNIKI			
	Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Odsetek przyłączy gazu [%]	Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym [%]
1 - Bratucice	45,8	69,8	83,2	5,0
2 - Okulice	91,4	87,1	91,4	25,0
3 - Dębina	4,7	71,4	95,2	0,0
4 - Buczków	52,2	0,0	100,0	5,0
5 - Dąbrówka	0,0	31,6	91,3	0,0
6 - Jodłówka	85,7	76,4	86,7	45,0
7 - Borek	88,7	86,3	96,3	35,0
8 - Ostrów Królewski	94,1	96,0	100,0	25,0
9 - Rzezawa	100,0	100,0	95,8	20,0
10 - Krzeczów	100,0	88,4	86,1	5,0
11 - Łazy	96,7	99,5	98,1	0,0
średnia wartość dla gminy	69,0	73,3	93,1	15,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

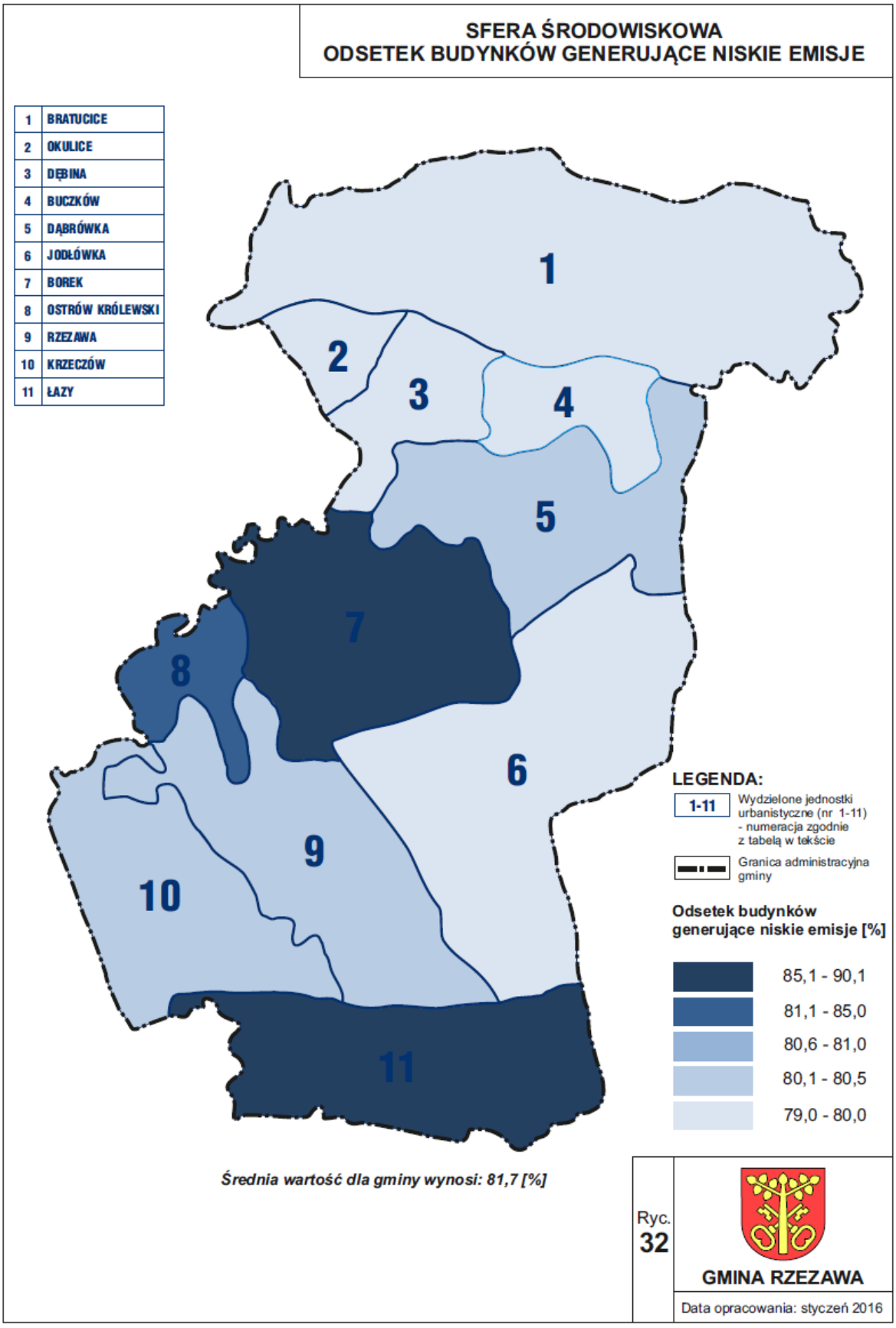
2.5.4 Analiza mierników w sferze środowiskowej

Analizując sferę środowiskową należy wziąć pod uwagę ilość emisji gazów jaka przedostaje się do atmosfery. Dbając o jak najmniejszą emisję należy uwzględnić miernik – odsetek budynków generujących niskie emisje (Ryc.32), gdzie najwyższą wartość posiadają jednostki o nr 7 (Borek), 11 (Łazy). Natomiast najniższe mierniki – niższe od średniej wartości przyjętej dla gminy – odnotowuje się w jednostkach 1 (Bratucice), 3 (Dębina), 6 (Jodłówka), 2 (Okulice), 4 (Buczków).

W ocenie sfery środowiskowej istotną rolę odgrywają także kwestie związane z występowaniem zbiorników bezodpływowych oraz ilości wytwarzanych i odprowadzanych ścieków do oczyszczalni. Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych w stosunku do ilości gospodarstw (Ryc.33) wskazuje na najniższy odsetek w jednostkach nr 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 7 (Borek), 11 (Łazy), 6 (Jodłówka) oraz 2 (Okulice), zaś jednostki o numerach 5 (Dąbrówka), 3 (Dębina), 1 (Bratucice) i 4 (Buczków) posiadają najwyższe wartości w tym zakresie, co oznacza, że na obszarach tych występuje niezadowalający stan wyposażenia w kanalizację. Inny miernik, jakim jest średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni (bez zbiorników bezodpływowych) (Ryc.34) wskazuje na jednostki o numerach 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów), 6 (Jodłówka), 7 (Borek) oraz 11 (Łazy). jako miejscowości wytwarzające największą ilość ścieków. Natomiast wartości najniższe odnotowano w jednostkach nr 5 (Dąbrówka), 3 (Dębina), 4 (Buczków), 2 (Okulice), 1 (Bratucice) i 8 (Ostrów Królewski), które wskazują, że w miejscowościach tych mieszkańcy odprowadzają ścieki do przydomowych zbiorników bezodpływowych, a kanalizacja nie jest w pełni rozbudowana, bądź tak jak w jednostce nr 5 (Dąbrówka) wcale jej nie ma.

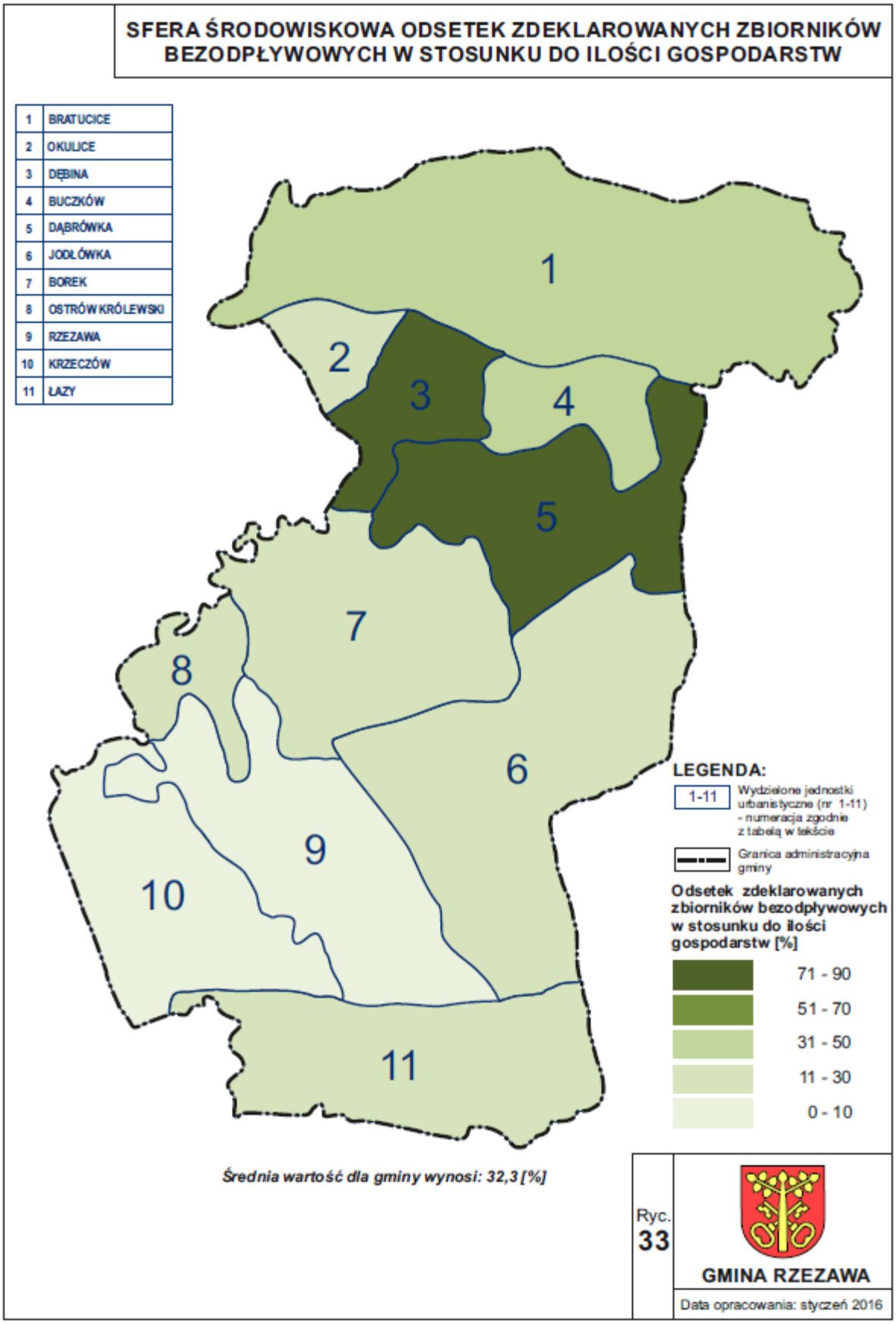
W analizie poddano również ocenie składowe, wpływające na środowisko oraz bezpieczeństwo mieszkańców w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W tym przypadku odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (eternit – odpad zawierający azbest) w latach 2014-2015 w stosunku do ilości gospodarstw (Ryc.35) wyróżnia najwyższe wartością jednostki o nr 4 (Buczków), 10 (Krzeczów), 7 (Borek), 8 (Ostrów Królewski), 2 (Okulice) oraz 9 (Rzezawa). Natomiast najniższe mierniki – niższe od średniej wartości przyjętej dla gminy – odnotowuje się w jednostkach nr 3 (Dębina), 6 (Jodłówka), 5 (Dąbrówka), 1 (Bratucice) i 11 (Łazy).

Rycina 32. Odsetek budynków generujących niskie emisje

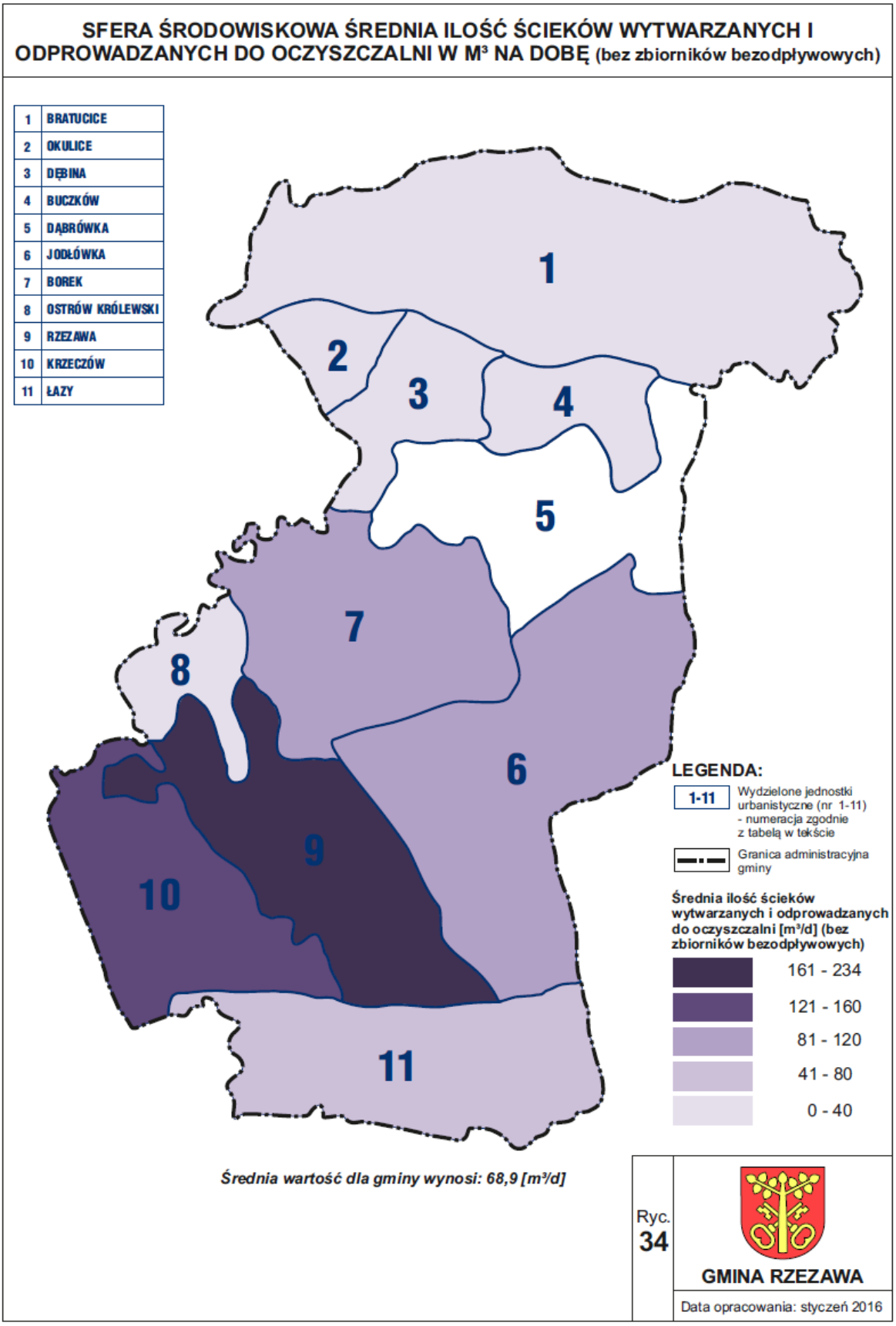
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 33. Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych

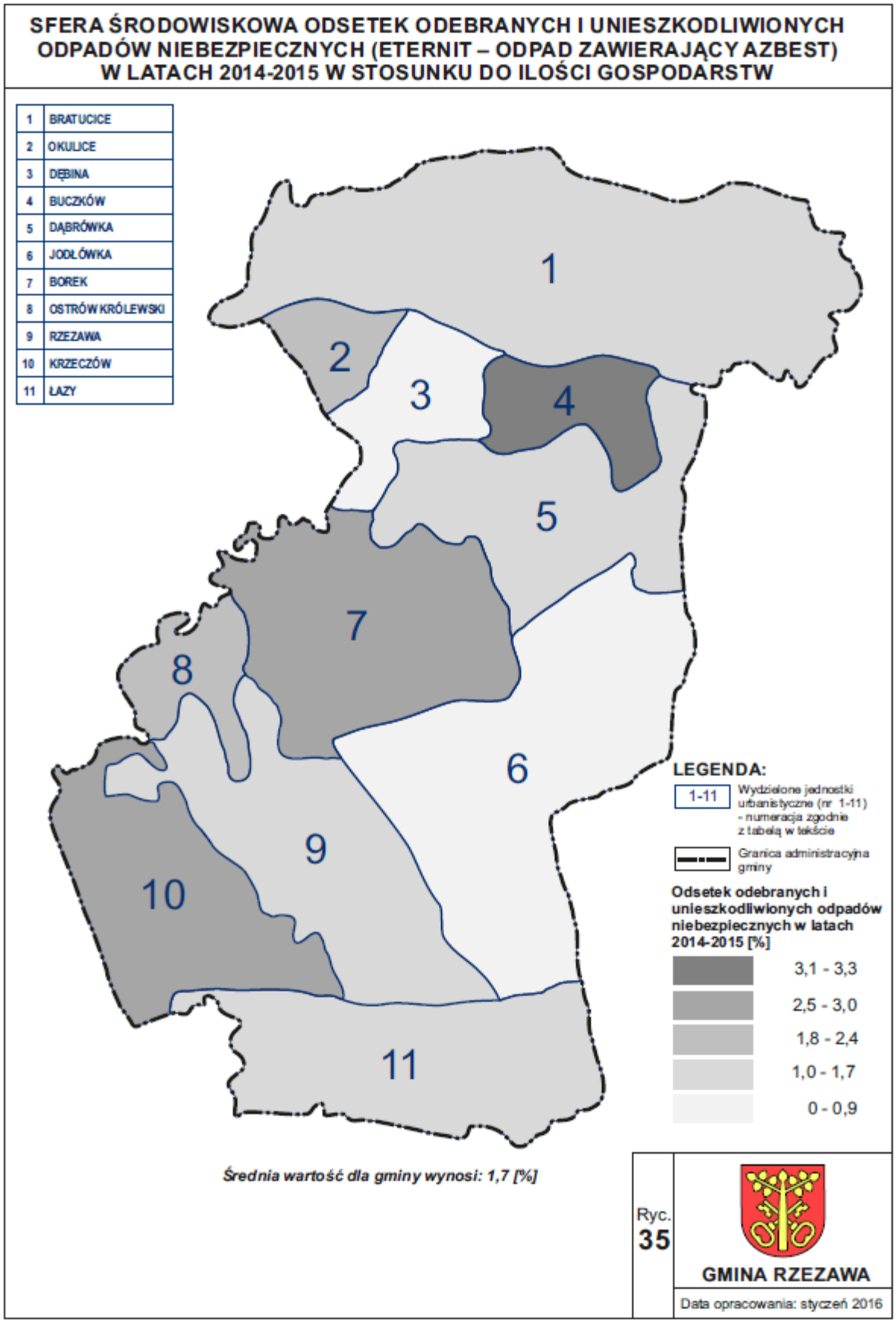
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 34. Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 35. Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Tabela 9. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze środowiskowej

Numer jednostki	MIERNIKI			
	Odsetek budynków generujące niskie emisje [%]	Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni [m³/d] (bez zbiorników bezodpływowych)	Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (eternit – odpad zawierający azbest) w latach 2014-2015 w stosunku do ilości gospodarstw [%]
1 - Bratucice	79,9	44,7	20,1	1,1
2 - Okulice	80,0	22,8	16,3	2,0
3 - Dębina	79,8	82,1	2,1	0
4 - Buczków	80,0	43,3	11,4	3,3
5 - Dąbrówka	80,1	87,7	Brak kanalizacji	1,0
6 - Jodłówka	79,9	19,1	106,1	0,9
7 - Borek	86,3	11,3	81,9	2,5
8 - Ostrów Królewski	81,1	15,3	22,7	2,3
9 - Rzezawa	80,4	5,9	233,9	1,8
10 - Krzeczów	80,2	9,9	124,1	2,8
11 - Łazy	89,7	13,0	71,1	1,4
średnia wartość dla gminy	81,7	32,3	68,9	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

2.5.5 Analiza mierników w sferze gospodarczej

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić miernik świadczący o ilości osób korzystających ze świadczeń społecznych. Zauważalny jest – wyraźnie wyższy od średniej gminy – udział osób w wieku poprodukcyjnym w udziale ludności (Ryc.36), co wskazuje na szybkie starzenie się społeczeństwa gminy Rzezawa, w szczególności mieszkańców jednostki o nr 1 (Bratucice), 2 (Okulice), 4 (Buczków), 6 (Jodłówka), 8 (Ostrów Królewski). Najniższy odsetek osób niepracujących (emeryci i renciści) wykazują jednostki 3 (Dębina), 5 (Dąbrówka), 7 (Borek), 9 (Rzezawa), 10 (Krzeczów) i 11 (Łazy).

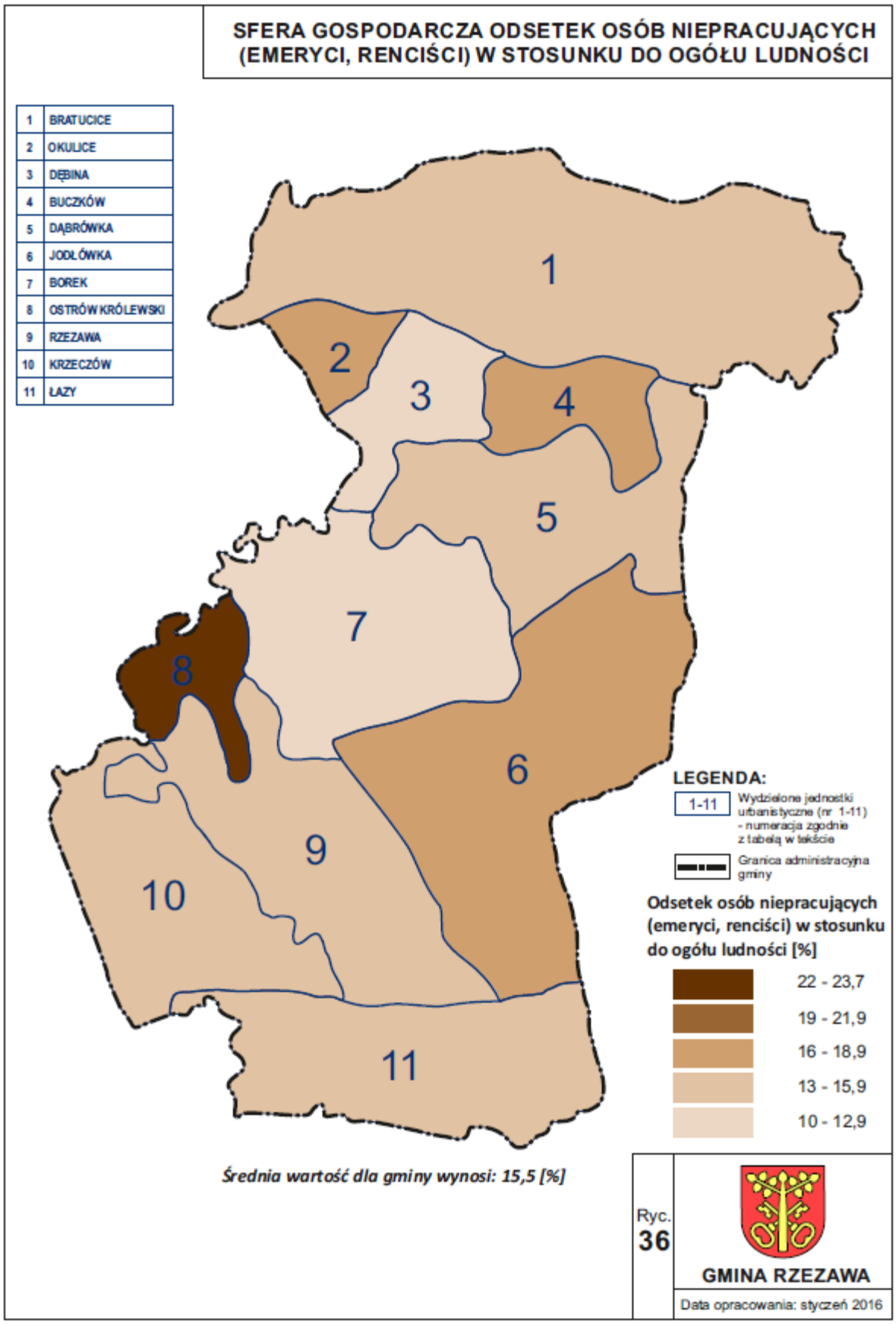
Obszary o nr 8 (Ostrów Królewski), 10 (Krzeczów), 9 (Rzezawa), 3 (Dębina), charakteryzują się najwyższą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i organizacji sektora pozarządowego (Ryc.37). Jest to jednak powszechnie występujące zjawisko, gdyż obszary te stanowią wysoki odsetek gęstości zaludnienia przez co są najpopularniejszym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie handlu i usług. Nie należy więc upatrywać w tych wynikach szczególnego rozwinięcia gospodarczego tych obszarów, gdyż jest to gmina wiejska o charakterze rolniczym. Najniższą aktywność podmiotów gospodarczych obserwujemy w jednostkach: 2 (Okulice), 1 (Bratucice), 4 (Buczków), 5 (Dąbrówka).

Tabela 10. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze gospodarczej

Numer jednostki	MIERNIKI	
	Odsetek osób niepracujących (emeryci, renciści) w ludności ogółem [%]	Liczba aktywnych podmiotów na każde 1000 osób
1 - Bratucice	15,6	23,2
2 - Okulice	17,3	18,0
3 - Dębina	10,3	45,9
4 - Buczków	16,4	23,7
5 - Dąbrówka	14,8	35,0
6 - Jodłówka	16,3	31,7
7 - Borek	12,9	31,5
8 - Ostrów Królewski	23,7	57,4
9 - Rzezawa	14,5	42,6
10 - Krzeczów	14,9	47,1
11 - Łazy	14,3	39,8
średnia wartość dla gminy	15,5	36,0

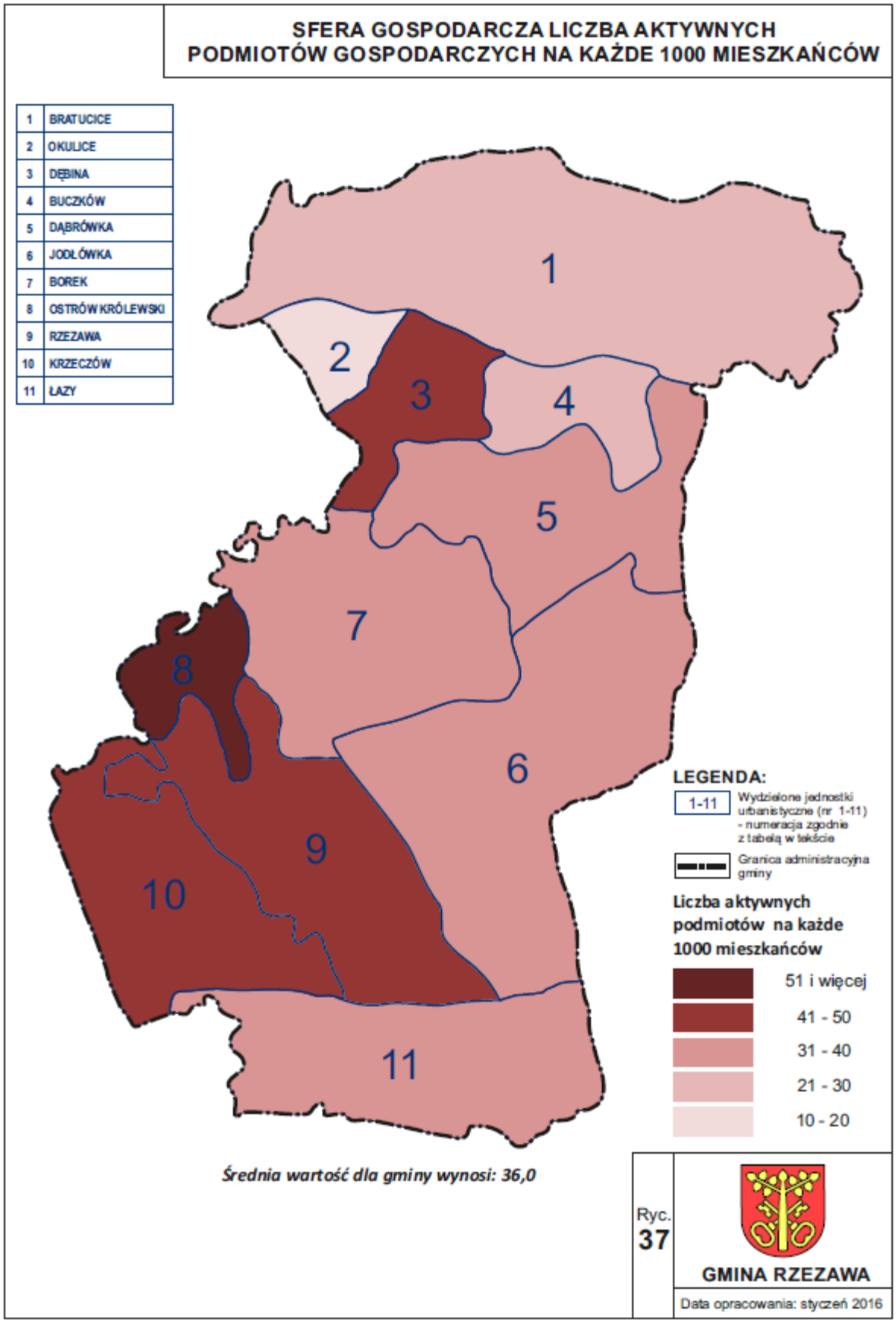
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 36. Odsetek osób niepracujących w stosunku do ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Rycina 37. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na każde 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

2.6 Podsumowanie

Przeprowadzona analiza wybranych mierników w sferach: społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej, pozwoliła na wyodrębnienie w gminie obszarów kryzysowych. Zestawienie wyników analiz przedstawiono w tabelach nr 10 i 11. Obliczono średnią arytmetyczną dla każdej ze sfer wskazującą jednostki wymagające największego wsparcia w ramach analizowanych zagadnień. Wyliczeń dokonano na podstawie odpowiedniego klucza opartego na wynikach analizy poprzez przypisanie wszystkim jednostkom urbanistycznym, w których odnotowano odchylenia od normy punktacji w skali od „1" do „4", w której to punkt „1" oznacza niewielką anomalię, zaś punkt „4" oznacza bardzo duże odchylenie od normy.

Analiza wybranych jednostek urbanistycznych w sferze społecznej w sposób wyraźny wskazuje na obszary 5 (Dąbrówka), 6 (Jodłówka), 8 (Ostrów Królewski), 9 (Rzezawa) jako najbardziej zdegradowane w kontekście społecznym. Na obszarach tych zaobserwowano wyniki mniej korzystne od wartości średnich dla powiatu i gminy. Obszary te wyróżniają się na tle innych obszarów wysokim udziałem osób korzystających z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych. Świadczy to o niskich dochodach mieszkańców. Na obszarach występują ponadto patologie społeczne, o czym świadczy wyższy od średniej wskaźnik przestępczości. Zaobserwowano ponadto niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców wymienionych obszarów. Zjawisko to tym bardziej świadczy o degradacji społecznej obszaru, ponieważ osoby zamieszkujące wymienione jednostki mają zdecydowanie najłatwiejszy dostęp do rynku pracy, szczególnie z sektora usług oraz najlepszy dostęp do komunikacji publicznej, umożliwiającej dojazd do miejsc pracy położonych poza gminą.

Analiza wybranych mierników w sferach funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej wskazuje na jednostki 1 (Bratucice), 3 (Dębina), 4 (Buczków) i 5 (Dąbrówka) jako obszary zdegradowane. Obszary te wyróżniają się na tle innych obszarów niezadowalającym poziomem zagospodarowania terenu w zakresie infrastruktury technicznej co stanowi jedną z głównych barier rozwojowych gminy Rzezawa (zwłaszcza z punktu widzenia zachodzących procesów suburbanizacji oraz napływu potencjalnych inwestorów). W wymienionych jednostkach również dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz dostępność do podstawowych usług jest niższa od średniej gminy. Na obszarach wskazanych jako zdegradowane zlokalizowane są ponadto obiekty, których stan techniczny nie jest zadowalający. Są to przede wszystkim budynki użyteczności publicznej, które wymagają modernizacji i odnowy. Obiekty te bardzo niekorzystnie wpływają na wygląd i estetykę gminy, a niektóre z nich nie spełniają swojej pierwotnej funkcji.

Niezbędne jest wykonanie prac remontowych oraz zaadaptowanie do pełnienia nowych funkcji. Zaobserwowano ponadto niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców wymienionych obszarów. Zapewnienie dogodnych warunków rozwoju miejscowych firm i małych przedsiębiorstw jest niezwykle istotne w procesie planowania rozwoju gminy.

W przeprowadzonej diagnozie zostały poddane analizie również dodatkowe mierniki, nie ujęte w tabelach podsumowujących, które jednak mają wpływ na wyznaczenie obszarów do objęcia programem rewitalizacyjnym. Obszar z najwyższym odsetkiem gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień – jednostka nr 1 (Bratucice) – to obszar o niewielkiej liczbie ludności, a więc zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, nie jest to obszar preferowany do objęcia kompleksowym programem rewitalizacyjnym. Zaś obszar o najwyższym wskaźniku terenów zabudowanych i zurbanizowanych – jednostka nr 9 (Rzezawa) – to obszar najbardziej preferowany do objęcia programem rewitalizacyjnym. Również miernik – odsetek gruntów we własności gminy – jest tutaj istotnym czynnikiem. Wskaźnik wyższy od średniej – jednostka nr 9 (Rzezawa) i 6 (Jodłówka) – daje gminie szansę na kontrolowanie procesu rozwojowego oraz możliwość realizacji przedsięwzięć podnoszących jakość życia mieszkańców (np. stworzenie terenów publicznych) bez ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z wykupem gruntów.

Tabela 11. Podsumowanie mierników sfery społecznej

Numer jednostki	SFERA SPOŁECZNA										
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym [%]	Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych [%]	Liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób	Liczba dzieci do lat 17 uprawnionych do zasiłku rodzinnego	Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe	Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem [%]	Dostępność do infrastruktury publicznej sportu, rekreacji, świetlic, bibliotek	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji posiadających osobowość prawną	ŚREDNIA ARYTMETYCZNA
1	2	2	1	4	1	0	2	0	0	0	1,2
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	0,5
4	1	0	0	0	0	0	1	3	0	1	0,6
5	4	4	0	0	0	2	2	0	0	2	1,4
6	2	0	0	2	2	1	3	0	2	1	1,3
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	3	3	4	2	0	0	0	4	0	0	1,6
9	0	0	0	3	4	4	4	0	0	0	1,5
10	0	0	3	0	3	1	4	1	0	0	1,2
11	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0,3

SKALA: **0 - wskaźnik w normie** **2 - zły** **4 - najgorszy**
1 - poniżej normy **3 - gorszy**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa,

Objaśnienia punktacji – sfera społeczna:

1). Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – średnia wartość dla gminy – 7,6

0 – wskaźnik w normie (< lub = 7,6) 2 – zły (8,1 – 8,5) 4 – najgorszy (9,1 i więcej)

1 – poniżej normy (7,7 – 8,0) 3 – gorszy (8,6 – 9,0)

2). Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym – średnia wartość dla gminy – 8,9

0 – wskaźnik w normie (< lub = 8,9) 2 – zły (10,1 – 11,0) 4 – najgorszy (12,1 i więcej)

1 – poniżej normy (9,0 – 10,0) 3 – gorszy (11,1 – 12,0)

3). Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych – średnia wartość dla gminy – 57,4

0 – wskaźnik w normie (< lub = 57,4) 2 – zły (60,1 – 64,0) 4 – najgorszy (68,1 i więcej)

1 – poniżej normy (57,5 – 60,0) 3 – gorszy (64,1 – 68,0)

4). Ogólna liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób – średnia wartość dla gminy – 0,8

0 – wskaźnik w normie (< lub = 0,8) 2 – zły (1,1 – 1,2) 4 – najgorszy (1,5 i więcej)

1 – poniżej normy (0,9 – 1,0) 3 – gorszy (1,3 – 1,4)

5). Liczba dzieci w wieku 17 lat uprawnionych do zasiłku rodzinnego – średnia wartość dla gminy – 77,4

0 – wskaźnik w normie (< lub = 77,4) 2 – zły (90,1 – 115,0) 4 – najgorszy (140,1 i więcej)

1 – poniżej normy (77,5 – 90,0) 3 – gorszy (115,1 – 140,0)

6). Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe – średnia wartość dla gminy – 1,7

0 – wskaźnik w normie (< lub = 1,7) 2 – zły (2,8 – 3,7) 4 – najgorszy (4,8 i więcej)

1 – poniżej normy (1,8 – 2,7) 3 – gorszy (3,8 – 4,7)

7). Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe – średnia wartość dla gminy – 4,9

0 – wskaźnik w normie (< lub = 4,9) 2 – zły (6,0 – 6,9) 4 – najgorszy (8,0 i więcej)

1 – poniżej normy (5,0 – 5,9) 3 – gorszy (7,0 – 7,9)

8). Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem – średnia wartość dla gminy – 9,7

0 – wskaźnik w normie (< lub = 9,7) 2 – zły (10,8 – 11,7) 4 – najgorszy (12,8 i więcej)

1 – poniżej normy (9,8 – 10,7) 3 – gorszy (11,8 – 12,7)

9). Dostępność do obiektów infrastruktury publicznej – średnia wartość dla gminy - 3

0 – wskaźnik w normie (> lub = 3) 2 – zły (1,9 – 1,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (2,9 – 2,0) 3 – gorszy (brak)

10). Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających na terenie gminy – średnia wartość dla gminy – 1,8

0 – wskaźnik w normie (> lub = 1,8) 2 – zły (0,9 – 0,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (1,7 – 1,0) 3 – gorszy (brak)

Ponieważ wskaźniki różnią się od siebie, każdy z nich został poddany indywidualnej punktacji. Skala punktów została przyznawana w zależności od odchylenia od normy (za normę w każdym z analizowanych wskaźników została przyjęta średnia wartość dla gminy). Po dokonanej analizie sfery społecznej wytypowano 4 jednostki urbanistyczne, w których średnia arytmetyczna analizowanych wskaźników przekroczyła poziom 1,2. Są to jednostki z najwyższym wskaźnikiem szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej.

Tabela 12. Podsumowanie wybranych mierników sfery funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej

Numer jednostki	FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA				TECHNICZNA				ŚRODOWISKOWA				GOSPODARCZA		
	Odsetek dróg w ogólnej powierzchni [%]	Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo	Dostępność do podstawowych usług	Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych	Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Odsetek przyłączy gazu [%]	Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym [%]	Odsetek budynków generujące niskie emisje [%]	Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych w stosunku do ilości gospodarstw [%]	Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni [m³/d]	Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych [%]	Odsetek osób niepracujących (emeryci, renciści) w ludności ogółem [%]	Liczba aktywnych podmiotów na każde 1000 osób	ŚREDNIA ARYTMETYCZNA
1	2	0	0	1	2	1	3	0	3	1	3	0	1	3	1,4
2	0	0	0	0	0	0	1	2	3	0	3	1	2	4	1,1
3	0	1	2	2	4	1	0	0	4	3	4	0	0	0	1,5
4	0	0	2	2	1	4	0	0	3	1	3	4	1	3	1,7
5	1	1	2	0	4	3	1	0	3	3	4	0	0	1	1,6
6	2	1	0	0	0	0	2	4	3	0	0	0	1	1	1,0
7	1	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	3	0	1	0,7
8	0	0	1	0	0	0	0	2	1	0	3	2	4	0	0,9
9	0	2	0	0	0	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0,5
10	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	0	4	0	0	0,6
11	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3

SKALA: **0 - wskaźnik w normie** **2 - zły** **4 - najgorszy**
1 - poniżej normy **3 - gorszy**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa,

Objaśnienia punktacji – sfery pozaspołeczne:

1). Odsetek dróg w ogólnej powierzchni – średnia wartość dla gminy – 2,5

0 – wskaźnik w normie (> lub = 2,5) 2 – zły (1,9 – 1,5) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (2,4 – 2,0) 3 – gorszy (brak)

2). Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo – średnia wartość dla gminy – 4,3

0 – wskaźnik w normie (< lub = 4,3) 2 – zły (4,6 – 4,7) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (4,4 – 4,5) 3 – gorszy (4,7 – 4,8)

3). Dostępność do podstawowych usług – średnia wartość dla gminy – 3,7

0 – wskaźnik w normie (> lub = 3,7) 2 – zły (2,4 – 1,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (3,6 – 2,5) 3 – gorszy (brak)

4). Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych – średnia wartość dla gminy – 1,9

0 – wskaźnik w normie (> lub = 1,9) 2 – zły (0,9 – 0,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (1,8 – 1,0) 3 – gorszy (brak)

5). Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw – średnia wartość dla gminy – 69,0

0 – wskaźnik w normie (> lub = 69,0) 2 – zły (49,9 – 30,0) 4 – najgorszy (9,9 i mniej)

1 – poniżej normy (68,9 – 50,0) 3 – gorszy (29,9 – 10,0)

6). Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw – średnia wartość dla gminy – 73,3

0 – wskaźnik w normie (>lub = 73,3) 2 – zły (59,9 – 45,0) 4 – najgorszy (29,9 i mniej)

1 – poniżej normy (73,2 – 60,0) 3 – gorszy (44,9 – 30,0)

6). Odsetek przyłączy gazu w stosunku – średnia wartość dla gminy – 93,1

0 – wskaźnik w normie (> lub = 93,1) 2 – zły (88,9 – 85,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (93,0 – 89,0) 3 – gorszy (84,9 – 81,0)

7). Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym – średnia wartość dla gminy – 15,0

0 – wskaźnik w normie (< lub = 15,0) 2 – zły (21 – 25) 4 – najgorszy (31 i więcej)

1 – poniżej normy (16 – 20) 3 – gorszy (26 – 30)

8). Odsetek budynków generujące niskie emisje – średnia wartość dla gminy – 81,7

0 – wskaźnik w normie (> lub = 81,7) 2 – zły (80,9 – 80,5) 4 – najgorszy (79,8 i mniej)

1 – poniżej normy (81,6 – 81,0) 3 – gorszy (80,4 – 79,9)

9). Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych – średnia wartość dla gminy – 60,2

0 – wskaźnik w normie (<lub = 32,3) 2 – zły (50,1 – 70,0) 4 – najgorszy (brak)

1 – poniżej normy (32,4 – 50,0) 3 – gorszy (70,1 – 90,0)

10). Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni – średnia wartość dla gminy – 68,9

0 – wskaźnik w normie (< lub = 68,9) 2 – zły (49,9 – 30,0) 4 – najgorszy (9,9 i mniej)

1 – poniżej normy (68,9 – 50,0) 3 – gorszy (29,9 – 10,0)

11). Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych – średnia wartość dla gminy – 1,7

0 – wskaźnik w normie (< lub = 1,7) 2 – zły (2,1 – 2,3) 4 – najgorszy (2,7 i więcej)

1 – poniżej normy (1,8 – 2,0) 3 – gorszy (2,4 – 2,6)

12). Odsetek osób niepracujących w ludności ogółem – średnia wartość dla gminy - 15,5

0 – wskaźnik w normie (< lub = 15,5) 2 – zły (16,5 – 17,4) 4 – najgorszy (18,5 i więcej)

1 – poniżej normy (15,5 – 16,4) 3 – gorszy (17,5 – 18,4)

13). Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na każde 1000 osób – średnia wartość – 36,0

0 – wskaźnik w normie (> lub = 36,0) 2 – zły (29,9 – 25,0) 4 – najgorszy (19,9 i mniej)

1 – poniżej normy (35,9 – 30,0) 3 – gorszy (24,9 – 20,0)

Po dokonanej analizie sfery pozaspołecznej wytypowano 4 jednostki urbanistyczne, w których średnia arytmetyczna analizowanych wskaźników przekroczyła poziom 1,2. Są to jednostki z najwyższym wskaźnikiem szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk. Niemniej jednak również w pozostałych jednostkach urbanistycznych, w sferach pozaspołecznych, występują negatywne zjawiska. Ustawa wyraźnie określa, że „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych [...] można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych […] lub środowiskowych […] lub przestrzenno-funkcjonalnych […] lub technicznych”. [2]

[2] Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777

3. Wyniki delimitacji – wyznaczenie obszarów

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej określa się mianem obszaru zdegradowanego. Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

3.1 Obszar zdegradowany

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wskazała na obszary gminy, które najbardziej narażone są na degradację w ujęciu społecznym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym, środowiskowym i gospodarczym.

Za jednostki najbardziej zdegradowane w kontekście społecznym uznać należy:

- Jednostka nr 5 – Dąbrówka
- Jednostka nr 6 – Jodłówka
- Jednostka nr 8 – Ostrów Królewski
- Jednostka nr 9 – Rzezawa

Na degradację w sferach funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej narażone są najbardziej:

- Jednostka nr 1 – Bratucice
- Jednostka nr 3 – Dębina
- Jednostka nr 4 – Buczków
- Jednostka nr 5 – Dąbrówka

Jednostki najbardziej preferowane do objęcia programem rewitalizacyjnym ze względu na wysoki wskaźnik zurbanizowania i odsetek gruntów we własności gminy to:

• Jednostka nr 9 – Rzezawa

• Jednostka nr 6 – Jodłówka

Jednostki nie preferowane do objęcia programem rewitalizacyjnym ze względu na najniższą gęstość zaludnienia i duży odsetek lesistości:

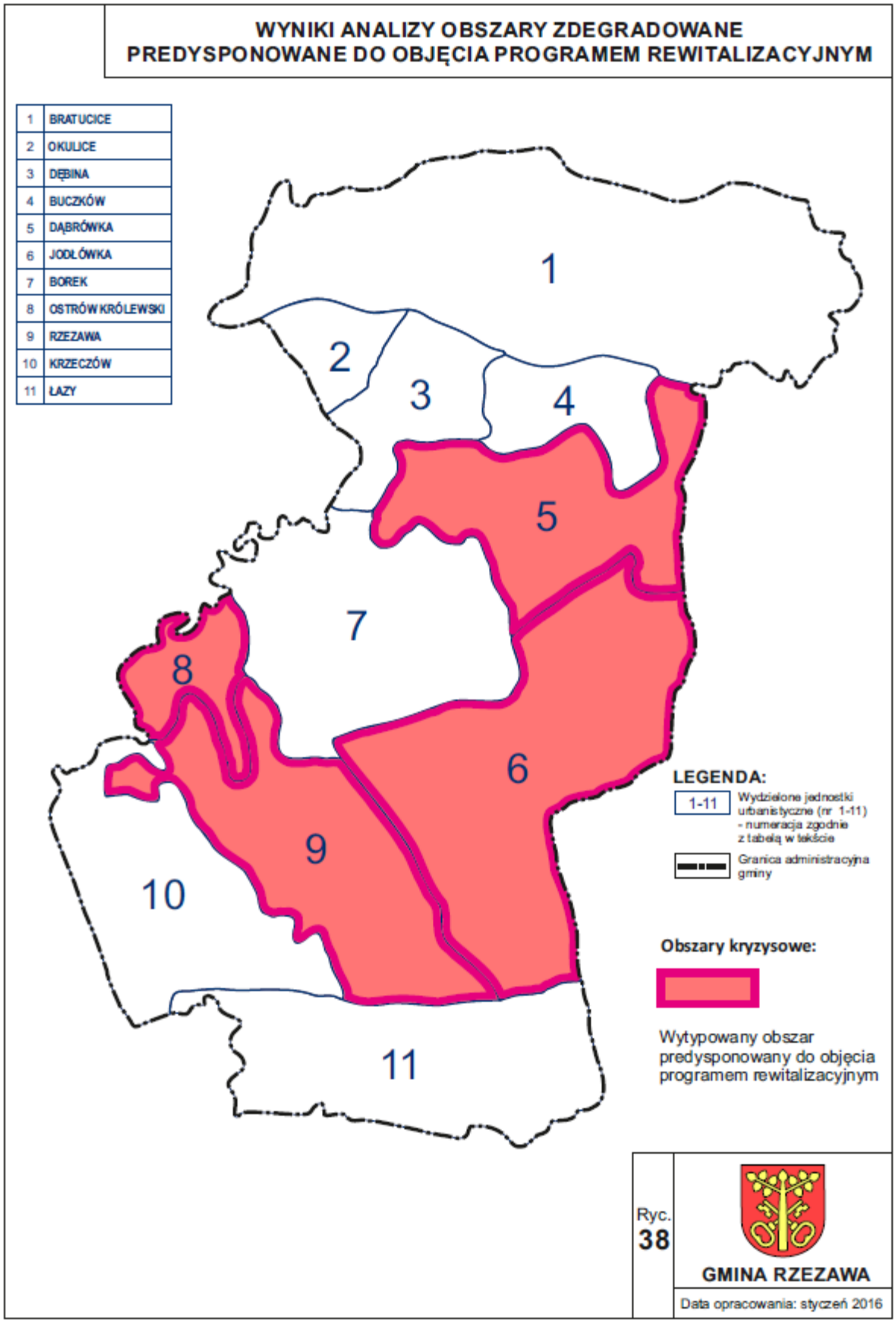
• Jednostka nr 1 – Bratucice

Przeprowadzona analiza pozwoliła na zidentyfikowanie i wyznaczenie obszaru zdegradowanego (Ryc.38), w którego skład wchodzą następujące jednostki urbanistyczne:

OBSZAR	NAZWA	NR JEDNOSTKI URBANISTYCZNEJ
Obszar nr 1	Rzezawa	jednostka urbanistyczna o numerze 9
Obszar nr 2	Jodłówka	jednostka urbanistyczna o numerze 6
Obszar nr 3	Ostrów Królewski	jednostka urbanistyczna o numerze 8
Obszar nr 4	Dąbrówka	jednostka urbanistyczna o numerze 5

Ponieważ gmina nie dysponuje wyczerpującymi danymi, aby zidentyfikować obszar kryzysowy mniejszy niż sołectwo, za obszar zdegradowany zostały uznane całe powierzchnie (terytorium w granicach administracyjnych) danego sołectwa. Taki stan rzeczy należało wprowadzić z uwagi na skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlających mierniki rozwoju opisujące sferę społeczną oraz pozostałe sfery: funkcjonalno-przestrzenną, techniczną, środowiskową i gospodarczą. Wskazują one na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy. Wszystkie obszary wskazane w powyższej tabeli spełniają kryteria obszaru zdegradowanego, gdyż w/w jednostkach występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jedno z negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej lub gospodarczej.

Rycina 38. Obszar zdegradowany predysponowany do objęcia programem rewitalizacyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

3.2 Obszar rewitalizacji

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, określa się mianem obszaru rewitalizacji.

Zidentyfikowany obszar zdegradowany, którymi są jednostki urbanistyczne: 5 – Dąbrówka, 6 – Jodłówka, 8 – Ostrów Królewski i 9 – Rzezawa zajmują dość znaczną powierzchnię obszaru całej gminy. Według ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., która weszła w życie w dniu 18 listopada 2015 r., obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Wobec powyższego proponuje się aby we wszystkich zidentyfikowanych terenach zdegradowanych w w/w jednostkach urbanistycznych, przyjąć do rewitalizacji tylko tą cześć terytorium, która według badania musi zostać zrewitalizowana, a należy do najbardziej zurbanizowanej części terytorium gminy Rzezawa.

Mając na uwadze definicję obszaru rewitalizacji, przy wyborze obszaru rewitalizacji kierowano się poniższymi kryteriami:

- spełnia on kryteria obszaru zdegradowanego;
- ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego;
- przewidziane na nim są działania rewitalizacyjne;
- jego włączenie nie spowoduje przekroczenia progu 30% mieszkańców gminy i 20% powierzchni gminy w obszarze rewitalizacji.

Przy wyborze obszaru rewitalizacji pod uwagę przyjęto także dodatkowe założenia, tj.:

- „Obszary posiadające pierwszeństwo interwencyjne“, w których na podstawie ich przyszłego strukturalnego znaczenia dla gminy i/lub stwierdzonego zagrożenia należy skoncentrować działania odnowy obszarów wiejskich. Rozumie się tutaj interwencje inwestycyjne, jak i poza infrastrukturalne.
- „Skonsolidowane obszary“, czyli obszary, które po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych są w stanie samodzielnie funkcjonować i odpowiadać na zdiagnozowane problemy społeczne.
- „Obszary wiejskie bez priorytetu wsparcia“, w których na skutek braku perspektyw rozwoju np. poprzez małą gęstość zaludnienia lub znaczne pokrycie lasami nie należy obecnie stosować żadnych stabilizujących środków publicznych.

Specyfika pracy w mniejszych gminach sprawia, iż przy określaniu obszaru rewitalizacji najistotniejszym czynnikiem są indywidualne opinie mieszkańców. W procesie tworzenia dokumentu najistotniejsze dla wspólnoty samorządowej było uwzględnienie wewnętrznej różnorodności obszarów wiejskich, bowiem specyfika problemów jest inna w przysiółku obejmującym kilka domów, inna w centrum dużej wsi. Różnice w wielkości i gęstości zaludnienia jednostek urbanistycznych są niezmiernie ważne, gdyż, szczególnie na terenach wiejskich, gęstość zamieszkania zupełnie zmienia relacje społeczne i dlatego przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kluczowe znaczenie miały opinie wyrażone przez mieszkańców.

Opinie wskazujące koncentrację i charakterystykę problemów, były podstawą do ostatecznego definiowania granic obszarów rewitalizacji. Analiza danych zastanych (desk research), która opierała się na analizie informacji i wskaźników w aspektach społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym, jako czynników obrazujących jakość życia na terenie jednostek urbanistycznych stanowiła punkt odniesienia do badań jakościowych i ilościowych. Wybór powyższych metod i technik badawczych podyktowany został specyfiką problematyki rewitalizacji, a jednocześnie pozwalał na skuteczne wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Do objęcia kompleksowym programem rewitalizacyjnym, jako obszar rewitalizacyjny (Ryc.39) proponuje się podobszary, które stanowią tereny najbardziej zurbanizowane, gęsto zaludnione z wieloma problemami, szczególnie społecznymi i przestrzennymi, takimi jak: bezrobocie, ubóstwo i nie zadawalająca jakość przestrzeni. Właściwe zaprojektowanie i przeprowadzenie programu rewitalizacji ma szansę przyczynić się do znaczącej poprawy sytuacji we wskazanym obszarze, co w konsekwencji wpłynie korzystnie na kondycję społeczno-gospodarczą całej gminy.

Obszar rewitalizacji obejmował będzie:

1. Podobszar centrum wsi Rzezawa. Od północy granicę wyznacza skrzyżowanie ulicy Przemysłowej z ulicą Wiśniową oraz północna granica działek ew. nr 627, 629. Obszar przebiega na południe wzdłuż ulicy Wiśniowej obejmując pas zabudowań po obu stronach drogi. Dalej obszar biegnie wzdłuż ulicy Kościelnej, aż do skrzyżowania ulic Długiej i Szkolnej. Od południa granicę wyznaczają działki przy ulicy Szkolnej nr 1290/1, 1286/1, 1278/1, 1272/1, 1271/1, 1264/1, 1262/1, 1261/1, 1260/1, 1259/1. Od wschodu granicę wyznacza działka ew. nr 742 położona przy ulicy Długiej. Obszar o łącznej powierzchni 36,47 ha zamieszkuje 270 osób. Granice obszaru rewitalizacji zostały określone na mapie w skali 1: 2000 stanowiącej załącznik do delimitacji. Główny problem rewitalizacyjnym centrum wsi Rzezawa, to potrzeba nadania obszarowi nowych funkcji, bazujących na jego realnym potencjale.

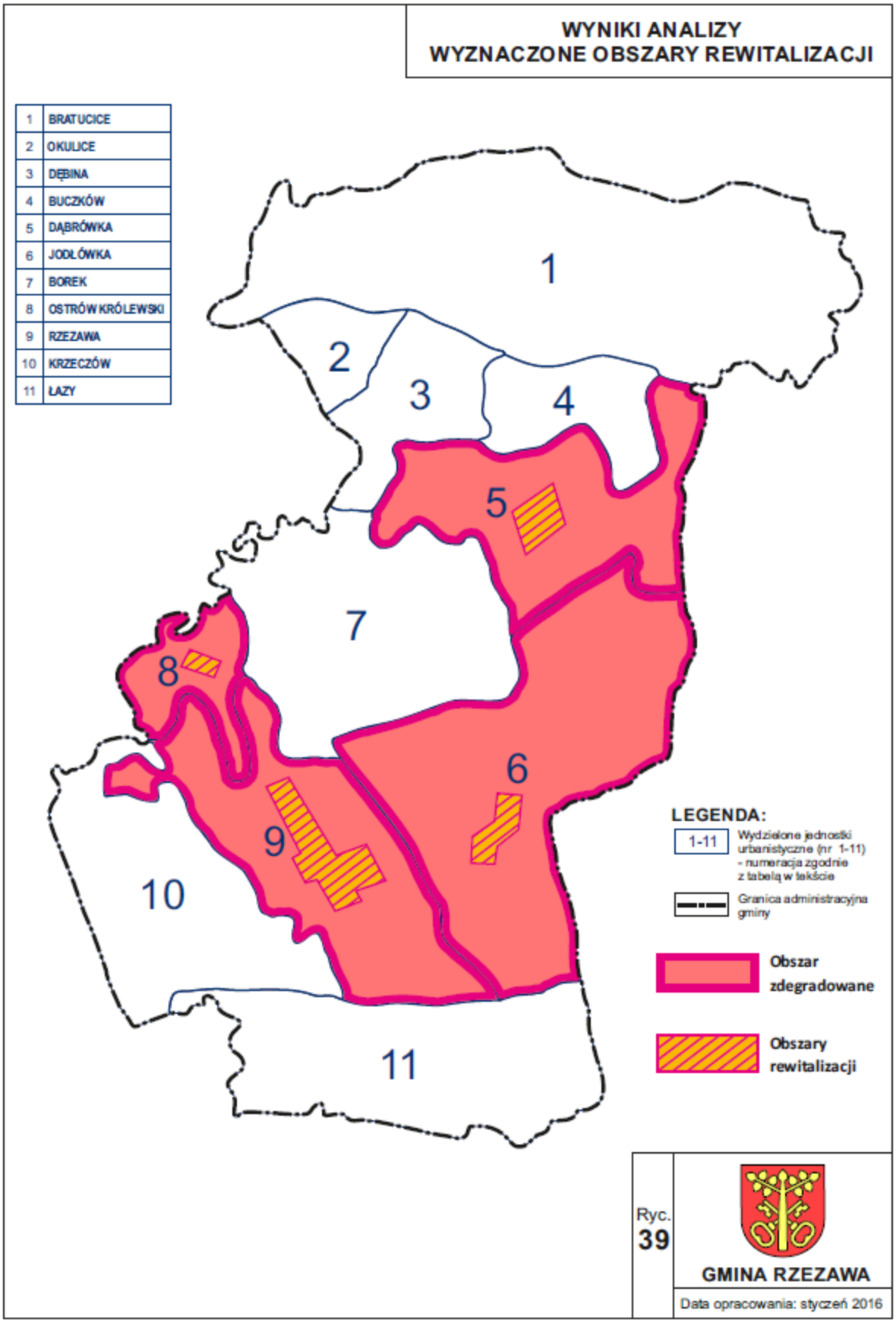
2. Podobszar wsi Jodłówka. Od południa granicę wyznaczają działki ew. nr 1058, 1059/3. Następnie obszar przebiega wzdłuż drogi powiatowej 1442K obejmując niewielki pas zabudowań po obu stronach drogi, aż do skrzyżowania z drogą gminną tzw. Skotnicą. Działka ew. nr 833/6 przy drodze Skotnica wyznacza północną granicę obszaru. Obszar o łącznej powierzchni 4,82 ha zamieszkuje 157 osób. Granice obszaru rewitalizacji zostały określone na mapie w skali 1: 2000 stanowiącej załącznik do delimitacji. Oznaczony obszar położony jest na dość silnie zurbanizowanym terenie i wykazuje potrzebę kompleksowego podejścia do kwestii rewitalizacji zdegradowanego terenu, przy pełnym zaangażowaniu sporej grupy mieszkańców tej jednostki. Degradacja występująca na polu sfery społecznej, technicznej i gospodarczej powoduje działania inspirujące rozwój nowych funkcji problemowego obszaru, w tym przywrócenie utraconych funkcji.

3. Podobszar wsi Ostrów Królewski. Granicę obszaru wyznaczają działki ew. nr 490/2, 490/34 od kanału, wzdłuż drogi powiatowej 2090K po obu stronach drogi, aż do drogi gminnej tzw. ulicy Warszawskiej. Obszar o łącznej powierzchni 4,51 ha zamieszkuje 50 osób. Granice obszaru rewitalizacji zostały określone na mapie w skali 1: 2000 stanowiącej załącznik do delimitacji. Obszar ten wykazuje duże zapotrzebowanie na działania w sferze społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i gospodarczej. Jest to obszar perspektywiczny z uwagi na jego położenie i należy dążyć do wprowadzenia nowych funkcji celem ograniczenia negatywnych zjawisk występujących w w/w sferach.

4. Podobszar wsi Dąbrówka. Granica obszaru biegnie od skrzyżowania w kierunku szkoły wzdłuż drogi powiatowej 1428K, pasem szerokości ok. 120 m, aż do działek ew. nr 460/1, 460/2, 458/13, 458/10, 461. Obszar o łącznej powierzchni 5,19 ha zamieszkuje 40 osób. Granice obszaru rewitalizacji zostały określone na mapie w skali 1: 2000 stanowiącej załącznik do delimitacji. Obszar o dużych problemach zwłaszcza w sferze technicznej. Brak wodociągu i kanalizacji powoduje jego ciągłą degradację. Te czynniki powodują że w/w tereny mają problemy w pozostałych sferach.

Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 50,99 ha, co stanowi 0,59 % obszaru gminy. Obszar ten zamieszkuje łącznie 517 osób, co stanowi 4,67 % ogólnej liczby mieszkańców.

Rycina 39. Obszar rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Rzezawa

Głównym wnioskiem płynącym z przeprowadzonej diagnozy gminy Rzezawa jest konieczność podjęcia działań, które powinny koncentrować się przede wszystkim na aktywizacji i poprawie jakości życia lokalnych społeczności, w tym:

- przeciwdziałaniu bezrobociu, szczególnie długotrwałemu (m.in. podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz poziomu przedsiębiorczości, eliminacja biernej postawy społeczeństwa);
- przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz likwidacji barier przestrzennych;
- wzmacnianiu postaw obywatelskich i patriotyzmu lokalnego;
- zmniejszeniu problemu ubóstwa, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa;
- poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, szczególnie infrastruktury publicznej;
- poprawa dostępności oraz jakości terenów rekreacyjnych i zielonych, w tym tworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni oraz kreowanie miejsc spotkań lokalnych społeczności;
- wykorzystanie lokalnego potencjału dla rozwoju turystyki oraz poprawy wizerunku gminy jako całości.

Podsumowując, należy pamiętać, iż nadrzędnym celem rewitalizacji jest trwała zmiana obszarów kryzysowych i przywrócenie ich atrakcyjności dla mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, pracujących i turystów. Warunkiem powodzenia jest prowadzenie kompleksowych i zintegrowanych działań oraz włączenie i zaangażowanie mieszkańców w proces rewitalizacji. Prowadzone działania powinny mieć kompleksowy charakter i nie mogą być sprowadzane jedynie do procesów budowlano-technicznych. W kontekście takich działań powinna zaistnieć współpraca oraz koordynacja operacji, pomiędzy wieloma instytucjami publicznymi funkcjonującymi na terenie gminy Rzezawa.

Spis tabel

Tabela 1. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera społeczna 14
Tabela 2. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera gospodarcza 15
Tabela 3. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera funkcjonalno-przestrzenna 15
Tabela 4. Gmina Rzezawa na tle powiatu i województwa – sfera techniczna 16
Tabela 5. Charakterystyka wydzielonych jednostek urbanistycznych gminy Rzezawa. 22
Tabela 6. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze społecznej 45
Tabela 7. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze funkcjonalno-przestrzennej 56
Tabela 8. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze technicznej 62
Tabela 9. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze środowiskowej 68
Tabela 10. Analiza mierników w wybranych jednostkach urbanistycznych w sferze gospodarczej 69
Tabela 11. Podsumowanie mierników sfery społecznej 74
Tabela 12. Podsumowanie wybranych mierników sfery funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej 77

Spis rycin

Rycina 1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Rzezawa 12
Rycina 2. Mierniki porównawcze Gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu i województwa 18
Rycina 3. Mierniki porównawcze Gminy Rzezawa w odniesieniu do powiatu i województwa 19
Rycina 4. Jednostki urbanistyczne Gminy Rzezawa – podział na sołectwa 25
Rycina 5. Liczba ludności – stan na grudzień 2015 26
Rycina 6. Gęstość zaludnienia w podziale na wydzielone jednostki urbanistyczne 27
Rycina 7. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym 28
Rycina 8. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku produkcyjnym 29
Rycina 9. Struktura demograficzna – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym 30
Rycina 10. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 35
Rycina 11. Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym ... 36
Rycina 12. Udział osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych 37
Rycina 13. Ogólna liczba przestępstw i wykroczeń na każde 100 osób 38
Rycina 14. Liczba dzieci w wieku do 17 lat uprawnionych do zasiłku rodzinnego 39

Rycina 15. Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe 40
Rycina 16. Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe 41
Rycina 17. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem 42
Rycina 18. Dostępność do publicznej infrastruktury sportu, rekreacji, świetlic, bibliotek 43
Rycina 19. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych posiadających osobowość prawną 44
Rycina 20. Odsetek gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień w ogólnej powierzchni 48
Rycina 21. Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w ogólnej powierzchni 49
Rycina 22. Odsetek dróg w ogólnej powierzchni 50
Rycina 23. Lokalizacja dróg na terenie gminy 51
Rycina 24. Odsetek gruntów we własności gminy 52
Rycina 25. Liczba mieszkańców przypadająca na jedno gospodarstwo 53
Rycina 26. Dostępność do podstawowych usług 54
Rycina 27. Dostępność do przedszkoli, szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych 55
Rycina 28. Odsetek przyłączy kanalizacyjnych w stosunku do ilości gospodarstw 58
Rycina 29. Odsetek przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości gospodarstw 59
Rycina 30. Odsetek przyłączy gazu w stosunku do ilości gospodarstw 60
Rycina 31. Odsetek obiektów infrastruktury publicznej w złym stanie technicznym 61
Rycina 32. Odsetek budynków generujących niskie emisje 64
Rycina 33. Odsetek zdeklarowanych zbiorników bezodpływowych 65
Rycina 34. Średnia ilość ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do oczyszczalni 66
Rycina 35. Odsetek odebranych i unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych 67
Rycina 36. Odsetek osób niepracujących w stosunku do ogółu ludności 70
Rycina 37. Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na każde 1000 mieszkańców 71
Rycina 38. Obszar zdegradowany predysponowany do objęcia programem rewitalizacyjnym 82
Rycina 39. Obszar rewitalizacji 86